

KERVAN

DÜNDEN GÜNE GÜNDEN YARINA

Laikler-Demokratlar-Cumhuriyetçiler KENETLENİN!

KARACAAHMET'E SALDIRI: Şeriatın yüzündeki maskeyi indir!

10 EYLÜL 1994: ● **SBKP'den Aleksey Prigarin'in konuşması**

● *Rıza Yürükoğlu'nun konuşması: "İşçi sınıfı, devrimci hareket ve teori"*

● **"Alevi toplumunu uyarmak görevimizdir"**

SÖYLEŞİ: **Şeyh İ. Güler ve S. Sönmez** Türkiyeli Arap Alevilerini anlattı

AYHAN AYDIN

Dokuz yıl önce kaybettiğimiz ölümsüz ozan Ruhi Su, 20 Eylül Salı günü, Zincirlikuyu'da gerici-faşistler tarafından kurşunlanıp yok edilmeye çalışılan anıt-gömütü başında anıldı.

Devlet, faşistler, her yıl daha güçlü dirilen Ruhi Su'yu susturmaya çalışıyorlar. Onun yüzyıllar ötesinden gelen altın pırıltısındaki sevgi sesini susturmak, binyılların kültür izlerini taşıyan o eşsiz armoniyi kesmek mümkün mü? Hititlerden günümüze sayısız kültüre hizmet etmiş Anadolu'nun eşsiz toprakları, birçok ulusun kaynaştığı zengin bir uygarlık kaynağı olmuştur...

Homeros'lar, Şeyh Bedredin'ler, Pir Sultan'lar, Nazım Hikmet'ler, Yaşar Kemal'ler, Ruhi Su'lar, kültür mozaigi Anadolu'nun temel taşlarıdır. Türkülerimiz, kültürümüzün sesli ifadesidir. Tüm halkımızın acıları, kederleri, dertleri vardır türkülerimizde. Umut- umutsuzluklar, sevinçler hüznler gizlidir onlarda. Türküler ve onların usta yorumcusu, ölümsüz ses Ruhi Su. Anadolu insanının gür sesi Ruhi Su, tüm yaşamını bu halka adanmış, işçisiyle köylüsüyle, onların sorunlarıyla içli dışlı olmuş bir halk ozanıdır.

Ruhi Su 1912'de Van'da doğdu. Çocukluğu Adana'da, Çukurova'da, Toros'larda geçti. 1936'da Ankara Müzik Öğretmen Okulunu bitirerek Devlet Konservatuarı'na girdi. 1942'de Opera Bölümü'nden mezun oldu. 1952'ye kadar Devlet Operası'nda çeşitli operalarda oynadı. 1952-1957 arasında TKP üyesi olma suçundan(!) beş yıl tutuklu kaldı. Cezaevinden çıktıktan sonra kendini tümüyle türkülere verdi. Konser ve plaklarıyla dünya çapında ün kazandı. (Ruhi Su, *Ezgili Yürek*, Adam Yayınları, 4.basım, 1987)

Özellikle Alevi-Kızılbaş ozanlarındaki, derinden etkilenen

İyi ki geldin, dost...

Ruhi Su, Alevi-Kızılbaş halk kültürünü yüzyıllar gerisinden inceleyerek, bu kültür ve felsefenin inanılmaz zenginliğini keşfetmiştir. Anadolu'nun en büyük kültür zenginliği olan bu halk kültürünün şiir, türkü ve folklorunu çalışmaları ana malzeme yapan Ruhi Su, Yunus'un, Muhi'nin, Dede-moğlu'nun, Dadaloğlu'nun, Pir Sultan'ların ve birçok ozanın eserlerini ölümsüzleştirmiştir.

Ruhi Su en fazla Pir Sultan Abdal'ın şiirlerini okumuştur türkülerinde. Alevi-Kızılbaş kültürünün ölümsüz ozanı Pir Sultan Abdal Aleviliğin Himalaya'sıdır. Sevgi, dostluk, eşitlik, bölüşüm demek olan Pir Sultan Abdal, aynı zamanda yapılan bütün haksızlıklara bir başkaldırının sesidir de.

Ruhi Su'nun ulaşılmaz gür sesiyle dostu Ali'ye seslenen Pir Sultan Abdal: "Gel benim derdime bir derman eyle / Alemler derdine derman olan Şah / Özümün hükmüne bir ferman eyle / Alemler hükmüne ferman olansın" der.

Aynı zamanda yüzyılların ötesindeki haksızlıkların öcünü alma isteği vardır: "Gelin canlar bir olalım / Münkire kılıç çalalım / Hüseyin'in kanın alalım / Tevekkeltü Tealallah"

Dostlarından gördüğü darbeler, insanoğlunun gaddarlığının

sınırsızlığı onu derinden etkilemiş, bülbül gibi yarelemiştir: Çıktım yüceme seyrane eyledim Gönül eylenesi küstü bulunmaz Dostlar bizden muhabbeti kaldırmış Hiçbir ikrarından ahı bulunmaz ***

Şu kanlı zalımın ettiği işler Garip bülbül gibi zareler beni Yağmur gibi yağar başıma taşlar Dostun bir fiskesi pareler beni

Acıların, kederlerin, haksızlıkların olgunlaştıra olgunlaştıra duygudan bir insana dönüştürdüğü Ruhi Su da, Pir Sultan Abdal'ın şiiriyle aynı sevgiliye mi sesleniyor? Türlü donlar giyer gülden naziktir Bülbül cevri eyleme güle yazıktır Çok hasretlik çektim bağrım eziktir

Güle güle gelir canlar pasesi

1960'lı yıllarda sosyalizmle tanışanlar, başkaldırı ruhunu, kavga coşkusunu Ruhi Su'dan dinledikleri Alevi türkülerinde buldular. Karacaoğlu'nın, Yunus'un, Pir Sultan'ın, Köroğlu'nun bugün devrimcilerin dilinden düşmeyen birçok parçasını Ruhi Su'dan dinlediler. (R. Yürükoğlu, *Okunacak En Büyük Kitap İnsandır*, Alev Yay., s.425)

Ve, insan sevgisi dolu Ruhi Su'ya yıllarca işkence yapan Türkiye devleti, hastalandığında tedavisi için ona pasaport vermedi.

Ruhi Su'nun sanat ve türküler, toplum hakkındaki bazı görüşleri ise şöyle idi:

"Türkü söylemek benim için bir aşk halidir. En güzel aşklarımı türkü söylerken yaşadım. Ne onlar beni aldattı, ne de ben onları. Türkü söyledikçe yeşeriyor, çiçekleniyorum. Ben yalnız türkü söylemiyorum ki, bu söylediklerim aynı zamanda çağdaş Türk toplumunun lied'leridir de. ("Şiirler Türküler" plağının kapağından, İmce Plakları, 1974)

"Sanatçı da tıpkı bir çiftçi gibi işini anlatabilmelidir. Hem diliyle, hem de hüneriyle. Bir başka deyişle, kendi toplumu içinde sanatıyla ekmek yiyebilmelidir."

"Beni bu halk anlamaz" demek, boş bir kendini beğenmişliktir. İnsan kendini beğenmede bile

yalnız kalmamalıdır. Halkın sanatta anlamadığı bir yer bulunabilir, sanatçı bunu umursamamazlık edemez. Çünkü tüketicisi olmayan bir üretim yaşayamaz, hani hükümet zoruyla da yaşamaz demek istiyorum. Elli yıllık değil, yüz yıllık deney var önümüzde. Bazı sanat kurumlarının gittikçe yozlaşması, kuruyup gitmesi bundandır. Halktan kopuk hiçbir işten, hiçbir insandan yarar gelmez." (Ruhi Su, *Ezgili Yürek*)

"Bu türküler halkın hayatının bir ifadesi değil mi? Kitleler halinde öldürülmüş, yok edilmeye çalışılmış zümrelerin hikayesi bu türkülerle anlatılmıyor mu? Asırlardan beri, bir lokma bir ekmek için, memleketi bir uçtan bir uca dolaşan milyonlarca yurtsuz, yuvasız insanın garipliği, ıstıرابı, bu türkülerle anlatılmıyor mu? Madem ki bu türküler bu kadar hazindir, o halde halkın hayat şartları tahammül edilmeyecek kadar hazin demektir." (Ruhi Su, *agıy*)

"Bir düzen türkülerden korkmaya başladı mı, artık o düzeni kimse ayakta tutamaz. Nesimi'nin derisi yüzülmüş, Pir Sultan asılmış, fakat bu asmalara kesmelere rağmen, ne o düzen kalmış, ne o debdebeli sultanlardan bir kimse..."

Eşsiz ses zenginliği yanında yazdığı şiirlerle de geniş ilgi gören Ruhi Su'nun şiirlerinde güzel insan yansır:

Yaratan bizleri insan yarattı Muhabbet insana, cana muhabbet Cümle mahlukatın üstüne tuttu Muhabbet insana, cana muhabbet ***

Ağaç demiş ki baltaya Sen beni kesemezsin ama Ne yapayım ki sapın bendin Bak şu ağacın bilincine sen Ölen ben öldüren benden ***

Hangi taş kaldırısam Anamla babam Hangi dala uzansam Hısımla akrabam Ne güzel bir dünya bu İyi ki geldim (...)

İyi ki geldin, Dost Ruhi Su. İyi ki geldin, Pir Ruhi Su. Yaralarımıza merhem oldun. Ölümünün 9.yıldönümünde yine bize yâr oldun, yoldaş oldun, gönüldaş oldun ezgili yüрге-

KUNDURA İŞÇİLERİ

Gaddar sömürü koşullarından, yıllardan beridir kundura - deri sektörü işçileri de nasibini almaktadır. Türkiye çapında 400 bine yakın kundura işçisi çok dağınık a. l. yelerde, izbe, loş, bol kokulu işhanlarında son derece gayri-insani ortamlarda çalışmaktadır. İstanbul'da Bayrampaşa, Gedikpaşa, Beyoğlu, Bomanti bölgelerinde 20 bine yakın atölyede günde 14-16 saat çalışan işçilerin hali içler acısıdır. Aldıkları ücret, bırakın çocuklarının nafakasını, simitle karın doyurmaya bile yetmemektedir. Kundura patronları ise gün be gün giydiğimiz ayakkabılara zam yapmakta, göbeklenmekte, yağ bağlamaktadır.

Onyıllardır bu rüzgar böyle esmekte, bu çark böyle dönmektedir. Dört yıl önce kurdukları *Kundura İşçileri Derneği* ile bu gidişata dur demek isteyen kundura işçileri, bu rüzgara da dur

Gayrı dur durak yok

Kundura işçilerinin 25 Eylül'de İstanbul Gaziosmanpaşa'da düzenledikleri miting valilikçe iptal edildi, ama kavga sürüyor

demek için, eylül ayı içerisinde yeniden belirlenen işçi haftalıkları için yeterli ücret olan "aylık net 16 milyon lira" isteğiyle bir gün işi durdurdular. Yüzde 95 işçinin katılımı ile olan bu eylem tüm işçi ve emekçilere "oh" dedirtirken deri-kundura patronlarını telaşlandırmıştır. Kundura işçileri "artık bu çark böyle dönmeyecek" diyorlar.

İşçi ve sendikacı arkadaşlar! Sendikalaşma ve sigortalaşma

oranın düştüğü ve her tür yobaz gerici saldırının arttığı günümüzde "bu çark artık böyle dönmeyecek" diyen kundura işçilerinin sesine kulak verin. Onlara ve düzenleyecekleri mitingte aktif destek verin.

Sendika şubeler platformuna! İşçi sınıfımızın, iyiniyetli, yüreği iş yapma isteği ile tutuşan önderleri! Bulduğumuz ortam, yaşadığımız bu an, size olan ihtiyacı artırdı. Sınıfımızın

safılarından aktif-militan bir eylemle ve tüm sınıfımızın kan kaybettiği sigortalaşma-sendikalaşma ekseninde ileriye fırlayan bu kardeşlerimize omuz verin. Gün sınıf kardeşliği, gün birlik günüdür.

Deri-İş yöneticisi arkadaşlar! Yıllardır Türk-İş'e ve sendikamıza omuz veren bu demerin ve kundura işçilerinin, sizlerin deneyimlerinize, yardımlarınıza gereksinimi var. Bu işçiler sen-

dikal-örgütlülüğünüze de taze kandır. Onlara sarılın. Sizlere, bu zor günde güvendiğimizi belirtiyoruz.

Halkımıza! Anadolu topraklarında yüzyıllardır zorbalığa ve haksızlığa geçit vermemiş, halifelere, padişahlara, Hızır Paşalara aman vermemiş halkımız. Gazi mahallesini halkı, Kartal, Ümraniye, Okmeydanı ve tüm gecekondu bölgelerinin halkı. Kundura işçileri haksızlığa ve zorbalığa maruz kalmış sizlerden biridir. Onlar evlatlarımız, belki de komşunuzdur. Unutmayalım, mazlumlar ancak birlik olurlarsa taht sallarlarsa. Beyoğlu bölgesinde yükselen ve dalga dalga yayılan bu İNSANLIK haykırışına siz de omuz verin, sesinizi yükseltin.

Ekmeğin toprağın hesabıdır bu, Zulmun zorbalığın hesabıdır bu, Hasretin, sevdanın hesabıdır bu Gayrı dur durak yok yoldaşlar *Kervan Sendika Bürosu*

Yalancıdırlar

SUSER işçisi Ahmet Akar yazıyor

Halk arasında bir deyim vardır, "çamur at, yapışmasa da izi kalır". RP yönetiminin görüşü doğrultusunda yayın yapan *Türkiye* gazetesi, 19 Ağustos 1994 tarihinde "terörist çiftliği" diye bir manşet atmış ve devam etmiş: "Geçen ay kapatılan İSKİ'ye bağlı SUSER'de dehşet verici bir organizasyon ortaya çıkarıldı. Anasistlerin yuvalandığı bir kurum haline getirilen şirkette devlet tarafından aranan militanlar maaşa bağlanmış." Gazete, Harun Tepeli isimli bir şahsın İstanbul DGM tarafından arandığını, 1 yıl 8 ayla hapisle yargılanıp kaçak olduğunu da eklemiştir.

Bunları böyle yazmakla SUSER'deki haksızlığın üstünü örtecek(!), halka hoş(!) görünecekler. Peki, halk size şöyle sormaz mı:

"Siz 27 Mart 1994'de yönetime geldiniz. Madem ki Harun Tepeli 'terörist'tir vb., peki ama bu adam, sizin yönetime geldiğiniz 27 Mart'tan SUSER'in tasfiye tarihi olan 15 Ağustos'a kadar sizin elemanınızdı. Her ay bu kişiye maaş ödemişsiniz. 15 Ağustos'dan sonra, istifa etmediği için, kendisi gibi 500 küsur kişi ile birlikte kömür ve ihbar tazminatını alıncaya kadar 20-25 gün Yenikapı'da, Suser'in önünde beklemiş. Hem de onlarca polisin neza-

TUTANAK

19 Haziran 1994 Pazar günü işgünü olmadığı halde bizleri çalıştığımız işyerinde toplayıp ifade almaya zorladığı gün, bize Suser şirketi genel müdür danışmanı, personel müdürü, idari işler müdürü sıfatıyla gelen Hüseyin Dinç isimli şahıs, "içinizde hiç namaz kılan yok mu?" diye bir soru sordu. Bizde de, olumlu veya olumsuz, hiçbir cevap çıkmayınca da sanki üzerine bir görevmiş gibi "ben imam olsam sizin cenaze namazınızı kılmam" diyerek insanlara karşı aşağılayıcı düşüncesini ima etti.

20 Haziran 1994 Nurettin Şubaşı, Cemal Şimşir, Ahmet Akar, Turabi Barapatus, Mustafa Ünlü, Cengiz Olağan, Hikmet Akdoğan, Recep Özden, Süleyman Adıgüzel, Niyazi Özer, İsmet Açıkgöz, Fatma Bal, Halit Mat, Efendi Başgör, Veli Güzel.

retinde. O zaman niye yakalatmadınız?"

Suçlu savunmak gibi bir emelim yok, fakat namuslu çalışıp çocukluğuna eklemek götürülen insanlara şeriatçı-tarikatçıların kara çalmasına gönlüm razı olamaz. Suçlu varsa yargı yolu da açıktır. Soruşturma açsaydınız. Çalışmadan maaş alan varsa onları

çıkartsaydınız. Böyle yapmazdınız. *Yapamadınız.* Hiçbir hak, hukuk gözetmeksizin, siyasi ve ideolojik bir kıyım yaptığınız gibi, SUSER işçilerinin iyi niyetini ve yasaya bağlılıklarını bile neredeyse suç sayıyorsunuz. Boşuna halka hoş görünmeye çalışmayın.

SUSER işçisi, bırakın teröristliği saldırgan olsaydı, haksız ve sahtekarların beynini dağıttırdı, mekanlarını kırıp dökerdi. SUSER işçisi kanundan kaçsaydı, yasal hakkını almak için Yenikapı'dan Büyükşehir Belediyesi önüne polis korteji altında yürüyüş yapmazdı. Şeriatçı sahtekarların zavallılığı ortadadır.

Bir fıkra aklıma geldi, teşbihte hata olmaz: Zamanın birinde iki âmâ vatandaş oturmuş, dolma yerlermiş. Biri öbürüne "arkadaş niye dolmaları çift çift yiyorsun" diye sormuş. Öbürü cevap vermiş: "Sen âmâ değil misin, benim dolmayı çift yediğimi mi gördün de konuşuyorsun?" "Hayır, hayır. Ben çift çift yiyorum, seni de öyle zannettim.

Şeriatçılar da fıkradaki gibiler. Namuslu SUSER işçilerini de kendileri gibi sanıyorlar. Haksızlık, "adil düzen" sahtekarlığı, halka karşı terör estirmek, hepsi kendilerinin özellikleri arasındadır. Konuyu halkımızın sağduyusuna ve vicdanına havale ediyorum. ●

Suçlular dizi dizi

SUSER olayı TV kanallarında yorumsuz görüntüler ve öfkeli işçi arkadaşların konuşmalarıyla başlamıştı, sessiz sedasız bitirdiler. *Kervan*'ın 41.sayısında öfkeli bir arkadaşım çok haklı olarak içini dökmüş, SUSER olayının suçlusu olarak sadece R.Tayyip Erdoğan ve yönetimini yazmış. Bence olay daraltılıp Tayyip Erdoğan suçlu ilan edildi, buna basının duyarsızlığı eklenince "olay bitirildi".

Evet, R.Tayyip Erdoğan suçludur, kurunun yanında yaşı da yaktı, adaleti uygulamadı. Suçludur, çünkü Türkiye'nin bu ekonomik ortamında çocuk bir sürü insanı per perişan etmiştir. Suçludur, çünkü bütün İstanbul'luların belediye başkanı olduğunu unutmuş, ayırım yapmış, inançına ters düşenlere haksızlık yapmıştır. Ben de ona öfkeliyim, bir kaşık suda boğasım geliyor.

Kendisi TV ekranında şöyle demişti: "SUSER yasal olmayan bir şirkettir. İşçileri Bakanlığı'nın müfettiş raporları sonucu İstanbul

Valiliği'nin bana gönderdiği yazıya dayanarak, yasal olmayan bu işyerini kapattım."

Ülkemizde birinci güç olan basın, medya bu konu üzerine hiç gitmedi. Bize sahip çıkmadı, araştırmacı, yorumcu gücünü kullanmadı. *Kervan* sayfalarından SUSER suçlularını ilan ediyorum.

Bedrettin Dalan ve Nurettin Süzen, yasal olmayan bir şirket kurmakla itham edildiniz, bizim bugün işsiz kalmamıza neden oldunuz. Sustunuz, bizlere sahip çıkmadınız. Susmak suçu kabul etmektir.

İstanbul Valisi, konu hakkında hiçbir açıklama gereği duymadınız, duyarsız kaldınız. Makamınızca belediyeye gönderilen belge konusu doğru ise, işsizliğimizde Valilik'in de payı vardır. İşçileri Bakanlığı, bütün bu olaylara neden olan kurum, bizi eklememizden etme kararını esas veren yer orası. Çalışma Bakanlığı, SUSER'de hiç olmayan bir makammış gibi kendisini soyutladı. O da suçludur.

120 bin üyesi olan sendi-

kamızın (Tes-İş) genel merkezi, başkanı ve en küçük birimlerdeki yöneticileri, yani tüm sendika mekanizması, SUSER'in kapatılmaması için NE yaptı? Hiçbir şey. Böylece sendikacılık hakkındaki tüm düşüncelerimizi altüst etti. Sendikal gücünü göstermeyerek işyerimizin kapatılmasına seyirci kaldı.

Tümünüz, hepiniz suçlusunuz! Siz kişi ve kurumlar, konuya insani yönden bakmaydınız, siyasi amaçlarınız olmasaydı, biz SUSER çalışanları ekmeğimizden, aşımızdan olmazdık.

İşte, tüm bu olumsuzluklar sonucu Tayyip Erdoğan faktörü ortaya çıktı, suçlular kervanına sırtını dayayarak SUSER'i kapattı ve bizleri aç susuz bıraktı.

Görüşüm yanlış ise, suçladığım kurum ve kişiler yanlışlığımi ispatlasınlar. Yoksa işçi kıyımı tarihine *Kervan* dergisinin bu sayfalarında "Suser suçluları" olarak geçecekler.

Lütfen SUSER oldubittisine eğilin!

Fikri Küçükokur
SUSER işçisi

KERVAN

■ Aylık dergi. ■ Sahibi ve sorumlu yazı işleri müdürü: Genel Ajans Ltd. Şti. adına Semih İra ■ İlan sorumlusu: Melek Ergen ■ Merkez yönetim bürosu: Piyerloti caddesi, 17/4, Çemberlitaş, İstanbul. Tel: (1)516 84 64 ■ **Temsilcilikler:** Avcılar: Gündüz Alp, Saadetdere Mah. Birlik Sok. No:20/A. ■ Esenyurt: Kazım Açıkgöz, Fatih Mah. Suyolu Üstü Yaprak Sok. No:8 ■ Gaziosmanpaşa Ayhan Yöle: Zübeydehşim Mah. Dört Yol. Sultan İşhanı Kat.2 No.4 ■ Gülsuyu: Şahin Sarıtaş, Gülsenu Mah. Mesut Cad. No:103, Gülsenu Sondurak. Gülsuyu-Maltepe ■ Halkalı: Eyüp Barışık, Kuruçeşme Cad. Çiçek Sok. No:19/A Hasanoğlenderesi-Altınşehir ■ Kartal: Niyazi Şahin, Hamam Sok. İdeal İş Merkezi, No:4 Kat:4 ■ Kağıthane: Seyit Ermiş, Talatpaşa Cad. No:45, Ortabayır, Gültepe ■ Küçükçekmece: Seyfi Algül, Cumhuriyet Mah. Karabekir Cad. Sardunya Sok. No:21/A-5 ■ Okmeydanı: Ahmet Yılmaz Piyalepaşa Mah. Piyalepaşa Cad. No:148 Kat.2 ■ Unkapanı: Ali Haydar Göğercin, İ.M.Ç. 6. Blok, No: 6610 ■ Adana: Ünal Akbulut, Kiremithane Mah. 1304 Sok. No:36, Yüreğir ■ Adıyaman: Niyazi Arslan, Asfalt Cad. Tam Elektronik, No:84/6, Gölbaşı ■ Adıyaman Aytakin Işık: Kayalık Mah. 131. Sok. No.9 ■ Bursa: Ender Can Genç, Çakır Hamam Temiz Cad. Sütmen İşhanı, Kat:3 No:39 ■ Eskişehir: Nurettin Çalıkuşu, Büyükdere Mah. Kaplan Sok. No:69 ■ Erzincan: Özgür İhtiyar, Cami-i Şerif Mah. Sivas Cad. 24300 Refahiye ■ Gaziantep: Sedat Bican, Kıbrıs Mah. Çamlık Cad. No:27 ■ İzmir: Adnan Ayan, Eşrefpaşa Cad. No:269/1, Eşrefpaşa ■ İzmit: Muradiye Yılmaz: Fethiye Cad. Sabri Ekman Sok. No.10/4 Tel:0262 331 15 23 ■ Malatya: Şevket Coşkun, Ak-Pa Ticaret, İzzetiye Mah. Nasuhi Cad. Derme Sok. No:10 ■ Mersin: Mehmet Yılmaz, Bahçelievler Mah. 346 Sok. Dincer Apt. No:3/7 P.K.3, Pozcu ■ Söke: Av.Mustafa Açıcı, Yağcılar İşhanı, Kat:2, Söke ■ Turhal: Aydın Koca: Yenibelediye Sitesi, Kat:4 No:426 ■ Turgutlu: Nerman Karabulut, Altay Mah. Akgün Sok. Kat 1 No:2, Turgutlu ■ Zile: Sadık Çıkrıkçıoğlu: Uzun Çarşı, Galer Sok. No:6 ■ Zonguldak: Ali Arı, Nizam Cad. Uzunçarşı, No:406 ■ Avrupa Genel Temsilciligi: Murtaza Dersimli, P.O.Box 1822, Londra N1, İngiltere. ■ Diğer yurtdışı temsilcilikleri: ■ Fransa: Şanver Şen, c/o 37 Rue d'Hauteville Paris 75010. ■ Almanya-Frankfurt: Şirin Günel, Neuhof Str. 13, 6 Frankfurt am Main 1. ■ Almanya-Münih: Hikmet Yalçın, Lessing Str. 41, 85757 Karlsfeld. ■ Avusturya: İlhan Uçar, 1140 Wien, Kentler Str. 20/5 Avusturya ■ İsviçre: Ahmet Kısa, 7 Rue de Lancy, 1227 Carouge, Cenevre. ■ Hollanda-Schiedam: Mehmet Cımtay, Fabrikastraat 53, 3117 MG ■ Avustralya: Adnan Öz, P.O.Box 647 Auburn 2144 NSW ■ Avustralya-Mildura: P.O. Box 302, Merbin 3505 Mildura ■ Rusya: Yevgeni Paşintsev, 29-2-215 General Belov St. Moscow 115563 ■ Basım öncesi hazırlık: Genel Ajans. ■ Baskı: Günay Ofset ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme/kısaltma hakkı dergimize aittir. Hiçbir yazı geri verilmez.■

■ Yıllık abone bedelleri: Yurtiçi: 200 000TL, İngiltere: 17 Sterlin, Almanya: 80 DM, Fransa: 200 FF, Hollanda: 60 HFL. İsviçre 65 SFr, Amerika 53 \$ Avustralya: 53 \$ ■ Havaleler: Yapı ve Kredi Bankası, Çemberlitaş Şb. Genel Ajans, Hesap No: 1032357-6

10 EYLÜL 1994: TKP 74 YAŞINDA

SBKP-KPB yöneticisi *A.Prigarin*: "Rusya komünistlerinden selam".

Uluslararası konuşmalar, mesajlar.

TKP genel sekreteri *Rıza Yürükoğlu*'nun konuşması: "İşçi sınıfı, devrimci hareket ve teori" ve "Alevi toplumunu uyarmak görevimizdir"

KARACAAHMET'E RP SALDIRISI

Laikler, demokratlar, cumhuriyetçiler! Şeriatın yüzündeki maskeyi indirelim!

SÖYLEŞİ: ARAP ALEVİLERİ

Şeyh İbrahim Güler ve *Selim Sönmez* Türkiyeli Arap Alevilerinin inanç ve görüşlerini anlattılar. *Cevdet Rende* canın tanıtıcı yazısı.

TÜRK-İŞ

Disk bölücülüğünün azdırıldığı şu ortamda Türk-İş'in disiplin, sendika-içi demokrasi ve birliğe gereksimi büyüktür

İSLAMİ "UYANIŞ"

Şeriat bilime düşmandır. *Sabri Yücel*

10 EYLÜL'LERDE OMUZ OMUZA

Kervan Avrupa Temsilciliği bildiriyor

Türkiye Komünist Partisi'nin 74.Kuruluş Yıldönümü Toplantısı 10 Eylül akşamı Londra'da yapıldı. Kızıl bayraklarla süslenmiş salonda, bu önemli toplantıya, Türkiyeli işçilerin yanı sıra, uluslararası komünist hareketin temsilcileri de katıldılar.

Toplantı, devrim ve sosyalizm şehitleri için saygı duruşu ve TKP Marşı'yla başladı. Türkiye örgütünden genç bir komünistin konuşmasını, AKEL (Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi) temsilcisi yoldaşın yaptığı konuşma izledi. Ardından İran Rahe Kargar (Devrimci İşçi Örgütü) temsilcisi yoldaş konuştu. Türkiye örgütlerinden ve uluslararası komünist hareketten gelen kutlama mesajları okundu.

Toplantının ana uluslararası konuşmacısı, Moskova'dan özel olarak bu toplantı için gelen, yeni SBKP'nin kurucu yöneticilerinden ve Komünistler Birliği'nin lideri, *Aleksey Prigarin* yoldaşı. Prigarin yoldaş, konuşmasının sonunda SBKP Moskova Şehir Örgütü ve Komünistler Birliği Merkez Komitesi adına bir mesaj okuduktan sonra, Lenin'in daha önce yayınlanmamış fotoğraflarının yer aldığı, çok ender

bulunan bir kitabı Türkiyeli komünistlere armağan etti.

Prigarin yoldaşı, 70 yıldır faaliyette bulunan SSCB İle Kültürel İlişkiler Derneği (SCR) genel sekreteri *Jean Turner*'in konuşması izledi.

Toplantının ana konuşmasını TKP Genel Sekreteri *Rıza Yürükoğlu* yaptı. Yürükoğlu yoldaşın uzun konuşmasını bu sayımızda yayınlıyoruz.

Toplantının birinci bölümü Enternasyonal Marşı'nın birçok

dilde birlikte söylenmesiyle sona erdi. İkinci bölümde çeşitli yoldaşlar saz çalıp deyişler söylediler. Hep bir ağızdan uluslararası işçi marşları okundu.

10 Eylül toplantısı, uluslararası niteliği, komünist hareketin çeşitli kesimleri arasındaki bağların yeniden ve daha güçlü bir biçimde kurulmasına fırsat yaratması dolayısıyla, çok başarılı bir toplantı oldu. ●

RUSYA KOMÜNİSTLERİ TKP'Yİ KUTLUYOR

8 Eylül 1994

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'ne,

Komünistler Birliği Partisi'nin Merkez Komitesi ve Sovyetler Birliği Komünist Partisi Moskova Şehir Komitesi, sizleri Türkiye Komünist Partisi'nin 74.kuruluş yıldönümü dolayısıyla kutluyor.

Her komünist partisinin tarihi, kahramanca bir mücadelenin ve gün güne sürdürülen son derece ağır çalışmanın tarihidir. Bütün bu yıllar boyunca özellikle güç koşullar altında mücadelesini sürdürmüş olan Türkiye Komünist Partisi, büyük

cesaret örnekleri vermiş ve Marksizm-Leninizm derin bağlılık içinde olduğunu da göstermiştir.

Sizin cesur mücadelenizdir ki, halkın yaşam koşullarının iyileştirilmesine, kazanımların savunulmasına yardımcı olmuştur.

Kanımız odur ki, gün gelecek, partinizin doğum günü olan 10 Eylül, Türkiye'nin ulusal tatil günü olacaktır.

Hepinizi yoldaşça selamla kutlarız.

Aleksey Prigarin, Komünistler Birliği Merkez Komitesi Sekreteri

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Moskova Şehir Komitesi Birinci Sekreteri ●

Şeriatla savaşmalıyız

İran Devrimci İşçi Örgütü'nden (Rahe Kargar) *Muhsin* yoldaşın İslami gericiliğe karşı mücadeleyi vurgulayan konuşmasının özet

Partinizin 74.kuruluş yıldönümünü İran Rahe Kargar örgütü ve yoldaşların adına kutlarım.

Yoldaşlar, Marks'ın sermayeyi eleştirisindeki en güzel yön, onun uzak görüşlülüğünün ve doğruluğunun bugün kanıtlanmış olmasıdır.

İki noktadan kalkarak bunu söylüyorum. Metropol ülkelerde refah devletinin çöküşü, çevre kapitalist ülkelerde de ekonomik çöküntü. Kapitalist dünyanın bu haline bakınca "kapitalizme hayır" demek için uzun süre düşünmek gerekmiyor. Yani fikrimiz değişmiyor. Kapitalizme hayır!

İkinci nokta; sosyalizmin bugün üzerinde durması, tartışması gereken

önemli şeyler var. Yaşayan sosyalizmin çöküşüyle uluslararası harekette büyük bir gerileme söz konusu oldu. Geçmiş uygulamaları tekrar gözden geçirmek, geçmiş sorgulamak ihtiyacı içindeyiz. Zaten Marksizm de böyle bir sorgulamayı gerektirir. Geçmişte pek çok doğru şey yapıldı. Ama, çok önemli yanlışlar da yapıldı ki bu noktaya geldik. Sorunları korkmadan değerlendirmeli, nerede yanlış yapıldığını anlayarak gelecek mücadeleyi şekillendirmeliyiz.

Dünyamızda değişimin tek aracı işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı dünyada çoğunluktadır. Dünya ölçeğinde endüstri işçileri, evet, metropollerden çevre kapitalist ülkelere kaymıştır. Yine de, merkez kapitalist ülkelere de endüstri dışı alanlarda işçi sınıfının çoğunluğu sürmektedir. Bu tür ülkelerde işçi sınıfının birliği için yeni örgütlenme biçimleri aramalıyız, bulmalıyız.

Kapitalistler dünya çapında geneliyle birlik içindedir. Buna karşılık işçi sınıfının dünya çapında birliğini sağlamamış olması onun en önemli bir zafıdır. Bunun birçok nedeni var. Ama,

değişik ülkelerin işçi hareketleri arasında dayanışmayı arttırmak zorundayız.

Kapitalizmin basın-yayın alanındaki tekelinin getirdiği zorlukları, uluslararası işçi hareketinin dayanışmasını, bilgilenmesini arttırmak için aşmalıyız. Yerel dillerde yayın yapacak, örneğin Türkiye'de Türkçe, Almanya'da Almanca yayın yapacak bir uluslararası işçi radyosu kurmalıyız. Böyle bir radyonun varlığı dünya işçi sınıfının kavgasına, deneyim alışverişine önemli katkı yapacaktır.

İşçi sınıfının birliğini savunuyorsak işçi sınıfını bölen tüm ideolojilere karşı savaşmalıyız. Bizim bölgemizde, yakınımızda duran İslam radikalizmi de işçi sınıfını bölen ideolojilerden biridir.

Bu hareketin güçlenme sebebi, hem bir ideolojik boşluk, hem de bir tür iktidar boşluğudur. Bölgemizde hem işçi sınıfının, hem de burjuvazinin güçsüz oluşu bu harekete güç vermiştir.

İslami Siyasal Hareket gericidir. Anti-demokratiktir. Anti-demokratiklik onun geçici bir taktiği değildir, özünde, yapısında vardır. Her zaman anti-demokratik olacaktır. İslami siyasal

hareket işçi sınıfını "Müslüman işçi - Müslüman olmayan işçi" ayrımıyla bölmektedir. O işçi sınıfının örgütlenmesine düşmandır.

Radikal İslam'a her düzeyde karşı durulması gerekir. Ona nasıl karşı duracağız, onunla nasıl savaşacağız? Ekonomik düzeyde savaşacağız, demokrasinin önemini tekrar tekrar vurgulayacağız. Demokrasi savaşı yürüteceğiz.

Sadece burjuva demokrasisi için değil, işçi sınıfının aktif, doğrudan demokrasisi için savaşmalıyız. Kadınlara, farklı dinlere her türlü ayrımcılığa karşı tavizsiz tutum almalıyız.

Bu savaşta işçilerin birliği çok önemlidir. Her çabamızda şunu sormalıyız: Attığımız adım işçi sınıfının birliğine hizmet ediyor mu, etmiyor mu?

Toplumun radikal İslama karşı olan bütün kesimlerini birleştirmek, sekterliğe, dogmatikliğe, fraksiyonculuğa karşı durmak çok önemlidir. İran'da geçmişteki en büyük yanlışlarımızdan biri buydu. Kitle hareketlerinde 10-20 parçaya bölünmüştük.

Yoldaşlar, bu kavgada başka alternatif yok. İslami gericilikle savaşmak zorundayız. Ve de bu savaşı kazanmak zorundayız. Yenilgi, insanlığın sonunun gelmesi demek olacaktır. ●

Rusya komünistlerinden selam

Komünist Partilerin Birliği-Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin (KPB-SBKP) Politik Sovyeti'nin üyesi ve Moskova Şehir Komitesi'nin Birinci Sekreteri, Rusya Komünistler Birliği partisinin Merkez Komite Sekreteri **Aleksey Prigarın** yoldaşın 10 Eylül toplantısında yaptığı Rusça konuşmanın gayriresmi çevirisi

Yoldaşlar, tüm Rusya komünistlerinden Türkiyeli komünist yoldaşlara selam getirdim. Tabii, yalnızca Rus komünistlerinden değil (eski) Sovyetler Birliği'ndeki tüm komünistlerden selam getirdim. KPB-SBKP Birinci Sekreteri Shenin yoldaştan selam getirdim. Komünist Partilerin Birliği-Sovyetler Birliği Komünist Partisi (KPB-SBKP), Sovyetler Birliği'ni temsilen 11 cumhuriyetten 14 partinin biraraya gelmesiyle oluşmuş bir partidir.

Yoldaşlar, öncelikle beni böyle önemli bir toplantıya çağıran yoldaşlara, tekrar teşekkür etmek istiyorum. Biliyorsunuz, bugün Rusya'da komünist hareket zor bir dönemden geçiyor. Bu gerçeğe gözlerimizi kaparsak kendimizi ne Marksist ne de komünist olarak adlandıramayız. Rusya'da ve Sovyetler Birliği'nde komünist hareketin çok büyük kayıplar verdiğini ve gelişmelerden çok zararlı çıktığını dürtüşçe söyleyemezsek, yine kendimizi ne Marksist ne komünist olarak adlandıramayız.

Sovyetler Birliği'ndeki, Rusya'daki yenilgiyi burjuvazi yalnızca komünistleri değil tüm işçi sınıfını yenmek ve baskı altına almak için kullanıyor. İşçi sınıfının durumu çok zordur.

Bugün Rusya'da gaddar, acımasız bir yönetim vardır. Rusya ekonomik ve toplumsal bir felaketin göbeğindedir, ülke ulusal çapta çok ciddi bir kriz geçirmektedir.

Örneğin, bu yıl Rusya'daki endüstriyel üretimin, 4 yıl önceki üretimin dörtte biri düzeyinde olması beklenmektedir. Temel malların fiyatları düne göre 1500 ile 2000 kat arasında artmıştır. Ücret artışları fiyat artışlarının iki buçuk kat gerisinden gelmektedir.

Bunlar bir yana, işçiler, alınteri dökerek kazandıkları ücretleri de tam alamamaktadırlar. Endüstri işçilerinin, bugün ortalama olarak en az bir buçuk aylık ücretleri ödenmemiş durumdadır. Nüfusun %27'sinin aldığı ücret, ihtiyaçlarını karşılamaya kesinlikle yetmemektedir. Tüm Rusya çapında yığınsal işsizlikle karşı karşıyayız. Resmi istatistiklere göre 10 milyon insan işsizdir. Ancak sendikalar, bu rakamın yanlışlığını belirtiyor ve işsiz sayısının 15-20 milyon arasında olduğunu açıklıyorlar.

Trajik durum şudur ki bu felaket durdurulamamakta ve tepeden aşağıya yuvarlanan bir kartopu gibi büyümektedir. Bunun sonucu, Rusya'da çok keskin sosyal ve politik depremlerin, çatışmaların eşliğindedir.

Nüfusun çoğunluğu bugünkü rejime karşı nefretle doludur. Fakat, itiraf etmeliyiz ki, iktidara karşı öfke içinde olan bu yığınlar henüz yüzlerini komünizme dönmüş değiller, bizim onları kazanmamız gerekiyor.

Önümüzdeki görevler, 21.yüzyılın eşliğinde yaşadığımız şu dönemde komünist hareketin, Komünist Partisi'nin önündeki görevler yine aynıdır: Ko-

münist hareketi, sosyalist güçleri ve işçi sınıfını birleştirmek!

Bugün komünist hareket Rusya topraklarında 4 ayrı komünist partiye bölünmüş durumdadır. Garip, ama yine de bu iyi bir gelişme olarak değerlendirilebilir. Çünkü bu partiler yukarıdan emirle değil, alttan tabanın inisiyatifleriyle kuruldu. Bu da kanıtıyor ki, komünist hareketi yoketmek mümkün değildir. Tabii, günün görevi bu partileri birleştirmektir.

Bugün bölünmüş olan komünist harekette iki ayrı sürecin ilerlemesini ayırdedebiliyoruz: Bir tarafta oportünistler, komünizmi inkar edenler, bugünkü (Yeltsin iktidarıyla) hükümetle diyalog içine girmek isteyenler var. Bu eğilimin karşısında ise, üç komünist partinin aktif olarak biraraya gelmesiyle oluşan Rusya komünist solu var. Bunlar komünist hareketin birlik sürecini temsil ediyorlar.

Kişisel olarak düşünüyorum ki, komünistler Sovyetler Birliği'ndeki yenilgiden ders çıkardılar. Bir Rus atasözümüz var, anlamı şu: Kavgada deneyimli tek bir insan, hiç kavgaya deneyimi olmayan iki kişiye bedeldir.

Tekrar belirtmek isterim ki, eğer biz

ALEKSEY PRİGARİN

Aleksey Prigarın yoldaş Aralık 1930 doğumludur. Ekonomi doktora yapmış, Rusya Federasyonu Ekonomisti nişanı almıştır.

Prigarın yoldaş 1968-1983 yılları arasında SSCB Radyo Endüstrisi Bakanlığı'na bağlı Bilimsel İş Örgütlenmesi ve İşletmecilik Merkezi'nin, 1983-1991 döneminde de SSCB Emek Örgütlenmesi Merkezi'nin genel müdürlüğünde bulundu.

1989'da aktif siyasete giren A.Prigarın, Gorbaçov döneminde SBKP içinde oluşturulan Marksist Platform'un örgütleyicilerindendi. Parti'nin ve Sovyet toplumunun demokratikleştirilmesi görüşünün tutarlı savunucusu olan Prigarın, Gorbaçov'un SSCB'yi kapitalist gelişme yoluna sokmaya çalışan planlarına her zaman karşı çıktı.

28.Kongre'de SBKP MK'ya seçilen A.Prigarın yoldaş, 1991 yılında Rusya Komünist Partisi Merkez Komitesi'ne bağlı Politik Analiz ve Teşhis Merkezi'nin başında görev yapmaktaydı.

SBKP'nin ve RFKP'nin yasaklanmasının ardından, amacı SBKP'nin Marksist-Leninist temelde yeniden kurulması olan Komünistler Birliği partisini kuran ekipte yer aldı. 1992-1993'de 29.Kongre'nin toplanması için aktif çalıştı. Yeni SBKP Programı'nı hazırlayan ekipte yer aldı.

Prigarın yoldaş 1994 Nisan'ında CPB-SBKP'nin Moskova Şehri Parti Komitesi Birinci Sekreterliği görevine getirildi. Aynı zamanda partinin Politik Sovyeti'nde üye ve SBKP'ye bağlı Rusya Komünistler Birliği partisinin Merkez Komite Sekreteridir. ●

Rusya komünistleri olarak yenilgimizi itiraf edemezsek, kendimizi gerçekten komünist, Marksist olarak adlandıramayız. Bunun yanında, eğer komünizmin sonul zaferine kesin inancımız yok ise, o zaman da kendimizi Marksist veya komünist olarak adlandıramayız.

Önümüzde zor ve uzun bir mücadele var, ama başarıya ulaşacağımızdan eminiz. Rusya'da ve tüm dünyada komünist hareketin yeniden yükselişinin başlarını yaşıyoruz. Tüm dünya komünistlerinin, bu mücadeleyi sürdürmek ve komünist hareketi ayağa kaldırmak için gerekli inanç, kararlılık ve enerjiye sahip olduklarına inanıyorum. Kesinlikle eminim ki, bu mücadeleyi hep birlikte mutlaka zafere ulaştıracağız.

Türkiye Komünist Partisi'ni 74. kuruluş yıldönümünde bir kez daha kutlarım. Yoldaşça selamlarımla.(Prigarın yoldaş konuşmasının sonunda Rusya Komünistler Birliği ve KPB-SBKP Moskova Şehir Örgütü adına TKP MK'ya hitaben yazılmış mesajı okudu. Son olarak, bugün çok zor bulunabilen Lenin'le ilgili bir kitabı Türkiyeli komünistlere armağan ederek kürsüden alkışlar arasında ayrıldı.) ●

Britanya Komünist Partisi'nin Mesajı

9 Eylül 1994
Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi'ne

Türkiye Komünist Partisi'nin 74.kuruluş yıldönümü dolayısıyla kardeşçe tebriklerimizi kabul edin...

Örgütlerimiz arasındaki ilişkilerin önümüzdeki aylarda ve yıllarda daha da yakınlaşacağına olan inancımızı belirtmek isteriz. Türkiye işçi sınıfının ve komünist hareketinin mücadelesi, bir kahramanlık ve militanlık örneğidir. Burada, TKP'nin ilk şehitlerini ve bugüne kadar, acımasız diktatörlük dönemleri koşulları altında, hayatlarını sosyalizm davasına adanmış yoldaşları saygıyla anarız.

Türkiye Komünist Partisi'ni, Pantürkist milliyetçilik karşısında aldığı kararlı tutumdan, Kürt ve Alevilerin

hakları için, Kürt sorununa adil bir çözüm getirilmesi yolunda sağladığı güçlü destekten ötürü kutlarız.

Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin çöküşü, bizleri teori ve pratiğin birçok sorunu üzerine olan görüşlerimizi yeniden gözden geçirmeye zorladı. Ama bizler bu deneyimi Marksizm-Leninizm hakkındaki bilgilerimizi zenginleştirmek, kapitalizme karşı savaşımızı geliştirmek ve modern dünyanın ihtiyaçlarına yanıt veren bir sosyalizm yaratmak için kullanmalıyız.

Bu önemli kutlama toplantısında hazır bulunamamış olsak da, partilerimiz arasında ilişkiyi ve ortak çalışmayı artırmak istiyoruz ve kutlama toplantınıza başarılar diliyoruz.

Yoldaşça selamlar
Kenny Coyle, Britanya Komünist Partisi Uluslararası Sekreteri ●

Sovyet kültürünü gençler yaşatacak

SSCB İle Kültürel
İlişkiler Derneği genel
sekreteri *Jean Turner*
yoldaşın konuşması

74.kuruluş yıldönümünüze beni davet ettiğiniz için teşekkür ederim. Bizim derneğimiz de geçtiğimiz Temmuz ayında 70.kuruluş yıldönümünü kutladı. 1924'te, Britanya hükümeti yeni Sovyet hükümetini ilk tanıdığı anda, hem de, işçi sınıfının büyük zorluklar yaşadığı, Britanya hükümetinin ve öteki örgütlerin yoğun anti-Sovyetizm yaptığı bir dönemde kurulmuştu.

Herşeye karşın varlığımızı sürdürüldük. Çünkü kültür her türlü baskıya dayanabilecek, dinamik bir şeydir. Çünkü insan insana ilişkiler, müzik,

sanat, şiir, mimarlık, edebiyat, ve felsefe her zaman yaşamıştır.

Derneğimizin Britanya'da -belki de dünyada- tek olabilecek büyük bir kütüphanesi vardır. Sizin de bildiğiniz gibi, eski Sovyetler Birliği'nde birçok önemli kütüphane ve Sovyet kültürünün önemli koleksiyonları bugün yokedilmeye çalışılıyor. Bu nedenle derneğimiz, asıl işlevinin, elimizdeki bu harika kütüphaneyi korumak ve gelecek nesillere ulaştırmak olduğuna karar verdi. Çünkü Sovyet dönemi yalnızca politika ve ekonomide değil, kültürde de çok büyük girişimlerin başlatıldığı bir dönemdi. Sovyet kültürü dönemi bütün dünya için çok değerliydi. Onu gençlerimiz geri getirecekler.

Kuruluş toplantınız için tebriklerimi lütfen kabul edin ve bizim de sizlere neler sunabileceğimizi görmek üzere bizi ziyaret edin. ●

Komünist Liyezon'un Mesajı

6 Eylül 1994
Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi'ne

Değerli yoldaşlar,
Türkiye Komünist Partisi'nin kuruluş yıldönümü toplantısına bizleri çağırdığınız için teşekkür ederiz.

Ne yazık ki kutlamanızın olduğu tarihte tüm yönetici yoldaşlarımız Fransız Komünist Partisi'nin davetlisi olarak *l'Humanite Festivali*'ne katılmak üzere Paris'de olacaklar. Bu nedenle toplantınıza temsilci göndererek katılamayacağımızı büyük bir üzüntüyle bidirmek isteriz.

Bununla birlikte, *Komünist Liyezon* (Communist Liaison) adına partinize, bu 74. kuruluş yıldönümü dolayısıyla

kutlama ve kardeşçe selam mesajımızı iletmek isterim. 70 yılı aşkın bir süre boyunca devrim davasına olan sıkı bağlılığınızı, partinizin ve yoldaşlarınızın kahraman ve cesur geçmişini onurlandırıyoruz. Sosyalizme, demokrasiye ve enternasyonalizme olan sürekli adanmışlığınızı ve Türkiye'de ilerleme için verdiğiniz mücadeleyi selamlıyoruz.

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!
Aynı zamanda, değerli misafiriniz Aleksey Prigarin'e de selamlarımızı iletir ve kendisine, Rusya'da kapitalizmin saldırısına karşı komünistleri birleştirme mücadelesinde engin başarı dileriz.

Yoldaşça tebriklerimizle

Komünist Liyezon adına
Kate Hudson ●

Gelecek sosyalizmindir AKEL'li yoldaşın konuşması

Hepinizi, Kıbrıs Halkının Efnekçi Partisi (AKEL) adına selamlıyor ve 74. kuruluş yıldönümünde Türkiye Komünist Partisi'ne çalışmalarında sonsuz başarı diliyoruz.

Yoldaşlar, bugün komünistler olarak devasa görevlerle karşı karşıyayız. Ortaya çıkan sorunlar ve dünyadaki

hızlı gelişmeler bunun başlıca nedenidir.

Ancak, eminim ki sizler bugüne kadar verdiğiniz mücadeleyi kararlılıkla ve daha yoğun sürdüreceksiniz.

Yine eminim ki, gelecek sosyalizme aittir.

Yoldaşça selamlarımızla. ●

Gelenek ve gelecek bizimledir

10 Eylül dolayısıyla İstanbul'da, Kartal'da iki gece düzenlendi. *Kervan-Kartal* temsilciliği

Kartal'daki toplantıyı anlatıyor

10 Eylül şenliklerinin ikincisi 11 Eylül Pazar günü Kartal Maltepe'de yapıldı. Katılımın iyi olduğu şenlik, güzel değişlerle başladı. Saz eşliğinde Birsan Çatık-kaş'ın okuduğu değişler salonu bir anda havaya soktu. Ardından panele katılan konukların konuşmalarına geçildi.

İlk sözü alan İzmit Hacı Bektaş Veli Derneği başkanı *Eyüp Esen*, Aleviliğin tarihçesi, kadına verdiği değer üzerinde durdu. Alevi felsefesinin özünün *insan* olduğunu, bunun da "eline, beline, diline sahip olmak" olduğunu söyleyen Esen, konuşmasını "Her ne ararsan kendinde ara / Kudüs'te, Mekke'de, Hac'da değildir" sözleri ile bitirdi.

İkinci olarak, yazar *Zihni Anadol*, Aleviliğin her şeyi insanda gördüğünü, bir insanlık felsefesi olduğunu söyledi. Konuşmasının işçi hareketi bölümünde ise, bugünkü durumu ile Türk-İş'te birliğin savunulamayacağını ifade etti.

Panelin üçüncü konuşmacısı olan, Pir Sultan Abdal KD İstanbul şube başkanı *Cafer Doğan*, devrimcilerle Alevilerin her alanda yardımlaşması gerektiğini söyledi.

Daha sonra söz alan, adı eski Disk'in onurlu, militan savaşımı ile özdeşleşmiş olan avukat *Rasim Öz*, 10 Eylül 1920'de Türkiye işçi sınıfının partisinin kurulduğunu belirterek, bugün bunun kutlanıyor olmasından büyük onur duyduğunu söyledi.

Panelin beşinci konuşmacısı, Yol-İş 1 nolu şube başkanı *Ercan Atmaca*, konuşmasında Aleviliğin insanı merkez alan bir inanç olduğunu söyledi. Temel sorunun "işçi sınıfı etrafında örgütlenmek, örgütlenmek" olduğunu vurguladı. İşçi sınıfının toplumun öncü gücü olduğunu belirterek, işten çıkartmalarının yoğunlaştığı günümüzde Alevilerin desteğini istedi.

Son konuşmacı, *Kervan*'dan *İsmail Yıldırım* idi. Aleviliğin Dergah etrafında birliğin demokrasi mücadelesine çok önemli katkılar sağlayacağını söyleyen Yıldırım, şeriatın bir *insanlık suçu* olduğunu belirtti. Şeriatçı partinin kapatılması gerektiğini, bunun için aktif-yıgınsal bir halk hareketi yaratıl-

masının acil bir görev olduğunu ifade etti. *Kervan* genel yayın yönetmeni Yıldırım, sendikal birlik konusunda da, sendikanın sağcısı-solcusu olmaya çağını söyledi ve sendikacı işçilerin büyük çoğunluğunun örgütlü olduğu *Türk-İş'te birliği* savundu.

Daha sonra, RP'li belediye tarafından işten atılan *SUSER* işçilerinden *Ahmet Akar* bir konuşma yaptı ve şeriatçıların her yerde teşhir edilmesi gerektiğini hatırlattı, ve işçilerin Türk-İş başkanı Bayram Meral'den beklentilerini dile getiren güzel bir şiirini okudu.

Sanatçıların sahneye çıkmasıyla salondaki coşku bir kat daha arttı. İskenderun Hacı Bektaş Veli KD başkanı *Ozan Esrari*'nin, *Metin Karataş*'ın ardından *Gülcihan Koç*'un değişleri ile birlikte bir anda salonda semah ekibi oluştu ve semah dönüldü.

Sanatçıların ardından panelin ikinci bölümüne geçildi, panelistler kendilerine yöneltilen sorulara yanıt verdiler. Bu bölümde en fazla soru Yol-İş 1 nolu şube başkanı Ercan Atmaca'ya yöneltilti. Ercan Atmaca, şeriatın uygulamalarıyla işçi sınıfı için bir tehlike olduğu, bunun için sendikasının neler yaptığı şeklindeki bir soruya, "laiklik konusunun önemli olduğunu, ancak sendikaların karşıya olduğu diğer sorunlar nedeni ile gündeme girmediğini" itiraf etti. Kürt sendikasına ilişkin bir soruya verdiği, "işçi sınıfının enternasyonalist olduğu, birlik için uğraştığımız şu günlerde bir de böyle bir girişimi savunamayacağı" yanıtı salondan alkış aldı.

Zihni Anadol bu bölümde Brecht'in bir yorgun savaşçıya sitemini içeren güzel bir şiir okudu.

Bu bölümden sonra *Dertli Divani Baba*'nın, *Berrin Sulari*'nin, *Aynur Haşhaş*'ın okuduğu güzel değişleri dinledik. *Kervan-Kartal* Temsilciliği Semah Ekibi'nin semah gösterisiyle gece sona erdi.

Gecede ortaya çıkan en önemli mesaj, işçi sınıfı ve Aleviliğin ortak bir çok hedefe ve değere sahip olduğu ve bunun için de kol kola olması gerektiği idi. ●

Bu savaşta mutlaka üstün geleceğiz!

Partimizin en genç yöneticilerinden biri olan Rıza Yoldaş'ın yaptığı konuşma

Partimizin 74.kuruluş yıldönümü kutlu olsun. Partimiz, 74 yıl önce, Sovyet Devrimi'nin utku-su içinde doğdu. Kurucu yoldaşlarımızın hepsi bu devrimin oluşumunda görev almışlardı. Bu utkuyu Türkiye Halkına yaşatmak için harekete geçtiler. Yoldaşlarımız, Sovyet Devrimi'ni yaşamışlar, doğru yöntemler uygulandığında Marksizm ile neler yapılabileceğini görmüşlerdi. 1920'lerde Sovyet işçi sınıfı gençti, zayıftı. Yapılacak şey zordu mutlaka, ama olanaksız değildi. Böyle bir ortamda, bu zor koşullar altında bu işe kalkışmak ancak iki şey ile açıklanabilir: 1.İnsanlığın güzel geleceğine ve işçi sınıfının devrimci gücüne katıksız inanç, 2. Namusluluk.

Yoldaşlar, partimizin 74 yıllık tarihi, kan-ateş-zulüm içinden geçerek ortaya çıkarılan sayısız kahramanlıklar, başarılar ve inanılmaz özverilerle olduğu kadar önemli siyasal-ideolojik yanlışlar ve büyük ihanetlerle örülmüştür. Bu ihanetler, 1927'lerde başlamış ve çeşitli koşullar altında 1979'lara kadar sürmüştür. Ama ne güzeldir ki, her kötü dönemde gerçek TKP'liler mutlaka çıkmış ve işçi sınıfının bayrağını yükseltmişlerdir. Tüm bunları bağlayacağımız nokta şudur: TKP, cumhuriyetin en eski partisi olması bir yana, Türkiye solunun ana kaynağıdır. İşte bu yüzden, Türkiye işçi sınıfının en inançlı, en namuslu kadroları TKP saflarından çıkmıştır. İşte bu yüzden TKP, Türkiye işçi sınıfının partisidir. Bugün de öyledir.

Yoldaşlar, değişen dünya ve ülke koşullarını inceleyip, değerlendirmek amacıyla kongre toplamak, partimizi diğer siyasal hareketlerden ayıran

önemli bir özelliktir. Partimiz, yaptığı değerlendirmelerle işçi sınıfımızın önünü açmakta, görüşleriyle geniş yığınların dostluğunu yanına almaktadır. Ülkemizin gündemindeki sorunları doğru belirleyip, doğru çözüm önerileri sunan partimiz, bu özellikleri ile işçi sınıfımızın "gerçek öncüsü" olma adını hakkıyla almaktadır.

İki örnekle bağlayalım yoldaşlar. Önce sendikal alandan konuşalım: Yıllardır ısrarla "işçinin birliği bugün Türk-İş'te sağlanmıştır" dedik. Burjuvazi ortaya DİSK'i çıkardığında bir yandan iyiciler, bir yandan "sollar" koştura sahiplendiler. Amaç, işçinin birliğini bölmektir. Yapılanlar ilk zamanlar "işe yaradı da". Ama çok sürmedi yoldaşlar. Yeni DİSK'e yaklaşma hatasına düşen işçi kardeşlerimiz onun kirli, bölücü yüzünü çabuk farkettiler. Kısa süre önce yapılan DİSK kongresine bakın, adamlar açık açık söylüyorlar, biz filan yerde şu kadar para yedik, filan belediye başkanı örgütlenmemize şöyle yardım etti diye. Kendileri söylüyorlar, herşey çok açık. Yine aynı şekilde, 2 yıl önce Türk-İş kongre yaparken "Önce kendi evimize çeki düzen vermeliyiz... Yanlış yapan Türk-İş'in alternatifi doğru yapan Türk-İş'tir... Yeter ki Türk-İş istesin" demiştik. 94 1 Mayıs'ına bakın yoldaşlar. Dedikimiz doğru mu çıktı, yoksa yanlış mı? Türk-İş seferber olunca Türkiye'nin her tarafı bir anda onbinlerin, yüzbinlerin biraraya geldiği bir bayram yerine dönüşmedi mi? Bunu bizden başka bu kadar açık gören başka hareket var mı?

Diğer örnek: 27 Mart Seçimleri'nde "oylarımızı dağıtmayıp, laik-demokrat cephenin gücünü SHP'nin oylarında göstereceğiz, SHP'yi aktif olarak destekliyoruz." dedik. Tüm gücümüzle, kendimizi ayırarak, ama ana kanalla birlikte halkımıza bu seçimlerin ülkede İslamcı Siyasal Hareket'in daha da güçlenmesini getirebileceğini anlatmaya çalıştık. Şimdi duruma bakın, doğru

mu söyledik, yanlış mı?

Yine buradan yola çıkarak, ülkenin tüm demokrasi güçlerini, hatta "ben dinime bağlıyım" diyen merkez sağ partilerin tabanlarını bile tek bir çatı altında "Laik-Demokratik Cephe'de" birliğe çağırıyoruz. İnsanlığın yüzyıllardır sırtlanıp getirdiği gelişmeyi bir gecenin sabahında süpürmeye kalkan kara sesle mücadele için bu gerekli.

Sevgili yoldaşlar, partimiz, işçi sınıfımızı atası olan Alevilikle buluşturmuş, bu sayede 1000 yıllık savaşkan geleneği, bugünün ve geleceğin yaratıcı gücüyle buluşturarak ülkemizin demokrasi ve sosyalizm kavgasına yeni boyut katmıştır. Tüm bu öngörüler birlikte incelendiğinde bir kez daha açıkça görülecektir ki, TKP, Türkiye işçi sınıfının, emekçi halkın istemlerine rehber olan tek güçtür.

Yoldaşlar, dünyasal çapta, Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist sistemin çözülmesi ile ortaya çıkan gerici dönem ülkemizde de kendini en ağır biçimde göstermektedir. Bu ortamda saflar daha da hızlı netleşmekte, doğru ile yanlış birbirinden daha hızlı ayrılmaktadır. Sol hareket milliyetçiliğin peşine takılmış sürüklenmekte ve emekçileri de buraya çekmeye çalışmaktadır.

Böyle bir ortamda devrimci kimliğe sahip insanlar içinde de bozulmalar ortaya çıkmaktadır. Hele hele ortamın yarattığı teslimiyetçi tiplerin yazıp çiziktirdiği şeyler, bu yola baş koymuş insanlarda bile "acaba yanlış mı yapıyorum?" sorusunu uyandırmaktadır. Bozulmanın, savrulmanın boyutları büyüktür.

Burjuvazi, gemi azıya almış bir biçimde elindeki her silahla işçi sınıfımıza saldırmaktadır. Nisan başından bu yana özelleştirmeler kapsamında 700.000 işçi işinden çıkarılmıştır. 20 Temmuz'da yapılan 1 günlük genel iş bırakma eylemine çıkacak insan bulamadı sendikalar.

Peki, saldırı bu kadar büyüktür de

savunmanın olanağı yok mudur? Böyle bir dönemde hem bu saldırıları savuşturmanın, hem de ortamın olumsuzluklarına kişiliğinden ödün vermeden karşı durmanın yolu işçi sınıfına ve onun devrimci silahı Marksizme inanmak, güvenmektir. Evet, bu dönemde "devrimci kişilik" için ayakta durabilmenin önkoşulu inanç ve siyasal-bilimsel namustur ama bu tek başına yeterli değildir.

Marks ve Engels, komünisti "belirli bir devrimci partinin izleyicisi" olarak tanımlıyorlar. Bu da çok açık olarak gösteriyor ki, hele hele böyle bir dönemde örgütlü mücadeleden ayrı durmak, kendini kandırmaktır.

Yine de her gelen gün güzellikler doğuruyor. Örneğin, eski komünistlerle ilerleyen bir ilişkiler süreci yaşamaktayız. Bu süreç daha da gelişerek ilerleyecektir ve ilerlemelidir.

Haydi yoldaşlar, canlar, dünü güne bağlamak, günden yarını geleceği hep beraber kurabilmek için güçlerimizi TKP'mizde birleştirelim!

Son olarak değinilmesi gerekli bir başka konu daha var yoldaşlar. Az önce ortamın bozukluğundan bahsettik. Böylesine gerici bir ortamda anti-komünist davranışlar daha yoğun yaşanıyor. Bir takım çirkin insanlar, kendi hastalıklı beyinlerinin ürünleri ile sözde siyasal mücadele veriyorlar. Ama "bunlar bize Arapça, İbranice".

Yürükoğlu Yoldaş'ımız yaşamının 30 yılını mücadeleye adanmış, bunun 25 yılını partimize vermiş bir insandır. Dile kolay, benim yaşımdan daha uzun bir zaman. İnsan duyulanıyor ve aklına, "bir ırmak kıyısı, oturmuşuz yanyana, iki kuşak kenetlenmişiz birbirimize" diye başlayan alıntı geliyor. Yürükoğlu yoldaşım! Komünistin özverili, onurlu savaş yolundan yürüyeceğime and içtim!

Yaşasın komünizm!

Yaşasın Türkiye işçi sınıfının partisi TKP! ●

TKP
Genel Sekreteri
Rıza Yürükoğlu'nun
Türkiye Komünist
Partisi'nin 74.
Kuruluş Yıldönümü
Toplantısı'nda
Yaptığı Konuşmanın
Birinci Bölümü

İŞÇİ SINIFI, DÉVRİMCİ HAREKET VE TEORİ

Türkiye işçi sınıfı, özellikle 1980 sonrasında, karmaşık ve zor bir dönem yaşamaktadır. Bu süreçte, onun birliğini zorlaştıran 4 ana unsuru seçebiliriz.

Birincisi, Türkiye işçi sınıfı olağanüstü bir hızla büyümektedir. Bu hızlı büyümenin çelişik etkileri olmaktadır. Toplum çapında etkisi olumludur, çünkü "halk" kavramının sınıf içeriği git gide daha fazla işçileşmektedir. Ama öte yanda, sınıfın bilinç düzeyi düşüyor, çünkü bu büyümenin temel kaynağı köylüden geliyor. Dolayısıyla, 1980 öncesinin çetin sınıf mücadelelerinde yetişen proletarya, köylülerle kuşatılıyor.

İkincisi, salgın hastalık gibi büyüyen işsizlik ve ekonomik sıkıntıdır. Bu da sınıfın eylem birliğini zorlaştıran güçlü nedenlerden biri oluyor. Tarihten yapabileceğimiz bir genelleme de bu gözlemi doğruluyor. Genel olarak dünyada işçi sınıfının büyük grev başarıları kazandığı dönemler, ekonomik büyüme (boom) ve hemen ardından gelen dönemlerdir. Oysa ekonomik gerileme dönemleri, genel olarak, işsizlik korkusunun, özellikle de birliğini devrimci bir temelde sağlayamamış sınıfın bireyleri için, yükseldiği ve sınıfın eyleminin gerilediği dönemlerdir.

Üçüncüsü, özellikle tekelleşmiş iş kollarında modern teknoloji kullanımı yoğun biçimde artıyor. Dünya standartlarına yakın, bazı dallarda da onlarla eşit bir teknoloji kullanımı var. Bu durum, sınıfın büyük bölümü köylü baskısı altına düşerken, küçük bir

parçasının son derece nitelikli işçiler haline gelmesini, kültür-beceri-ücret açısından bir anlamda "işçi aristokrasi" rolünü oynamasını getiriyor. Sonuçta, sınıfın içindeki katmanlaşma hem artıyor, hem derinleşiyor. Bunun da, sınıfın eylem birliğinin sağlanmasında olumsuz etkileri oluyor.

Dördüncüsü, bütün bunlar, Sovyetler Birliği'nde devlet sosyalizmi denemesinin çöküntüsünün hâlâ yoğunlukla süren etkileri altında ortaya çıkıyor. Kapitalizm şimdilik toplum çoğunluklarının bilincinde "alternatifsizliğini" yaşıyor.

İşte bu kısaca özetlediğimiz koşullar, hem sınıf mücadelesinin yeterince keskinleşmesini, hem de sınıflar mücadelesinde, siyasal sahnede işçi sınıfını yönetebilecek çapta bir partinin neden varolamayışını açıklamaktadır. Kendimizi aldatacak değiliz. Prigarın Yoldaş güzel söyledi, komünistler kendilerini aldatamazlar, gerçeğin gözünün içine bakmak zorundadırlar. Biz gideceğimiz yeri, yapmamız gerekeni biliyoruz. Bunun için ne gerekliyse, onu yapmak için de uğraşacağız.

Gerçek bir siyasal parti olabilmek için. Lenin'in verdiği tanımı hatırlarsak, "tüm ülke çapında örgütlü olmak", vazgeçilmez koşuldur. Ölçüt böyle olunca, siyasal parti adına gerçekten layık örgütlenmelerin ortaya çıkabilmesi de, sınıf mücadelesinin nesnel koşullarından ayrı düşünülemez. Siyasal partiler kurulur,

iyi çalışırsa belli bir kadrosu olur, disiplini olur, kurulları çalışır ve çok olumlu işlevleri de olur. Ama, siyasete, sınıf mücadelesine ülke çapında müdahale düzeyinde bir partiyi, kişiler değil, sınıf mücadelesinin düzeyi yaratır.

Bugün Türkiye'de çok sayıda legal, ve bir o kadar da illegal sol parti var. Bu partiler içinde, yaptığı işi ciddiye alan kadrolar yok mu? Hepsinde var. Ve eminim, böyle kadrolar, asıl olarak, yönetimlerde olan kadrolardır. Çünkü, olasılık hesabıyla, her örgütün kendi ölçeğinde, o örgütün en bilinçlileri yönetimdedir. Hal böyle iken, bu çok sayıdaki partiler arasından neden bir tanesi gerçek bir siyasal parti düzeyine yükselememiştir? Hiçbir devrimcinin, subjektiflik yapmadan, kaçamayacağı bu gerçek, tembellikle mi, siyasal yanlışlarla mı, ideolojik yanlışlarla mı, teorik yetersizliklerle mi açıklanacak? Derece derece bunların hepsinin payı vardır. Ancak; bunlarla açıklanamaz. Ezilen sınıfın partisini yaratan, sınıf mücadelesidir. Öyle bir mücadele yükseldiği zaman, Ahmetler yapamıyorsa, Mehmetler çıkar. Bu saptamanın dışına düşen her çeşit değerlendirme, idealizme götürür.

Ülke çapında, yani yığınsal düzeyde, bilinç, siyasal örgütlenme, eylem, bu üst-yapısal unsurlar, sosyo-ekonomik koşulların yansıdığı sınıf mücadelesi tarafından belirlenir. Ve, biraz önce saydığım, ideolojik-siyasal hatalar, teorizlik gibi özellikler tarafından etkilenir. Etkilenir çünkü, sözünü ettiğimiz belirleniş de, "otomatik" değil, insan

bilincinden geçerek ortaya çıkar.

Devrimciler olarak bizler, ne kadar istesek, nesnel koşulları değiştiremeyiz. Yığınların kültür ve bilinç düzeyini, toplumun nesnel koşulları değiştirir. Ama kadroların kültür, bilinç ve bilgi düzeyini, yani mücadeleyi etkileyici unsurları değiştirebiliriz. Böylelikle, bizim dışımızdaki belirleyici koşulları da iyiye doğru etkileyebiliriz. Öyleyse bugünkü görevimiz, ağırlığıyla, devrimci hareketin temel zaafalarını anlamak ve değiştirmek olmalıdır. Çünkü, Türkiye devrimci hareketi, bugün, tam bir çıkmaz sokaktır.

Devrimci hareketimizin kadroları, bugün, toplumsal gelişmenin gerisinde kalmıştır. Özellikle de, büyük kentler gençliğinin anlayışının çok gerisine düşmüştür. Denebilir ki, işçi sınıfımızı boğan, bilincini şiddetle aşağı çeken "köylüleşme", asıl öldürücü etkisini devrimci kadrolarda göstermiştir. Teorizlik ve teori düşmanlığı, düşünme methodsuzluğu ve metod düşmanlığı neredeyse tüm kadroları teslim almış; dar pratisyenlik, köylü kan-davacılığı'nın bir uzantısı olan intikamcılık, güce tapma, zorbalık, külhanbeylik belirgin özellikler haline gelmiştir.

Böyle olunca, bilime dayalı olması, bilimin öncülüğünde yürütmesi gereken devrimci mücadele, toplumun gerçeklerini uzaktan yakından yansıtmayan boş, kof ve yanlış hedefler ve belgilerle

yürütülen bir çeşit "kent kovboyluğu"na dönüşmüştür. Toplumun en geri kesimlerinin değer yargılarının taşıyıcısı durumuna düşmüştür.

Bu ortam karşısında, hepimizin derin bir yükümlülüğü vardır. O da, bu kör gidişi değiştirmek, devrimci hareketin eylemini devrimci teorinin üzerine oturtmak, bilimsel bakışı eylemin efendisi yapmaktır.

Bindokuzyüz altmışbeş-yetmiş arasında, Marksizmi yoğun olarak çalışma ve ülkenin sosyo-ekonomik gerçeklerini araştırma ile pratiğe dalan kadrolar, son derece güzel bir başlangıç yapmışlardı. Halkla devrimci hareketin o günkü bütünleşmesi olağanüstüydü. Neden devrimci hareket böyle bir noktaya geldi? Dünyada aldığımız yenilgilerden konuşmuyoruz. Türkiye'de aldığımız yenilgilerden konuşmuyoruz. Devrimci hareketin bu kadrosal düzeyi nasıl ortaya çıktı?

Olayları yaşarken, ya da ileriye bakarken doğruları seçmek ayrı birşey de, geriye bakınca doğruları bulmak daha kolay oluyor. Bundan yardım alıp şöyle bir geriye bakınca, devrimci kadroların hızlı büyümesini, bu sorunun yanıtında en büyük etken olarak seçebiliyoruz. Devrimci hareket o sıralar çok küçük bir kadroydu, herkesin ardında bir polis vardı, herkes de polisini adıyla tanıyordu. Birden bire binler onbinler akmaya başladı devrimci harekete. Bir yanda hergün onbinlerce insan "ben devrimciyim,, derken, öte yanda hiçbir örgüt düzgün, planlı, programlı, geleceğe dönük bir eğitim yapmadı. Hiçbirimizin kafası bunu alamadı. Herkes yaşayıp gördüklerinden deneyimler çıkarıyor. Kimse de, şöyle şöyle yapmalısınız demedi. Hızla büyüyor ama eğitim yok, Marksizmi öğrenmek yok. Başka ne olabilirdi? Devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz.

Bir yanda devrimci hareket hızla büyürken, öte yanda hiçbir örgütte sistemli, uzun vadeli ve ciddi bir eğitim verilmeyişi, devrimci kadroların bilincini hızla aşağı çekti. Toplumun ortalama kültür düzeyinin de altına çekti, çünkü gelenler, ezici çoğunlukla, dar gelirli, emekçi kesimlerin çocuklarıydı. Bu da, devrimci hareketin, devrimci teori ile bağını, biçimde kalmış, kof belgilerde kalmış bir ilişki haline dönüştürdü. Her örgüt, "Marksizmin ışığında" yazdığı 15-20 sayfalık bir çözümlemeyi, ülkeyi

ve devrimin yolunu çözümleyen "nihai belge" olarak değerlendirdi. Geriye yalnızca "savaşmak" kalıyordu.

Her örgütün böyle bir 20-25 sayfalık metinleri var. Biz bununla Türkiye'yi çözdük. Ciddi bir eğitim olmadan, Marksizmin bir bilim olduğunu her gelen insana öğretecek mekanizmalar olmadan, vardığımız noktadan başka bir yere gelinemezdi. Bugün devrimci hareket, hâlâ, Denizlerin o kahraman tutumlarıyla (ben ona kahramanlık diyorum, istediğini öldürebilecek durumdakiyken bunu yapmayan insana kahraman diyorum) yarattıkları sempatiyi kullanmaktadır.

Sapır-sapır gencecik fidanlar ölüyor. Bir ideal, bir ülkü, bir dava için. Ama anlayışımız, ve dolayısıyla davranışımız, Türkiye gerçeklerini yansıtmıyor. Yazık oluyor. Bizim bugün eleştirmemiz ve düzeltmemiz gereken budur.

Devrimci hareketi, külhanbeylikten, kovboyuktan, zorbalıktan uzaklaştırmak zorundayız. Şu son günlerde bize iğrenç bir dille satışanların burunlarından getiremez miydik? Ama biz geçmişte yaptıklarımızdan ders çıkardık. Kimse yanılmasın, bu cesaretimizdir. Devrimci hareketten zorbalığı dışlamak zorunludur. Normal insanlar, babalar, analarımız, çocuklar nefret ediyor bundan. Halkın sevgisini başka türlü kazanamayız.

Ölümünden kısa bir süre önce W. Sombart'a yazdığı mektubunda Engels, Marksist teorinin mükemmel bir tanımını yapar: "Olgulara bu şekilde bakmak bir doktrin değil, bir metottur. Hazır-biçilmiş dogmalar değil, daha ileri araştırma için ölçütler ve metod verir." (Letter to W. Sombart, 11 March 1895)

Marks, Oteçestvenniye Zapiski adlı derginin yayın kuruluna gönderdiği mektupda şöyle der: "Genel tarihsel-felsefi teoriyi, her kapıyı açan anahtar gibi kullanarak" olguları anlamaya ulaşmak olanaksızdır. (Sel. Corres., 294)

Marks'ın yolunu sürdüren Lenin de, 1894'de şöyle diyordu: Marks'ın teorisinin Rusya'ya "uygulanması", ancak, MATERİYALİST metodun ve TEORİK ekonomi politığın belirlenmiş uygulamalarını KULLANARAK, Rusya'nın üretim ilişkilerinin ve bunların evriminin ARAŞTIRMASI olabilir." (Lenin CW I, 266-67)

Demek ki, ülkemizin gerçeklerini anlayabilmek ve devrimci bir eylem

programı yaratabilmek için elimizde hazır-biçilmiş bir "teori," yoktur. Gerçekten devrimci bir pratik için zorunlu olan devrimci teoriye sahip olunmak isteniyorsa, şu üç koşulu yerine getirmek zorunludur: 1. Marksist teorik birikimi öğrenmek, 2. Materyalist düşünce metodunu öğrenmek, 3. Ve bu ikisini kullanarak, ülkenin somut ekonomik ve toplumsal araştırmasını yapmak. Yoksa, ad koymakla, bir eylem devrimci olmuyor.

Oysa, devrimci hareketimiz, ne Marksizmin genel teorisini, ne metodunu, ne de ülkenin özgül tarihsel ve toplumsal koşullarını öğrenmeye çalışmıyor. Çok genel, dolayısıyla "çok kaba" doğrularla, devrimci bir pratik için zorunlu olan teoriye ulaştığını düşünüyor. Bu tutumun örneklerine geleceğim. Ama önce Marksist teorinin pratiğe uygulanması ve Marksist metod üzerine birkaç noktaya değinmek istiyorum.

Soyutlama

Soyutlama, bilimsel düşünme ve araştırmada vazgeçilmez yöntemdir. Çünkü, olguların özleri, iç yapıları ile, bunların dışa vurumları her zaman aynı olmaz. Dolayısıyla, yalnızca ortada görülen özellikleri ele alarak bir şeyin gerçekte ne olduğunu genellikle anlayamayız. Marks, soyutlamanın düşünme ve araştırmada tuttuğu yeri, Kapitalin 1. basımına yazdığı önsözde şöyle anlatıyor: "Ekonomik biçimlerin incelenmesinde, ne mikroskoplar, ne de kimyasal maddeler kullanılabilir. Bunların yerini, soyutlama gücünün alması gerekir., (Capital. Preface to the first edition, I.c., p.8)

Soyutlama yoluyla, somuttan kalkarak soyuta doğru ilerleyerek gelişen düşünce, doğrudan uzaklaşmaz, tersine doğruya giderek daha yaklaşır. Bilimsel ve doğru soyutlamalar, doğayı ve toplumu, herhangi bir gözlemden daha tam ve daha doğru yansıtır.

Soyutlama sırasında, konu için ikinci önemde olan koşullar dikkate alınmaz. Yoksa gerçek, bir sürü ayrıntının arasında gizli kalır. Dolayısıyla, soyutlama, düşünme ya da araştırmanın her aşamasında, konu için belirleyici olmayan unsurları bir yana koyar ve belirleyici (içsel) unsurlar üzerinde yoğunlaşır.

Marks, bu metodun karakteristik özelliklerini ilk kez 1857'de, Hegel'i eleştirirken geliştirdi. Birinci olarak şunu gösterdi: Soyuttan somuta yükselme sürecinde, araştırmanın her aşamasında önce somuttan soyuta yükselme

yer alır. Teorinin her bir sonraki yeni halkasını oluturmada, gerçeklik (somut) başlangıç noktası işlevi görür. İkincisi, soyuttan somuta yükselme, araştırma aşamasında başlar ve somutun bilimsel yeniden-üretimiyle tamamlanır.

İşte, bizim devrimci hareketimiz için sorun da tam bu noktada başlıyor. Öyle bir soyutlama olacak ki, somutu soyutta tam olarak yansıtacak. Bu, bir kerede olmaz. Defalarca, defalarca, kullanılan kavramları, soyutlamaları, genellemeleri ilerletmek gerekir. Bizde ise her genelleme, her belirleme, her soyutlama bir kere yapılır, bir daha da kimse dokunamaz.

Her seferinde sosyal gerçeği biraz daha tam anlayacağız. Biraz daha, biraz daha. Sürekli bir çalışmadır bu. Ama biz ne yapıyoruz? Oturuyoruz, o günkü bilgilerimizle, o günkü anlayışımızla, kimisini doğru kimisini yanlış yaparak, bu 20 sayfalık "Marksizmin ışığında" yı çıkarıyor muyuz? Çıkartıyoruz. Bitti. Ondan sonra ona el değmiyor. Bu bir soyutlamadır sonuçta. Bir çalışma adımıdır, ama bir daha ele alınmıyor.

Bakın Marks, Ekonomi Politığın Eleştirisine Katkıya Giriş'te, şöyle diyor:

"... genel kavramlardan somut kavramlara giden yöntem, gerçek bilimsel yöntemin ta kendisidir. Somut, çok sayıda belirlenimin bileşimi, yani çeşitliliğin birliği olduğu için somuttur. Bundan ötürü, düşüncede hareket noktası olarak değil, bileşim süreci olarak, somut olarak görünür... (Bilimsel yöntemde) soyut belirlenimler, somut'un düşünce yoluyla yeniden-üretimine götürürler... Soyuttan somuta yükselmeye dayanan yöntem, düşünce için, ... somutu bir yeniden-üretim tarzından başka birşey değildir...., (age)

Tabii ki, Marks, bilimin (ve siyasetin, eylem programının, belgilerin) "soyut" kategoriler düzeyinde kalmasını önermiyor. Önerdiği, soyutlama sürecinin sürekli olması ve bir noktada somutu düşüncede tam olarak üretebilmesidir. Soyutlama, bir kez yapıp kenara konacak bir iş değildir. Böyle yapılsa, gerçeğin en "kaba" (dolayısıyla eksik ve yanlış) bir tanımında takılıp kalınır. Soyutlama, sürekli bir uğraş olacak ve her defasında biraz daha mükemmelleştirilerek, biraz daha tam biçimde, somutu yansıtacaktır. Bu diyaletik materyalist yöntem, gitgide gerçeği daha tam kavramaya yetenekli kavramlar ve kategoriler hazırlayacaktır. Gerçeğin, somutun bilinçli bir biçimde değiştirilmesini de, ancak böyle kavramlar sağlayabilir.

Örneğin, "burjuva basını yalan yazar." Bu bir soyutlamadır ve "son tahlilde" yanlış da değildir. Ama düşünme bu düzeyde kalırsa, gerçeği

tam olarak anlamada yardımcı olmaz. Çünkü bu düzeyde, "yalansa halk neden inanıyor" sorusuna verilebilecek tutarlı bir yanıt yoktur. Burjuva basını yalan da yazar, sınıfsal değer yargıları da aşılır, ama bunları, herkesin görüp kabul ettiği doğrular üstüne oturtur. Yani, açıktan yalanı çok ender yazar.

Bir başka örnek: "Kapitalizm gericidir." Neye göre gericidir? Kendinden sonra gelecek olana, komünizme göre. Ya kendisinden öncekilere göre (ki bunlar hâlâ dünyanın dört bir yanında yaşıyor)? İlerici filan değil, Marks'ın deyimiyle, düpedüz devrimcidir.

Demek ki, gerçeği bir daha, bir daha irdeleyeceksiniz ve soyutlamanızı, konusunu en tam yansıtır bir düzeye yükselteceksiniz. Yoksa, yaptığınız işe yarardan çok zarar verirsiniz.

Hatırlarsanız, Lenin, Sol Komünizm'de, "sol"ların yaptıkları yanlışların altında yatan nedenin, onların işte bu en soyut kavramlar düzeyini aşmadaki yeteneksizlikleri olduğunu göstermişti. Bizim devrimci hareketimizde de aynı sıkıntı vardır. Dolayısıyla, devrimci hareketimizin teorisi, ne dünyayı, ne de ülkenin gerçeklerini doğru bir biçimde açıklayamamaktadır.

Çözümleyici Halka

Marksist tahlil, her toplumsal konunun ya da alanın, "egemen yönlü karmaşık bir bütün" olduğunu kabul eder. Bu, Marksist tahlilin dogmatik davranmadığı anlamına gelir; çünkü bu anlayış, belli bir somuttaki gelişmelerin, ya da gelişmelerin ana yönünün zaman içinde değişebildiğini kabul eder.

Bu gelişmeler, belirli bir anda, belirli bir biçimde kaynaşır ve bu kaynaşma, öncekinden nitelikçe farklı yeni bir durum meydana getirir. Bu tür nitelik değişimleri, toplumsal-iktisadi-siyasal alanda ortaya çıkınca, bu, ya yeni bir üretim biçimine, ya belirli bir üretim biçiminin yeni bir aşamasına, ya da bu aşamanın yeni bir evresine geçildiği anlamına gelir.

İşte bu nedenle, her durumda "ana" gelişmeyi ve çeşitli gelişmelerin ana yönünü bulup çıkarmak gerekir. Çünkü "ana" gelişme, konunun "çözümleyici halka"sıdır. (Ana gelişmenin değişmesi, "çözümleyici halka"nın da değişmesi demektir.) Pratik eylem çizgisi, ana gelişmenin ve gelişmelerin ana yönünün durumuna göre saptanır. Bugün Türkiye'de, demokratik güçlerle şeriatçılık arasındaki çelişki, ana çelişki durumuna geçmiştir.

Ana gelişmeyi ve gelişmelerin ana yönünü bulup çıkarma, ciddi bir tahlil ister. Giderek bu tahliller, gerçekliği olabildiğince tam anlatan bir kavramsal birikime varılmasını sağlar. Gerçek devrimci bir pratik de ancak bu noktadan sonra olanaklıdır.

Devrimci hareketimizde böyle bir alışkanlık da, geneliyle, yoktur. O sadece, artık kimsenin yadsıyamayacağı bir duruma gelen gerçekler karşısında, eski "mutlak" doğrusunu sessizce bırakır, ve yeni "mutlak"ı, buna nasıl vardığını da hiç açıklamadan, kullanmaya başlar.

1960'dan bu yana, Türkiye kapitalizmi, ekonomik, toplumsal ve siyasal açılardan, çeşitli iç aşamalardan geçti. Bu aşamaların hiç birisinin, gelişmelerde yarattığı değişimler ciddi biçimde ele alınmadı.... 1970'lerde devrimci hareketin çoğunluğu, "yarı-feodal, yarı-

sömürge Türkiye" diye tutturmuş gidiyordu. Nedendi, bilinmez. Sonra ne olduysa, 1979-80'e geldiğimizde bu söylem kesildi, Türkiye kapitalist oldu!... 1980'de faşizm geldi, bir süre sonra çözüldü. Devrimci hareketin büyük çoğunluğu bu çözümleri işini beğenmedi, "faşist devlet"te ısrar etti. Yıllar geçti, 1994'e geldik, çoğunluk Türkiye'nin faşist olduğunda hâlâ ısrarlı; içlerinden bazı kesimler ise faşist tanımını sesizce, hiçbir açıklama yapmadan bıraktılar. Böyle yaklaşımlarla, devrimci bir pratik yaratılamayacağı ortadadır.

Somut Araştırma

Böylece, değinmek istediğimiz üçüncü noktaya varıyoruz. Teorinin, somut bir toplumun gelişimini, ya da o toplumda devrimci eylemin yönünü ve biçimini aydınlatmaya yetkin olabilmesi için yapılması gereken, o toplumun somut koşullarının tahlilidir.

Somut araştırmanın önemini anlatması açısından, Marks'ın şu söyledikleri çok ilginçtir: "Rusya'nın ekonomik gelişmesini değerlendirebilmek için Rusça öğrendim ve daha sonra yıllarca konuyla ilgili resmi ve öteki yayınlar üzerinde çalıştım... (Oteçestvenniye Zapiski'nin yayın kuruluşuna mektup.)"

Lenin bu konuda bakın ne diyor: "Toplumun sosyal yapısı ve devlet erkinin yapısı değişir. Bu değişimler anlaşılmadıkça, hiçbir toplumsal eylem alanında tek bir adım bile atılamaz. Bu değişimleri anlama, geleceğin neler getireceğini belirler.... (V.I. Lenin, The Social Structure of State Power, the Prospects anti Liquidationism.)"

Devrimci hareket, buraya dek kısaca işaret ettiğimiz görevleri yerine getiriyor mu? Hayır, getirmiyor. Öyleyse, uğrunda mücadele ettiği hedefleri, pratiğinin içeriğini ve kullandığı belgileri nasıl belirliyor? Açıkçası, hasbel kader! Başka türlü de olamaz. Devrimci hareketin Türkiye

tahlilleri, sosyalizme yeni ısınanlar için hazırlanmış el kitaplarının "kaba"lığını, "soyut"luk düzeyini ne yazık ki aşamıyor.

O zaman ne oluyor? Teorinin boşalttığı yeri, ülkenin geriliğinin ve köylü "eşkiya" bilincinin günümüze uzanmasıyla, "devrimci şiddet" (çok gözde bir deyimimizdir), "cezalandırma" tutkusu dolduruyor.

Marksizm, devrimci şiddeti tanımlamıştır: Devrimci şiddet, yüksek bir sınıf mücadelesi aşamasında, mücadelenin koşulları dayattığı için, yığınlarla birlikte ve asıl olarak yığınlar eliyle uygulanan bir mücadele yöntemidir. Zevkle istenen, üç-beş kişinin, yığınlar adına eylem yapıyorum diye kendini sokağa saldırdığı, tanıdığı tanımadığı adamı tesadüfen öldürdüğü, ya da yan baktı deyip iki kurşun salladığı çeşitten bir "mücadele" değildir.

Yine Marksizmde, bu yapılanların da bir adı vardır: Bireysel terörizm. Süpermarkete bomba koymak bireysel terörizmdir. Ülkenin bugünkü sınıf mücadelesi düzeyinde, (işçi sınıfı daha henüz geniş kapsamlı bir grev mücadelesine çıkamıyor), böyle bir ortamda bu yapılanlar tamamen bireysel terörizmdir. Ve bireysel terör, yine ustaların bize öğrettiği gibi, küçük burjuvazinin bir yöntemidir, yani bizim gibi ülkelerde asıl olarak köylünün yöntemidir. Sık sık işin altından köylü çıkıyor nedense!

Bir yanda teorizmsizlik, öte yanda, koşullara bakmadan şiddet uygulaması. Bu özelliklerin kazandığı insan tipi de bunlara uygun olmaktadır. Yöntem kendine uygun insanı çekiyor, o insanın gelişi o yöntemi güçlendiriyor. Dolayısıyla, yanlışlar, bir fasit daire şeklinde giderek kemikleşiyor.

Kaba Genellemelerle Yetinmeye Birkaç Örnek

Yukarda değindiğim örneklere ek olarak şu birkaç örneği daha ele alabiliriz:

- "Din halkın afyonudur."

Doğrudur, din halkın afyonudur,

"Türkiye Devrimci Hareketini çıkmazdan kurtarmanın yolu, devrimci hareketin eylemini devrimci teorinin üzerine oturtmak, bilimsel bakışı eylemin efendisi yapmaktır."

çünkü sahte bilinçtir, gerçek dışıdır. Ama bilimlerin bu göreceli az gelişmişliği ve emeğin sermayeye köleliği altında bir işlevi vardır ve bu işlevini hatta sınıflar ortadan kalkana dek de sürdürecektir. Öte yanda, hemen hemen her ülkenin tarihinde, bir egemen düzene hizmet eden din, bir de o düzene karşı çıkanların halk dini vardır. Halk dinleri, dünyanın her yanında, şu ya da bu kadar, materyalist ve demokratik öğeler içerir. Ve de, bu halk dininin materyalist ve demokratik içeriğini vurgulamak, din konusunda halkı aydınlatmanın etkili yollarından birisidir.

- "Atatürkçülük burjuva ideolojisidir, onunla yanyana durulmaz."

Bu konuda bizim pek birşey söylememiz gerekmiyor. Bakın Lenin ne diyor:

"Alman Solları bilmek zorundadırlar ki, Bolşevizmin tüm tarihi, Ekim Devrimi öncesinde de sonrasında da, hat değiştirmeden, burjuva partiler de dahil olmak üzere, öteki partilerle ödüllü taktikler ve uzlaşma örnekleriyle doludur! (...)"

"Daha güçlü bir düşman, ancak, tüm gücü seferber ederken, ve ... geçici de olsa, sallantılı, tutarsız, güvenilmez ve koşullu da olsa, yığınsal bir bağlaşıp kazanmanın en ufak fırsatını bile değerlendirerek yenilebilir.

Bunu anlamayanlar, Marksizmin, ... zerresini anlamayı başaramadıklarını gösterirler.” (Lenin, Sol Komünizm 1920.)

- “Özelleştirmelere karşıyız.”

Farkında değil ki, böylece, devleti savunuyor! Bir yanda, “oligarşinin devleti”, öte yanda “özelleştirmelere karşıyız”... İşçi sınıfının iktidara gelmesinin önünde bir tane engel vardır: burjuvazinin devleti. Tarihsel olarak, ne kadar küçültülürse o kadar iyidir.

- “Faşist devlet.”

Burada kavramın kendisiyle bile alay ediyorlar. Partiler, sosyalist partiler bile serbest, seçimler yapılıyor, sendikalar çalışıyor, demekler ortada, 100’e yakın değişik görüşlü yayın organı çıkıyor, faşizm var!

- “Oligarşinin devleti.”

Pek çok ülkede olduğu gibi, bizde de çok sayıda “Marksist”, devlet sorununda yanlış bir çerçeveye hapis kalmışlardır. Yalnızca egemen sınıfla, “onun” devleti arasındaki ilişki ilgilerini çekmiştir. Hep şu sorularla ilgilenirler: Burjuvazinin iç çelişkileri nelerdir? Burjuvazinin hangi fraksiyonu devlete “egemen”dir? Devlet, egemen sınıfın birliğini nasıl sağlıyor? Sorunu bu sorular içinde koyarak, Marksizme “sadık” kaldıklarını düşünüyorlar.

Oysa, görmüyorlar ki, “oligarşinin devleti” diyerek, Marksizmin, “her devlet bir sınıf devletidir” fikrini de çarpıtıyorlar. Devlet sorunu, bir yanda devlet, öte yanda egemen sınıf ve onun çeşitli katmanlarıyla sınırlı konursa, sorunun can alıcı yönü ortadan yok olur. Devlet sorununun can alıcı yönü şudur: devletin işçi sınıfıyla (dolayısıyla sömürüyle ve de sömürünün koşullarının yeniden-üretimiyle) olan içsel ilişkisi. Devlet sorununun temel noktası budur. Devletin toplumda oynadığı rol, ve tarih içinde aldığı değişik biçimler anlaşılmalı isteniyorsa, bu temel noktadan hareket etmek gerekir.

Bir başka deyişle, egemen sınıf yönünden soruna yaklaşarak, egemen sınıfın devleti anlaşılabilir. Ancak, sömürülen sınıf yönünden yaklaşarak anlaşılabilir. Çünkü, devletin temel işlevi, işçi sınıfının birliğini engellemektir.

Bu söylediklerimiz nedeniyle, hiçbir devlet, hiçbir zaman egemen sınıfın şu ya da bu katmanının devleti olmamıştır, olmayacaktır. Devlet her zaman bir sınıfın (sınıfın tümünün) devletidir.

Olanaklar ve Gerçekler

Olanak ve gerçekliği bir tutmak tehlikelidir. Ülkemiz için geliştirilmesi gereken devrim teorisinin başta gelen sorunu, üretimin toplumsallığıyla, üretim araçları mülkiyetinin özelliği arasındaki çelişmenin temelinde, olanak durumundaki şeyi gerçeklik durumuna getirecek şartların oluşumudur.

Bunun için ilk hedef, ülkemizin yaşadığı sosyo-ekonomik süreçle ilgili bilimsel kavramlara ve genellemelere ulaşmaktır. Şu anda yalnızca bazı “kaba” doğrulara, “kaba” betimlemelere sahip bulunuyoruz. Ancak, dikkatli olunmazsa, bu “kaba” betimlemeler, belirtmeye çalıştıkları gerçeklerin kendisi olarak görünebilirler.

Görevimiz, metodu ve teoriyi öğren-

mek ve bunları kullanarak bugünün gerçeklerini incelemektir. Bu işi, bu gerçekleri daha iyi tanımak ve böylece elimizdeki “kaba” betimlemeleri bilimsel kavramlara dönüştürmek için yapacağız. Bilimsel kavramlar, sosyo-ekonomik gerçekler arasındaki bağların kavranmasını sağlayan bir teori halinde birbirine eklenilen kavramlardır.

Devrimci hareketimizdeki yaygın anlayışa göre, Marksizm yalnızca metodu ve kapitalizmin genel teorisini koymakla kalmamış, ülkemizle ilgili teoriyi de sağlamıştır.

Marks’ın incelediği şey, sık sık örnek verdiği kapitalist İngiltere değildir. Marks, kavram soyutlaması içinde, “kapitalizm”i incelemiştir. Bu nedenle incelediği kapitalist üretim biçimi, gerçekte içinde çok sayıda sınıflar bulunan “somut” kapitalizmden farklı, iki sınıflı bir üretim biçimidir.

Kavram olarak kapitalist üretim biçimi ile, somut bir ülkenin somut kapitalizmi arasında çok fark vardır. Bu nedenle, Türkiye’de gerçekten devrimci bir pratiğe yol açacak bir teoriye sahip olunmak isteniyorsa, bu teorisinin yaratılması gerekir.

Bugün artık herkesce kavranmış olması gerekir ki, komünizm, örgütlenme olarak, ve dolayısıyla, devrimci teoriyle pratiğin kaynaşması olarak, tarihinde yaşanmamış bir kriz içindedir. Bu tarihsel kriz, tam da emperyalist sistem yoğun bir bunalım içindeyken, tüm dünya çapında işçi hareketini inanılmaz derecede zayıflatmıştır. Fakat, bu tarihsel krizin daha şimdiden olumlu bir yanı vardır: Yaşanan kriz o kadar derindir ki, basitçe eski örgüt içi davranışlara, eski siyasal ve teorik çalışma yöntemlerine, kısacası Sovyetler yıkılmadan bir gün önceye dönerek aşılamaz.

Sovyet devlet sosyalizmi deneyinin çökmesiyle yaşanan tarihsel krizin, her yerde olduğu gibi Türkiye’de de devrimciler arasında ‘stratejik alternatifler’ aramayı getirmiş olması doğaldır. Ne var ki, ülkemiz için zorunlu olan teoriyi kurmadan, zorunlu olan somut incelemeyi yapmadan, istediğiniz kadar bir stratejiyi ötekiyle tokuşturun, bir “sosyalizm modeli” yerine ötekisini koyun, hepsi de, bugüne kadar önerilenler gibi, ütopyadan başka bir şey olmayacaktır.

Yaşanan krizin derinliği bir yanda, işçi sınıfının bugünkü görevlerinin önemi bir yanda, Komünistlerden şunu istiyor: Marksizmi öğrenmek ve geliştirmek!

Marksizmi öğrenmek ve Marksizmi geliştirmek. Günümüzde bu, artık bireylerin işi olmaktan çıkmıştır, kadroların işidir. Ekiplerin, kolektiflerin işidir.

Bu parti, Türkiye Komünist Partisi, 74 yıldır ne Suphiler, Nejatlar, Hacıoğulları, Nazımlar, Orhan Kemaller, Sabahattin Aliler, Baranerler, Y.Demirler, Bilenler, Ruhi Sular, ne Fatmalar, Emineler, İnanç Seçiciler, Bedir Aydemirler gördü. Onları büyüttü, onlarla yüceldi. Şimdi sıra bizlerde... TKP’yi yükselteceğiz, ve onunla varolacağız.

Yaşasın dünyanın dört bir yanında, sömürsüz ve savaşırsız bir dünya için mücadele edenler!

Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

Yaşasın komünizm! ●

SOSYALİZMİN ÇÖZÜLÜŞÜ ÜZERİNE ÜÇ MAKALE

RIZA YÜRÜKOĞLU

ALEV YAYINLARI

OKUNACAK EN BÜYÜK KİTAP İNSANDIR

FARUK AYDINERİNİN ÖZÜ

R.Yürükoğlu

YENİ ÇIKTI

Alev Yayınları

PIYERLOTİ CAD. 17/4
ÇEMBERLİTAŞ 34400
İSTANBUL
Tel: (0212) 516 84 64

ALEVİ TOPLUMUNU UYARMAK GÖREVİMİZDİR

Aleviliğin bugün geldiği noktada partimizi ve Alevi toplumunu ilgilendiren bazı noktalara değinmek istiyorum. Alevilik konusunda uzunca bir süredir ısrarla 3 "eleştiri" alıyoruz. Söylemek istediklerimi, bu "eleştiri"lere yanıtlar içinde vermeye çalışacağım.

Sözünü ettiğim "eleştiri"ler şunlardır:

1) "Aleviği çok öne getiriyorsunuz. Alevilik Marksizmi yuttu." (Bu eleştiriyi yöneltenler, Marksist çevreler.) 2) "Dergah konusunu getirmemeliydiniz." (Yöneltenler, Alevi aydınlarının önemli bir bölümü.) 3) "Aleviliği siyasal çıkarlarınıza alet ediyorsunuz." (Yöneltenler, bazı Alevi derneklerinin yöneticileri, son yıllarda Aleviliğe geri dönmüş devrimciler, bazı dergiler.)

Görüldüğü gibi, 1 ile 3 birbirini dışlayan eleştiriler. Biri doğru, öteki yanlış olabilir. İkisi de yanlış olabilir. Ama, ikisi birden doğru olamaz.

"TKP'nin ideoloji ve Siyasetinde Alevilik Marksizmi Yuttu"

Bu eleştiride bir ideolojik bulanıklık var. Bu bulanıklığın iki kaynağı olabilir: Aleviliği bilmemek ve diyalektik düşünceyi sosyal süreçlere uygulayamamak.

TKP, bugün aynı zamanda Alevi toplumunun da temsilciliğine yükselmektedir. Tartışma bu temelde gidiyor. Olağanüstü önemde bir görev yapıyoruz. Bunun bilincine varamayanların bize tarikatçı da, dede çocuğu da diyebilmeleri anlaşılır. Marksistlerin bu konuma düşmemeleri gerekir.

"Biz Alevilik konusunda ne diyoruz? "Alevilik komünistliğin Anadolu'daki atasıdır" diyoruz. Ve, "Alevilik, işçi sınıfına ve onun ideolojisine yaklaşmadıkça, tarihteki onurlu yerini reddeder" diyoruz. Alevilik konusunda tüm söylediklerimizin özeti, özü, başı sonu budur.

Aleviliğin hangi tarihsel amacı komünizmle çelişiyor? Bilimsel değil, mistik bir düşüncedir, doğru. Ama, insanlık tarihinde materyalist düşüncenin binlerce yıldan bu yana mistik düşünce okullarınca taşındığını bilmeyen biri, bırakın Marksistliği, bilgili bir insan sayılabilir mi? (Sözüm Cemal Şener'e değil. O bilmeyebilir! Bakın, 23 Ağustos 1994 tarihli Cumhuriyet'te ne diyor: "Tabii, materyalist bir ideoloji olan Marksizmin, İslamın içinden çıkan bir

dinsel akımla nasıl halef-selef olduğu tartışılabilir.") Hem de, Alevi düşüncesi mistik bir düşüncedir ama amaçları, dünyasal ve komünizmle çelişmeyen amaçlardır. (Paylaşımcılık, ortakçılık, kula kulluk etmeme, emeğe saygı vb.)

Bugünün konusu birliktir, yarının konusu yarın. Alevi toplumunun birliği gerçekleştiği oranda, yarın hangi tartışma önümüze gelecek? "Örgütlenme ama ne için", "günümüz toplumunda Aleviliğin tarihsel amaçları nasıl gerçekleşecek" soruları gelecek. Paylaşımcılık, musahiplik, ortakçılık nasıl sağlanacak? Kula kulluk nasıl engellenecek? Cemal Şener'in sözünü ettiği holding sahibi Aleviler, tabii, böyle bir tartışmayı engellemeye çalışacaklar. Ama toplum satın alınamaz. Ve o dev gibi Alevi edebiyatı ortada durdukça, bu tartışma hiç engellenemez. Bu tartışmada, komünistlerin söyleyecekleri şeyler var. Bugün bu soruları öne getirmeyişimiz bile, iyi niyetimizin bir kanıtıdır.

Biz son yıllardaki sabırlı, ardıcıl ve kendimizi de yenileyen çalışmamızla, olağanüstü bir etkinlik yaratarak Alevi toplumunda geniş çevrelerin gönlünü kazandık. Bu kazandığımız konumda, Marksizme ve işçi sınıfına büyük yararlar yok mudur?

Alevi ideolojisi, sosyalist ideolojiyi yutmadı. Neden başkaları, partimizin yaptığı çözümlemeleri yapamıyor? Tam tersine, sosyalist ideoloji, ülkemizin somutunda, Aleviliğin engin mirasını, düşünce ve davranış zenginliğini içine alıyor, bu bir. İkincisi, onu diyalektik ve tarihsel materyalizmin merceği altına koyuyor.

Türkiye Marksist oluşumu, tarihsel gelişimi içinde büyük ölçüde "dıştancı" oldu, "Fransız renkleriyle sosyalizm yaptı". Oysa her ülkede Marksist hareketin kendi toprağına, kendi tarihine ve kendi toplumuna oturması zorunludur. Türkiye'de bir komünist, Hüseyin denince, Nesimi, Mansur denince, Hacı Bektaş Veli, Bedrettin, Pir Sultan denince duygulanmayacaksa, o nasıl bir komünisttir? Luxemburg denince gözümüz dolar, tamam. Ama öteki de bir o kadar zorunludur.

Tutumumuzun derin anlamını, sınıf mücadelesi açısından büyük teorik ve siyasal önemini kavrayamayanlara söylenecek söz yoktur. Yaptığımız, Türkiye'de, gerçekten devrimci bir pratiğe yol gösterebilecek devrimci bir teorinin

TKP

Genel Sekreteri

Rıza Yürükoğlu'nun

Türkiye Komünist

Partisi'nin 74.

Kuruluş Yıldönümü

Toplantısı'nda

Yaptığı Konuşmanın

İkinci Bölümü

geliştirilmesinde, ülkenin tarihini ve sosyolojisini değerlendirme çabasıdır.

"Dergah'ı gündeme getirmemeliydiniz"

Önce, birlik neden yalnızca Dergah çevresinde olabilir, bunu kısaca ele alalım:

i) Alevilik bir inanç sistemidir. Onun yüzyıllar içinde gelişmiş kurumları vardır. Bunlar yok sayıldı mı, toplum un ufak edilir. Bu kurumların en başında Dergah gelir. Sonra Cem, dedeler, babalar. Bu kurumlar olmadı mı, Alevilik de yoktur.

ii) Pratik bir neden. Dergah bugün Alevi toplumunun yaklaşık 2/5'ine hakimdir. Geri kalan 3/5 ise akıl almayacak kadar dağınık ve bölüktür. Fiili güç açısından, Dergaha en yakın ocak ya da derneğin gücü ise, onun otuzda biri bile değildir.

Tutumumuzun 2 temel nedenini açıklayan bu özette sonra, bu konuda getirilen çeşitli itirazları ele alalım:

- "Dergah ailesi pasif duruyor. Devletle uyuşmuştur."

Pasif durmak başka, devletle uyuşmak başka. Birincisi doğru, ikincisi yanlıştır. Bu aile yüzyıllar içinde nice şehitler vermiştir. Ve daha dün, Cumhuriyet döneminde, başına gelenleri biliyoruz. Birincinin doğruluğu, işte tam da ikincinin yanlışlığından kaynaklanmaktadır. Aleviliğin büyük bir can-

lanma içinde olduğu bir dönemde, "devletin adamı" pasif duruyor mu?

Dergah ailesinin günümüzde pasif durması, ortamı sayısız çıkarıcıya boş bırakması yanlıştır. Ancak, Aleviliğin merkezi birliği için Dergah, olmazsa olmaz koşuldur. Pasifse aktifleşir, eksiğe artar, boşsa dolar. Sonunda, adına ve tarihine yakışır bir konum alır. Bunun da birinci koşulu, toplumun bilinçli ve eleştirel desteğidir. Gücü artsın istiyorsan, sen ne güne duruyorsun? Dizil ardına.

- "Dergah ailesi siyasal yanlışlar yaptı, talibe tepeden baktı"

Şu yaşadığımız kapitalizm koşullarında, bu çeşit yanlışları olmayan var mı? Toplumuna konferansta "korkaksınız, bencilsiniz, paracısınız" diyen nice "araştırmacı-yazar"lar görmedik mi? Oyunuzu DYP'ye, Dalan'a verin diyenler görmedik mi? Bugün Alevi toplumu içinde önde duran pek çokları, o gözle bakılsa, düşkün edilebilir. Yaklaşım bu mu olmalı, amaç bu mudur? Bu yaklaşım, adını açık koyalım, "amaç aracı makbul kılar" diyen yaklaşımdır. Toplumun genel çıkarını kendi özel çıkarından önde tutmak ise, Dergahı bir sevgi halesiyle sarmayı, onu ülkenin en büyük gücü yapmayı, demokratik işleyişler ve kurumlaşmalarla güçlendirmeyi, ilerletmeyi, ona yardım-olmayı gerektirir.

- "Aile içinde birlik yok."

Bunları da düzelterek olan, toplumun bilinçli ve yapıcı basıncıdır.

- "Siz, postnişin'in 'teokratik' yönetimini öneriyorsunuz. Alevilik'te ruhban sınıfı yaratmak istiyorsunuz"

Bunu söyleyen, Aleviliğin felsefi-pratik yönelimlerini anlamamıştır. Alevi toplumunun, Dergah çevresinde birliğinin sürdüğü dönemlerde "teokratik" bir yönetim mi vardı? Tam tersine, BabıAli bir yanda, Sulucakarahöyük öte yanda, ülkenin ekonomik, toplumsal ve siyasal yazgılarının kararlaştırdığı atar damarlarıdır.

Alevilikte, bir anlamda, "ruhban" kesim her zaman vardı. Hem de, İslamda ya da Hristiyanlıkta olduğu gibi, seçim ya da atamayla gelen değil, soydan gelen bir "ruhban" kesim. Dedeler. Ama bu dinlerdeki gerçek ruhbanlardan temelden farklıydı: Soydan geliş, bitmek bilmeyen terör altında, davayı sürdürebilmenin yoluydu. (Bugün biz, soydan gelmeyen de dede olabilmelidir diyoruz.) Dede soydan geliyor ama hiçbir inançta olmadığı kadar da demokratiktir. Cemde dede, yalnızca düzeni, cemin akışını, bilgiyi ve gelenekleri sağlar. Karar almaz. Kararları cem cemaatı alır. Ve de dede, toplumun üstünde elit bir kesim olarak değil, toplumun içinde yaşar.

Sonuçta, "dedelik" diye ısrar ederken, olmayanı önermiyoruz. Varolan ve Aleviliğin yaşaması için zorunlu olan bu kurumun, daha da demokratikleştirilmiş

ve güne uyarlanmış biçimde canlandırılmasını istiyoruz.

- "Hacı Bektaş'ın soyu yoktur."

Tartışma gereksiz. Çeşitli yayınlarda, tarihsel gerçeklere dayanan yanıtlar verilmiştir.

Dahası, "öyle mi, böyle mi" tartışması son derece anlamsızdır. Toplumun önemli bir kesimi buna inanmıştır, dolayısıyla bu sosyal bir gerçekliktir. Aynı mantıkla, dedelerin, 12 imamlara çıktığını sorguluyor muyuz? Hem de, tarihin çeşitli dönemlerinde, Bağdat'ta parayı bastırana sahte soy ağacı verildiğini de bilerek.

Yok böyle bir soy diyenler, bilerek ya da bilmeyerek, Osmanlı hilesinin aracı, devletin aracı oluyorlar.

- "Birlik dernekler eliyle sağlanacaktır"

Dernekler yararlı mıdır, zararlı mıdır? Yararlıdır... Ama Dergah'ın ve dedelerin işlevini üstlenmeye soyunursa, ya da onların üstüne çıkmaya kalkışrsa zararlıdır.

Dernekleşme, siyasal formasyonların önde olduğu bir örgütlenmedir. Bugün henüz işin başlarında olduğundan, ayrımlar bir ölçüde örtülüdür, ama yarın her örgüt ya da partinin listeleri genel kurullarda çarpışır. Biz ülkemizdeki siyaseti tanıyoruz. Bu, bölünmeye açık bonodur. Daha şimdiden bazı dernekler, çeşitli siyasetlerin doluştuğu saatli bomba durumundadır.

Ayrıca, dernekler eliyle bir yere kadar gidilebilir. O noktadan öteye zorlarsan, yani "Alevi toplumunun birliği" konusunu, derneklerle sınırlı bir tartışma olarak ele alırsan, o zaman geriye sayış başlar. Beklediğini bulamayan toplum, derneklerden uzaklaşmaya başlar. Çünkü toplum, çok haklı olarak, "Dergah-dede-cem birliği" dışında bir Alevilik istemiyor, bunları dışlayan bir "toparlanma"nın ne kadar sahte olacağını tarihten gelen sezgisiyle biliyor.

Burada bir noktaya değinmek istiyorum. Alevi inancının ve Alevi toplumunun moral zımkı olan dedelerin ve babaların, her iki yılda bir çeşitli kulis hesaplaşmaları sonunda seçilen dernek "yönetim kurulları" altında, "komisyonlar" olarak ele alınmalarına şiddetle karşıyız. Bunlar neyin "yönetim kurulları"dırlar? O derneğin üyelerinin mi, Alevi toplumunun mu? Dedeler, babalar Alevi toplumunun kurmaylarıdır.

Sanıyorum, sözünü ettiğim nokta, bugün derneklerin kapısını çalmak üzeredir. HBV-Der, PSA-Der ve hatta belli ölçülerde ABF'de merkez ve taban şubelerde işler iyi gitmiyor. Dernekçilikte takılıp, Dergah ve Cem evleri gerçeğine yönelmemenin, inananın yarattığı bir sıkıntıdır bu. Dernekler birkaç yıllık süreçte belli bir doyum noktasına ulaştı. Ama bugün, çekim merkezi olmaları artık geride kaldı diyebiliriz.

Sonuç: Bu değindiğim somut zaaf bir yana, dernek, vakıf, şirket biçimi örgütlenmeler, Alevilerin birliğini sağlamada uygun ve yeterli, temel örgütlenme biçimleri değildir.

- "Birlik dedeler eliyle sağlanacaktır"

Dedelik bugün büyük ölçüde başsız, çok bölük ve ocakların içinde de bölüktür. Koldan kopan dedeyle, Alevi birliği sağlanamaz. Ama dedelik, dün olduğu gibi, Aleviliğin yarınında da yaşamsal bir rol oynayacaktır.

- "Birlik, 'Alevi partisi' eliyle sağlanacaktır"

Alevi partisi kurup, halkın sırtından kariyer sahibi olmayı amaçlayanlar, bu amaçlarını şimdilerde pek açık söyleyemiyorlar. Ama 'vazgeçmiş' değil, kapalı kapılar ardında, destekler bulmak için yoğun bir çaba harcıyorlar.

Gerici bir hedeftir... Demokrasi ve laik devlet ilkelerine de tersdir... Toplumun 1/3 oranında bir kesimi olan Alevilere de büyük zarar verir. Onları doğal dostlarından soyutlar. Dahası, toplumda inanç çatışmalarını körükler.

TEK ÇÖZÜM: Dergah'ın çevresinde, postnişin'in manevi öncülüğünde, dergah-cemevi-dede bütünleşmesi ve derneklerin işbirliği.

Birlik uzun bir süreçtir, biliyoruz. Anlamlı ya da anlamsız nedenlerden çıkmış ama arkasında uzun bir tarih olan, dolayısıyla kişilerde inanç durumuna gelmiş ayrılıklar var. Ama bunun başka yolu yok. Zaman doğru ile yanlış ayıran en güçlü araçtır.

"Aleviliği Siyasal Çıkarlara Alet Etmek"

Önce şunu bağlayalım. "Birlik Dergah'ın öncülüğünde ve çevresinde olur" tezimiz, bizim hakkımızda birşey anlatmaz mı?

Anlatır, Alevi toplumunun çıkarlarını, kendi örgütsel çıkarımızdan önde tuttuğumuzu anlatır.

Dergah, Alevi toplumu içinde, görüşleri bize en yakın, yani en sol bir çevre midir? İlgisi yok. Herhangi bir sol çevre ile işbirliği yapmak, yakınlaşmak, bizim için daha "yararlı" olmaz mı? Olur. Dergah ailesinden herhangi bir tanışımız, dostumuz mu vardır? Hayır, kimseyi tanımıyoruz. Demek ki, "davanın öncüsü Dergah'tır, birlik onun çevresinde olur" derken, hiçbir kesimsel, kısa dönemli siyasal çıkarımızı düşünmemekteyiz.

Dergah'ın, bugün Alevi toplumunun en solunda, en ilerisinde olamamasının derin tarihsel nedenleri vardır. Devlet baskısı yüzyıllardır sürmektedir.

"Siz Aleviliği siyasal amaçlarınıza alet ediyorsunuz" eleştirisi, hedef alınanın yani bizlerin değil, böyle konuşanın çirkinliğini dışa vurur. (Son aylarda Cem de, Nefes de, ad vermeden, bu telden çalıyor. Bizden söz etmediklerini umalım.)

Bu eleştiriye yanıtın iki yönü vardır. Birincisi, bizi ilgilendiren yönü. Bizim hangi düşüncemiz, ya da önerimiz, ya da pratik tutumumuz bu eleştiriye hak eder, gösterebilir... Alevi toplumu içinde, aydınların, ilericilerin büyük çoğunluğu dedeliğe gericileşmiş bir kurum olarak bakarken, onları sonuna dek savunan bizdik. Herkes şu ya da bu dernekle birlik sağlama gibi çok "modern" hayaller peşinde koşarken, "birlik Hacı Bektaş evlatları çevresinde olur" diyen biziz. Kimileri, Alevi tarihini, sanatını, müziğini küçümseyen Aziz Nesin'i, "günümüzün Pir Sultanı" olarak ilan ederken, bu küçümseyen değerlere var gücümüzle sahip çıkan biziz. Nerede "siyasal çıkarlara alet etme"? Böyle eleştiriler "ayıptır, günahıdır, zulümdür". Böyle eleştiriler, eleştirenin yozluğunu, asıl kendisinin bilinmez çıkarlar peşinde koştuğunu kanıtlar.

Bu son cümleyle, eleştiriye yanıtın ikinci yönüne geliyoruz. Bugün Alevi toplumu içinde, konu siyaset oldu mu, tercihi olmayan bir kul var mıdır? Herkes ya bir partiyi benimser, ya bir partiyi destekler. İşin en ilginç ve ayıltıcı yanı da, bize bu eleştiriye yöneltenlerin, siyaset alanında en koyu angaje kişiler oluşudur. Oyun şimdi daha iyi ortaya çıkmıyor mu? Hangi partiden olursan ol, hakkındır, ama komünist olamazsın! Neden? Çünkü, çünküsü yok! Oldu mu şimdi, nerede kaldı demokrasi? Şu ya da bu partideniz diye, biz size bugüne dek birşey söyledik mi?

Bizler, doğrularımızı ve inançlarımızı hiç gizlemeden ortadayız. İkrarımıza zerre bir toz kondurmadan ortadayız. Aleviliği gönülden seviyoruz ve daha iyi günlere ulaşması için elimizden geleni yapıyoruz. Ya bize bu eleştiriye yöneltebilenlere ne demeli? Onlar, Aleviliklerini savunarak değil, ikrarlarını bozarak devrimci harekete gittiler ve yıllarca Aleviliklerini ağızlarına bile almadılar. Şimdi devrimci hareketin önü bir dönem için kapanınca, bu kez de o kimliklerini atarak Aleviliklerini hatırladılar. Yani bir kez daha ikrar bozdu. Kimlerdir Aleviliği kullananlar, siz misiniz, Komünistler mi? Yol uzun bir yol, toplum herkesi tek tek tanıyacak, kimsenin merakı olmasın. ●

Şeriatın yüzündeki maskeyi indir!

Karacaahmet'e saldırı tüm laik halka saldırdır

(Karacaahmet Sultan Derneği'nin ilk açıklaması)

Bugün sabaha karşı saat 03.00'de üzücü bir olay yaşandı. Anakent Belediye ekipleri derneğimizin cemevi ve aşevinin bir bölümünü dozerle yıktılar.

27 Mart yerel seçimlerden sonra Üsküdar ve Anakent Belediyesi Karacaahmet'i hedef seçti. 25 yıldır fakire, fukaraya, yetime, yoksula hizmet veren derneğimizin faaliyetlerini durdurmak için hem şifai, hem de yazılı emirlerle burayı tahliye etmemizi istediler.

Daha önce 17 Ekim 1990 tarihli eski Anakent Belediye Başkanı Prof.Dr. Nurettin Sözen'in oluru ile kullanım hakkı bize ait olan bu mekandan yasal yollarla bizleri çıkaramayınca, baskı ve zora başvurdular.

On gündür zabıta ekiplerine 24 saat süreyle nöbet tutturan Anakent Belediyesi, nihayetinde, 20 milyon Alevinin inanç abidesi haline gelmiş bu yerde yıkımı gerçekleştirdi.

Adil düzen sloganı ile iş başına gelen ve şeriatçı kesimi temsil eden RP, Alevi toplumunun varlığına, inancına ve ibadetine *tahammül edemiyor*.

12 bin kayıtlı üyesi ve milyonlarca gönül üyesi ile Alevi toplumunun tarihi misyonunu yüklenmiş olan Karacaahmet Derneği'nin tesislerini yıkmakla, faaliyetlerini durdurmakla, tahliye ettirmekle en büyük engeli aşıp, şeriata biraz daha yakın olacağını hesabını yapan RP'liler bir konuda yanılıyorlar. Bu ülke Alevisi Sünnisi, Kürdü Türküyle hepimizdir. 20 milyon Alevinin yanısıra 20 milyon da ilerici, demokrat ve laik Sünni kardeşimiz vardır.

Belediyenin buradaki bu uygulamasını Alevi toplumunun inanç ve ibadet özgürlüğüne vurulmuş bir darbe, demokrasiye ve laikliğe yönelmiş bir hareket olarak görüyoruz. Her türlü ayrımcılığa karşıyız. Demokrasi ve laikliği sonuna kadar birlikte savunacağız.

Olayı nefretle kınıyor, tüm demokratik güçleri dayanışmaya davet ediyoruz. *Karacaahmet Sultan Derneği adına Mehmet Başaran, 7 Eylül 1994*

Sahtekar şeriatın maskesini indirelim

Akıl hastalarını tedavi etmekle ün kazanan Karacaahmet, Hacı Bektaş Veli'ye gözcülük yapan Horasan erenlerinden biridir. 14.yüzyıldan beri kendi adını taşıyan Üsküdar'daki Karacaahmet semtinde

yatmaktadır. Türbesi Kanuni Sultan Süleyman devrinde yapılmış, 1866'da onarım görek çevresi genişletilmiştir. Cumhuriyet döneminde koruma altına alınan türbe, olağanüstü dönemlerde dahi hiçbir engele takılmadan varlığını sürdürmüştür. Halkın buraya olan yoğun ilgisi nedeni ile 25 yıl önce kurulan Karacaahmet Sultan Kültür Derneği, buradaki çalışmalarını düzenli biçimde organize etmiş. Alevi Sünni ayrımı yapmadan herkese aş dağıtmış, cemevinde ibadet gerçekleştirmiştir.

25 yıldan beri birçok belediye başkanı, vali, bakan, başbakan, cumhurbaşkanı gelip geçmiş, kimse buranın faaliyetine dur dememiş, tersine destek vermiş, katkı sağlamıştır. Nitekim 1990 tarihinde, dönemin belediye başkanı Prof.Dr. Nurettin Sözen'in oluru ile burada 600 m²'lik bir alanın kullanım hakkı derneğimize verilmiştir. (...)

1980 yılından beri bu mekanda "ihtilafsız" inanç ve ibadet özgürlüğü çerçevesinde kamu yararına hizmet veren derneğimiz, kışın yağmurdan yaştan, yazın sıcağın tozdan insanları korumak için kullanım hakkı olan alanın üzerini kapatmayı insani bir görev saymıştır. Ancak bu aşamada, yeni belediye Başkanı RP'li R.Tayyip Erdoğan, Haziran 1994 tarihli onay yazısı ile derneğin bu alandaki kullanım hakkını elinden almış ve kendi onayına dayanarak 7 Eylül 1994 sabahı saat 03.00'de dozer gönderip buradaki inşaatı yıktırmıştır. (...)

Yeni başkan Tayyip Erdoğan, Karacaahmet'deki cemevi ve aşevinin yıkılmasını, 3998 sayılı Mezarlıkların Korunması Hakkındaki Yasa'nın ikinci fıkrasına dayanarak 7 Eylül 1994 sabahı saat 03.00'de dozer gönderip buradaki inşaatı yıktırmıştır. (...)

Aynı mantıkla bakılınca, Karacaahmet Türbesi ile yüz yüze bakan Karacaahmet Camisi de mezarlar kaldırılarak mezarlık alanında hizmet vermektedir. Keza, mezarlığı boydan boya bölen beş anayol da halkın hizmetine açılmış bulunmaktadır.

Başkan Erdoğan'ın niyeti, yasallık bahanesi ile Alevi inançlı yurttaşların ibadethanesini *yıkmaktır*. Nitekim bu niyetini Samsun'da verdiği demecinde "Karacaahmet'i yıkacağım, Taksim'de cami temelini atacağım" demek sureti ile açığa vurmuştur...

Bu ifade ile Karacaahmet'deki yıkım olayı yasallıktan çıkmakta, doğrudan doğruya *Alevi inancına yönelik bir saldırı* halini almaktadır.

Başkan Erdoğan "burayı terkedin, başka semtten yer alın" diyor. Ancak şunu unutuyor: Eyüp Sultan'daki geleneksel düzen ile Karacaahmet'deki geleneksel düzen aynıdır. Nasıl ki Eyüp Sultan'daki kurban kesim ve aşevi ile ibadethane bir bütün ise, Karacaahmet'deki inanç ve ibadet de aynı bütünlük içindedir. Türbe bir yerde, aşevi ile cemevi başka yerde olamaz.

Başkan Erdoğan, 1998 sayılı kanunun değiştirilmesi için "Alevilerin baskı yapmasını" istiyor. Bu yasanın değiştirilmesi için ibadethanesine saldırdığı Alevileri devreye sokmasını anlamakta güçlük çekiyoruz.

Bir de Başkan Erdoğan, Hz.Ali'yi Alevilerden çok sevdiğini, bu nedenle "Alevi olduğunu" ifade ediyor. Bu nasıl bir Ali sevgisi ki, Ali'yi seven Alevilerin ibadethanesini gece baskını ile yıkıyor.

Hz. Ali'yi sevmek sadece dil ile olmaz. Alevi olmak, Ali gibi mert olmayı, eline, beline, diline sahip; çağdaş, demokrat, laik olmayı; insan haklarına inanç ve ibadet özgürlüklerine hoşgörü temelinde saygılı olmayı gerektirir.

Sivas katliamında rol oynayan Temel Karamollaoğlu, mücahit olarak alkışlandı. 27 Mart seçimlerinde büyük çoğunlukla yeniden başkan seçildi. Necmettin Erbakan, "adil düzen gelecek, ama kanlı mı olacak, tatlı mı?" diyerek laik ve demokratlara aba altında sopa gösterdi. Ülke genelinde oylarını artırarak İstanbul, Ankara gibi önemli belediyeleri aldı. Böylesi şiddet yöntemi ile hareket ederek seçim kazanmak, RP'nin hareket tarzını oluşturmaktadır.

Şimdi de başkan Erdoğan, oy aldığı kesime yıkım mesajları vererek iç barışı bozmak istemektedir. Bunun vebali büyük olur...

Yapılacak ilk iş, derneğin dört yıldır kullandığı tahsis haklarını kaldırarak Haziran 1994 tarihli onay yazısının iptal edilmesidir. Meclis kararı ile, bu alanda cemevi ile aşevi inşası *yasallaştırılmalıdır*.

Karacaahmet Sultan Türbesini Onarma, Tanıtma, Yaşatma Derneği

Şeriatçı parti kapatılsın

Karacaahmet Sultan Dergahı'nın, ihtiyaca göre yapılan ilave bölümü, RP'li Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı'nın emriyle karanlık güçler tarafından karanlıkta yıkılmıştır...

Karacaahmet Sultan Dergahı bugün 20-25 milyon Alevi-Bektaş topluluğun gözbebeği bir abidedir. Milyonlarca

Alevi-Bektaş, bu yıkım olayının yarattığı huzursuzluk ile öfkeli. Bugüne kadar yapılmış camilerin binlercesinin kaçak ve usulsüz olduğu bilinmekten, "kaçak yapılmış" gerekçesini kullanarak dergaha yapılan bu saldırı, toplumun inançlarıyla oynamaktır. 73 millete bir nazarla bakan inanç ve öğretiyeye duyulan ŞERİATÇI kinin göstergesidir. Alevi-Bektaş topluluğunun Sünni dindar vatandaşlara "73 millet" penceresinden baktığı, cami ve ibadetlerine saygısızlık etmediği bugünkü koşullarda, bu olay hangi fitilin ateşlenmeye çalışılmasıdır?

Öte yandan, saldırı yalnız Alevi toplumuna yönelik değildir. Alevi-Sünni, tüm laik-demokratik güçlere yöneltilmiş saldırı zincirinin bir halkasıdır.

Bu da gösteriyor ki, İslamiyet politik bir harekete dönüştüğünde, çağdaş uygarlığın önüne dikilecek belalardan biri olacaktır.

Bu nedenle **Şeriatçı RP Kapatılmalıdır**. Ve eğer yeni bir İran, S.Arabistan, Cezayir olmak istemiyorsak, bu belginin ardına, Alevisi-Sünnisi ile tüm Anadolu halkının muazzam desteğini almalıyız.

Tüm gücümüzle Karacaahmet Sultan Derneği'nin yanındayız. Laik-demokratik yurttaşları da, bu derneğe (dergaha) duyarlı olmaya ve destek vermeye davet ediyoruz.

Dergahlar ve cemevleri üzerindeki baskılar kaldırılmalıdır. Şeriatçı RP Kapatılmalıdır!

KERVAN

Laik-demokratik kervana omuz verin

(...) Karacaahmet Sultan Derneği'nin üzerinde konuşulan arazi, 750 yıldır adı geçen dergaha aittir. Bu yer 25 yıldır bu demek tarafından korunmaktadır... Şeriatçı belediyeciler... kendilerinden başka herşeye düşman olan karanlık dünyaları ile, akılları sıra bu yerin suyunu kurutma niyetindeler. Ruhsat olayını gündeme getiren belediyecilerin İstanbul'da kaç tane camiinin inşaat ruhsatının olmadığını bir araştırmalarını isteriz. Ama onların dertleri Alevi-Bektaş toplumu darbe indirmektedir. Olay bir inanç toplumuna saldırı yönüyle, aslında tüm laik ve demokratik topluma yöneliktir. Karanlık güçlerin aydınlık insanlara saldırısıdır.

İşçiler! İşyeri temsilcilikleri! Sendikacı arkadaş!

Sessizlik, karanlığa alkış tutmaktır. Karacaahmet'in senin taşıyacağın bir tuğlaya dahi ihtiyacı var. İşyerlerinden Karacaahmet'e ziyaretler örgütlemek, yapacağımız en basit işlerden birisidir.

Şeriatçı Parti kapatılmalıdır!

Haydi işçi arkadaşlar, canlar. Karacaahmet'e laik ve demokratik bir sefer var. Bu kervana sen de katıl. Sendikayı zorla, orayı ziyareti örgütle. Gün, tek kelime ile birlik günüdür.

KERVAN Sendikal Bürosu

Ortak Açıklama 1

... Din-inanç, etnik ve kültürler mozaiki olan Anadolu'da yaşamak, Sünni inançlı yurttaşların olduğu gibi Alevi inançlı yurttaşların da onurudur. Anadolu'yu bu insanlar kanları pahasına ortak yurt edindiler.

Sünni kardeşlerimizin, inanç ve ibadetleri ne denli insani bir haksa, Alevilerin de inanç ve ibadetleri o denli insani bir haktır. Bu hak, aynı zamanda laik ve demokratik Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin karakteri olması gereken Anayasal bir haktır.

Karacaahmet Sultan Derneği, 25 yıldan beri bugün bulunduğu mekanda Alevi yurttaşlara ibadet ve kültür hizmeti ile, Alevi-Sünni ayrımı yapmadan yoksullara yemek verme hizmetini aksaksız yerine getirmektedir. Günden güne artan talep karşısında alan genişlemesine gidilmiştir. Anakent Belediye Başkanlığı, Mezarlıklar Müdürlüğü'nün 17 Ekim 1990 tarih ve 530/4482 sayılı yazıları, yetkili kurumların imzalarıyla, belediye başkanı Prof.Dr. Nurettin Sözen'e sunulmuş ve onayı alınarak yürürlüğü giren istemimiz üzerine, türbe etrafındaki mezar sahiplerinin rızası alınarak 600 m²'lik bir hizmet alanı yaratılmış ve bu yerin etrafı duvarla çevrilerek hizmet için kullanımı hakkı demegimize verilmiştir.

Ancak yazın sıcak, kışın soğuk ve yağışlı günlerde perişanlık çekildiği için üzeri kapatılmak istenen bu yere, şimdiki Üsküdar ve Anakent Belediye Başkanları müdahale etmeye başlamışlardır. 08/07/1994 tarih ve 1147 sayılı 05/08/1994 tarih ve 1507 sayılı yazıları ve bizzat Anakent Belediye Başkanının talimatları ile, bitmek üzere olan inşaatımız durdurularak demegimizin faaliyetlerine son verilmek istenmektedir.

Bu hareket, Alevi yurttaşların inanç ve kültürlerini yaşatma, ibadet etme ihtiyacını karşılama özgürlüklerine indirilen siyasi bir darbedir.

Bugün Türkiye genelinde hizmet veren 67 bin dolayındaki camiden çoğunun ruhsatsız olduğu bilinen bir gerçekken, Karacaahmet'deki küçük bir cem ve kültür evinin mühürlenmesi, ülke barışı, inanç ve ibadet özgürlüğü açısından tehlikeli bir girişimdir.

Alevi toplumunun varlığını ve haklarını kabul etmeyenler yarın doğacak olumsuzlukların sorumluları olacaklar-

dır. Yetkili kurumlar, bu durumu dikkate alarak kararlarını buna göre vermelidirler. (...)

Biz aşağıda imzaları bulunanlar, ülkedeki bu çifte standart uygulamasını ve Alevi inancına yönelik baskı hareketlerini şiddetle kınıyor, insan haklarına ve ibadet özgürlüğüne saygılı olunmasını yetkililerden bekliyoruz.

Karacaahmet Sultan Derneği., Şahkulu Drn., Karaman Köyü Drn., Yağbasan Köyü Drn., Pir Sultan Abdal Canlar Drn., Elazığ-Keban-Bayındır Drn., Sevdar, Aşağı Mescit Köy Drn., Hacı Bektaş Drn., Sıdık Kartal Şb., Ovacık Köyü Drn., Garip Dede Türbesi, Pir Sultan Abdal KD Eyüp Şb., Doğanlı Köyü Drn., Gözaydın Drn., Aşkale Özler Köyü Drn., Pir Sultan Abdal KD, Can Yayınları, Amasya Çayı Drn., Arguvan Sığircıuşağı Drn., Yayla Çayı Drn., Anadolu Sevgi Birliği Drn., Sarı Çubuk Spor Kulübü, Bağcılar-Erzincan-Tercan ve Çayırli Drn., Sıdık Beşiktaş Şb., Divriği KD, Bayırlı Köy Drn., Hacı Bektaş Veli KD Kağıthane Şb., Divriği Çakmakdüzü Drn., ABF, Hacı Bektaş Veli KD Bağcılar Şb., Ümmüsinan Külliyesi.

Cemevi yeri istiyoruz

Istanbul'da yaşayan Alevilerin örgütlü temsilcileri olarak bizler, ibadetimiz için merkezi bir cemevine ihtiyacımız olduğunu bilgilerinize sunuyoruz.

Bu nedenle Taksim Meydanı'nda Sular idaresi arkasındaki alandan 2 bin m²'lik arsanın cemevi yapılması için tahsis edilmesine, eğer tahsisini istediğimiz arsa özel mülkiyet ise, onun da kamu yararı nedeniyle kamulaştırılarak tahsisi için gereken işlemin yapılmasına emir ve müsadelerinizi arz ederiz.

30'u aşkın kuruluşu temsilen Yürütme Komitesi adına Lütfi Kaleli

Şiddetle kınıyoruz

Bizler, Erzincan Refahiye Orçul Yöresi Yardımlaşma, Dayanışma ve Kültür Derneği Yönetim Kurulu olarak Karacaahmet Sultan Dergahı Cem ve Aşevi'ne yapılan saldırıyı nefretle kınıyoruz.

Ateşle oynamanın bedelleri, tarih sayfalarına şöyle bir bakıldığında açık ve seçik görülecektir. Gelin canlar bir olalım, iri olalım, diri olalım.

Erzincan Refahiye Orçul YDKD YK

Ortak Açıklama 2

(...) bu kültürün sahibi olan bizler ülkemizin gelecek sorumluluğunu

omuzlarında hiseden demokrasi ve laiklik sorunlarımızın çözülmesinde toplumumuzun en dinamik ve çağdaş yapılarını oluşturduğumuz bilincindeyiz. Ülkemizin geleceğinin belirlenmesinde vazgeçilmez bir güç olarak, içinde bulunduğumuz tehlikeyi görmekteyiz.

Biz Aleviler, bu ülkenin tarihsel, geleneksel ve kültürel en köklü ve geniş tabanına sahip, bütün dinleri özgür akıl ile yorumlayan etnik, diyaletik ve laik en güvenilir toplum gerçeğiyiz. Ne yazık ki bu gerçek ve bu kesim, ülke tarihimizin hiçbir döneminde hak ettiği değerlerle algılanmamış, kendi yurdunda daima horlanmış, yok sayılmış, hatta katledilmiştir.

Bugünkü mevcut iktidar ve siyasi yapının düşünce uygulamalarının toplumumuzun geleceğini daha büyük tehlikelere düşürdüğünü görmekteyiz. Sivas olayları karşısında iktidarın tutumu bunun en açık göstergesidir. Özellikle topluma bilgi, sevgi ve hoşgörü götürmeye çalışanların yakıldığı olaylarda yakanların değil yakılanların yargılanmaya kalkışılması, yine aynı hoşgörü içinde hizmet veren Karacaahmet aş ve cemevinin yıkılmasının aynı paralelliği taşıması, saldırının devamı niteliğindedir.

Varlığımızın, inanç ve felsefemizin, kültür ve düşüncemizin hak ettiği saygınlığa muhatap kılınmasını zorunlu bir istek olarak görüyoruz.

Devlet, ayrıcalıkları kaldırarak halkın mutlu olabileceği hayalinden kurtulmalıdır. Din, devlet eliyle başka türlü düşünen inanan ve yaşayanları ezmek için kullanılmamalıdır. Siyasal iktidar Sivas, Karacaahmet ve benzeri sıkıntılardaki çifte standart tavrını mutlaka değiştirmeli, RP siyasi çizgisinin bölücü ve tehlikeli yaklaşımı kınanarak mutlaka yargılanmalıdır.

Bütün bunlara rağmen, birlik ve dirlikten yana çabamıza devam ederek bu bölücü ve provakatif tuzaklara düşmeyeceğimizi birkez daha yeniliyoruz.

İSTEMLERİMİZ:

- Katliamlarla ve yüzlerce sorunlarla karşı karşıya olan bizler yalnızca siyasi şov zamanı ortaya çıkan ve samimi olmayan görüntülerden rahatsızlık duyuyoruz. Şeriata payanda görevi yapan ve Sivas katliamında yardımımıza gelmeyenlerden herhangi bir beklentimiz yoktur.

- Düşünce suçlarının kaldırılmasını ve 12 Eylül Anayasasının değiştirilmesini, - Laik devlet yapısı ile bağdaşmayan Diyanet İşleri'nin devlet yapısı içinden çıkarılmasını, Diyanet'e, Kuran kurslarına ve cami hizmetlerine akıtılan devlet bütçesinin kesilmesini,

- Zorunlu din deslerinin acilen ve mutlaka kaldırılmasını, Atatürk'ün laik Cumhuriyet ilkelerinin terk edilmesine yönelik çabalara karşı yasal önlemlerin uygulanmasını talep ederiz.

Karacaahmet Sultan Drn., ABF, HAKDER, Pir Sultan Canl. Drn. genel merkezi ve Ümraniye, Esenyurt, Bağcılar, K.Çekmece, Maltepe, Okmeydanı şubeleri, Akkav, Hacı Bektaş Kültür Vakfı, Aşık Veysel KD, Garipdede Türbesi Drn., Bal Drn., Ank. Cem. Kül. Evleri, Bir. Eğt. Sağ. Vakfı, Gölcük Sultanbaba Türbesi, Turhal KD, Şaz-Drn., Çorum KD, Anadolu KD, Amasya-Çorum Drn., Silivri Çağ. KD, Kızılırmak KD, Divriği Çakmakdüz. Köy Drn., Ortanca Köy Drn., Doğanlı Köy Drn., Hafik Bey Konağı Köy Drn., Tanyeli Köy Drn., Divriği İkizbaşak Köy Drn., A. Yoncalı Köy Drn., A. Özler Köy Drn., D. Karşıkonak Köy Drn., Gölge Köy Drn., A. Sığircıuşağı Köy Drn., Bayındır Köy Drn., Bayırlı Köy Drn., Gönüllerin Sesi gazetesi, Cem dergisi, Ali Balkız, Ocak Köy Drn., Hacı Bektaş Veli KD genel merkezi ve İzmir, Buca, Karşıyaka, Turgutlu, İçel, Adana, Antalya, Eskişehir, Kuşadası, Aydın, İncirliova, Narlıdere, Kocaeli, Ankara, Kadıköy, İskenderun, Bursa, Söke, Erzincan şubeleri, Pir Sultan KD genel merkezi ve İstanbul, Merk., Kadıköy, Ankara, İzmir, Bornova, Kartal, Çanakkale, Esenler, Eyüp, Ümraniye, G.Osman Paşa, Tokat, Kartal, Sarıyer şubeleri, Semah Kültür Vakfı, Şahkulu Drn., S. Konakpınar Köy. Drn., A. Alan Köy Drn., Ağıcık Köy Drn., Güneyevler Köy Drn., Nefes dergisi, Kervan dergisi, Mehmet Yaman.

Bunlar insanlık düşmanıdır

Yıllardır güzel Türkiye'mizde 25 milyona ulaşan Alevi toplumunun varlığı ve inançları hiçe sayılarak yürütülmekte olan tek taraflı din eğitimi ve izinli, izinsiz-tapulu, tapusuz yapılan binlerce cami inşaatı görmemezlikten gelinirken, İstanbul'da Karacaahmet Dergahı'nın bazı bölümlerinin İstanbul Belediyesi'nce yıktırılmasını derin bir üzüntüyle öğrenmiş bulunuyoruz. Ortaçağ kafalı, cumhuriyet ve laiklik düşmanı, şeriatçı zihniyetli Recep Tayyip Erdoğan ve şürekasının bu kaba, insanlıkdışı uygulamalarını kınıyor ve şiddetle protesto ediyoruz.

Demokrasi ve laikliğin temsilcileri ve bu düşüncenin yığit savunucularından olan yazar Prof. Toktamış Ateş'e düzenlenen suikast girişimini şiddetle lanetliyor, olayı protesto ediyoruz.

Avustralya Alevi Kültür Merkezi

Kervan muhabiri *Seyfi Can*'ın Antakya'da Arap Alevisi canların önde gelen iki temsilcisi ile yaptığı bu söyleşi, Türkiyeli Arap Alevilerinin inanç ve görüşlerini, Anadolu Alevileriyle ortak olan Ali ve Ehlibeyt sevgisini, öte yandan çeşitli konularda aralarında varolan önemli farklılıkları ortaya koyuyor. Söyleşiyi *Cevdet Rende*'nin tanıtıcı yazısıyla birlikte yayınlıyoruz

Türkiyeli Arap Alevileri

ŞEYH İBRAHİM GÜLER

Kendinizi tanıtır mısınız?

Ben Türkiye Cumhuriyeti vatan-daşı, Arap Nusayri Alevilerinden, Antakya doğumlu *Şeyh İbrahim Güler*.

Dininiz, mezhebınız ile ilgili bilgileri kimlerden ve nasıl aldınız? Kendinizi nasıl yetiştirdiniz?

Dinimizle ilgili bilgileri *Kuran*'dan, mezhebimizle ilgili bilgileri de Hz. Cafer es-Sadık'tan aldım. Hz. Cafer es-Sadık, Hz. Muhammed'in torunu olup, altıncı imamdır. Yolumuz 12 imam'ın, Ehl-i Beyt'in yoludur. Onların bilgileri ışığında, kendimize aydınlık yolu seçmişiz. Felsefemiz ise Hz. Muhammed'in kabul ettiği felsefedir. Peygamberimiz şöyle buyurmuştur: "Ena Medine'tül ilmi ve Ali'yyun babuha." (Ben bilim şehriyim, Hz. Ali de bu şehrin kapısıdır.)

Kendimizi kendi imkanlarımızla yetiştirdik. Bize ait medrese, okul yok. Dolayısıyla dedelerimizden, babalarımızdan öğrendiğimiz kadarıyla, Arapça okuma ve yazmayı öğreniyoruz. Arkasından bize en değerli miras olarak kalan el yazması kitapları okuyor, bu bilgileri de tartışıp öğreniyoruz. Bu bilgiler 12 İmam'ın el yazması olan kitaplarla günümüze kadar, eksiksiz bir şekilde aktarılmaktadır.

Bize Arap Aleviliği (Nusayrilik) anlayışı, görüşü ve tarihi ile ilgili bilgi verir misiniz? Kısaca Nusayrilik nedir ve nerede doğmuştur?

"Nusayrilik" kelimesinin anlamı "nasreden/zafer kazandıran" anlamında olup, Hz. Ali ile birlikte savaşan ve başarı sağlayan askerler anlamındadır.

Hz. Ali'den sonra, Abbasiler devrinde, "Alevi" sözcüğü yasaklanmıştı. Yeni doğan çocuklarına "Ali" adının konması bile yasaklanmıştı. Abbasilerin bu baskılarından Aleviler, Irak'tan Halep'e kaçtılar. Başkenti Halep olan Hamdani devletini kurdular.

Daha sonra bu topraklara hükmeden Memluk ve Osmanlı devletleri tarafından Alevilere karalamalar yapılmış, haklarında din adına fetvalar verilmiş ve bunların sonucunda katliamlar yapılmıştır.

Bu baskı ve zulüm karşısında Arap Alevileri Şam, Halep, Lazkiye, Trablus kentlerinden dağlara kaçtılar. Sığındıkları dağlara "Şunmak Dağları / Ensariye / Alevi Dağları" adı verildi. Bu dağlar Antakya'dan Şam'a kadar uzanıyor. Bunlar, kıyım ve baskı azalınca dağlardan inip kentlere, ovalara yerleştiler. Burada toprak sahiplerinin yanında, toprakta çalıştılar. Bundan dolayı onlara "fellah" (çiftçi) denildi.

Arap Alevileri ile Anadolu'daki Alevi-Bektaşî düşüncesi, felsefesi arasındaki farklılıklar ve benzerlikler size göre nelerdir?

Arap Alevileri ile Anadolu Alevilerinin ikisi de Müslüman, Ehl-i Beyt'i sever ve Caferi mezhebinde tabidir. Fakat zamanla farklı adet, gelenek ve görenekler girmiştir. Mesela cem ayinleri...

Hünkâr Hacı Bektaş Veli hakkında ne biliyorsunuz?

Hacı Bektaş-ı Veli bize göre, Horasan'dan Anadolu'ya gelmiş ve burada yerleşmiş büyük bir şahsiyettir. Alevilik ve Ehlibeyt yolunda çok çalışan, insan sevgisiyle yoğrulmuş, yüksek mertebeli bir insandır.

"En-el-Hak" sizin düşüncelerinizde ne anlama geliyor?

Bu fikri tasvip etmiyor ve kabul etmiyoruz. Hiçbir zaman bir insan Hakkı Taala olamaz: Ne kadar yükselirse yükselsin, o insan ancak hakka layık bir kul olabilir. Bu kelimeyi Allah'tan başka bir kimsenin kullanmaması hakkı yoktur.

Sizde cem toplantısı, cem görüş ve ayini, niçin ve nasıl yapılır? Ceme kimler katılabilir? Cemi kimler yönetir?

"Cem", toplanmak anlamındadır. Dini bayramlarda ve mübarek günlerde cemaatin toplanmasına *cem* denilir. Bu cem ayinlerinde, dini lider saydığımız şeyhler (Dedeler) önderliğinde, *Kuran-ı Kerim*'den muayyen sürelerden ayetler okunur ve dini vaaz verilir. Burada okunan ayetler cemaata açıklanır, iyilik, doğruluk, temizlik üzerinde vaaz verilir. Cem ayinlerine bilgili, akıllı ve temiz insanlar girebilir.

Kadın hakları konusunda Arap Alevileri (Nusayriler) olarak geçmişte ve bugünkü düşünceniz nedir? Kadınlara, günlük yaşamda, hakça davranmaktan ne anlıyorsunuz ve bunu yaşamınızda nasıl uyguluyorsunuz?

Tüm insan dünyasında kadına ilişkin haklar, yüzyıllar boyu, değişip gelmektedir. Kadına ilişkin felsefemiz şudur: Her şeyden önce kadına, insan olduğu için değer verir, erkeklerle bir sayarız. Fakat ayrı tuttuğumuz bazı noktalar da vardır. Aile içerisindeki bazı durumlarda farklılık göze çarpar. Kadın önce tabii, yaradılış sebebiyle erkekten farklıdır. Bu farklılık tabiat ve doğuş açısından değerlendirilmelidir. Bunlar gözönüne alınıp değerlendirildiğinde farklılıklar göze çarpmaktadır. Uygulamamızla düşüncemiz birdir.

Bu bölgede, Arap Alevileri olarak, sorunlarınız var mı? Varsa nelerdir? Çözümleri, çareleri için neler yapılması gerektiğini düşünüyorsunuz?

Yurdumuzda yaşayan insanlar olarak, elbette sorunlarımız vardır. Bu sorununuz, bizleri tanımayan insanların bizler hakkında yalan yanlış tanımlamalar ve insanlığın kabul edemeyeceği ithamlar yapmasıdır.

Bu sorunun çözümü için bizleri tanımak isteyen insanların, ya da bizleri böyle çirkeflerle itham eden insanların gelip bizleri görüp, bizler ile bilgi alışverişinde bulunmaları gerekiyor. Burada insanlığın, özgürlüğün, değişimin ve kendi aramızda eşitliğin nasıl uygulandığını gelip görsünler.

Siz Arap Alevileri olarak, insan olarak, gelecekte nasıl bir dünya arzuluyorsunuz?

Biz hür, eşit ve tüm insan haklarının insanca uygulandığı bir dünya arzuluyoruz. Ayrıca, kimsenin hakkımızda yalan yanlış konuşmasını da istemiyoruz. Biz her şeyden önce insanız ve insan olduğumuz için değerlendirilmek istiyoruz. Bizi tanımayanların yargısız infazlarını reddeden bir dünyada yaşamak istiyoruz.

Kuran hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Allah'ın anayasasıdır. Günümüze kadar

değiştirilmemiş ve tahrif edilmemiştir. Allahu Taala şöyle buyurmuş: "İnna nahnu nezzelna zikra ve inna lahu la hafizun." (Biz bu kitabı zikir olarak indirdik, ve bizim bu kitabı hafzetmeye kudretimiz ve gücümüz vardır.) Alevi olarak bu kitaba inancımız sonsuzdur. Helal ve haram, hayır ve şer, iyi ve kötü ve benzeri Allah'ın yarattığı her şey içinde mevcuttur. Kesinlikle değiştirilemez; kimsenin değiştirmeye gücü de yetmez.

Hacı Bektaş-ı Veli, "Okunacak en büyük kitap insandır" diyor. Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

Hacı Bektaş-ı Veli'nin ilmi, gerçekten, herkesin güvenini kazanacak kadar vardır. Çünkü ilmini Hz. Ali'den almıştır. Hz. Ali, *Necûl Balağa* adlı kitabında şöyle buyurmuştur: "Deûka ninka ve ma teş'uru ve deve'ûka fiyka ve ma tabsuru ve tehseba enneka curmun sağırun ve fika inteva el-Alamül'ekbar." (Senin hastalığın sendedir, fakat sen bunu bilmiyorsun? İlacın da içindedir göremiyorsun. Sen kendini küçük bir vücut olarak görüyorsun. Fakat senin o küçük vücudunda semadaki melekler senin suretinde tecelli etmiştir.) *Kuran* da şöyle buyurmuştur: "La halkı semavati vel ard ekbaru min halkı innes velakin eksera'n'nasi la yağlamun." (Göklerin ve yerlerin yarattıkları insanlardan daha büyük değildir. Fakat bunu insanların çoğu bilmemektedir.)

Değinmek istediğiniz başka konular var mı?

Bütün canların bir olmasını diliyoruz. Hz. Muhammed'in buyurduğu gibi, "Ahlaftu fiykum es-Sakaleyn, es-Sakal el-ekber ve sakal el- azğar. En temesseku, fiyhim lem ta'dullu bağdi." (Sizlere iki miras bırakıyorum; birinci büyük miras *Kuran-ı Kerim*, ikincisi ise daha küçük mirasım Ehl-i Beyt'imdir. Bunlara tutunup takip ederseniz, benden sonra yanlış yola sapmazsınız.)

Bizim istediğimiz de, bu iki değerli mirasla beraber tüm Müslümanlığın kardeşliği ve kurtuluşunu diliyoruz. Kurtuluş gemisine hep beraber binip iyilik, doğruluk, dürüstlük, barış ve kardeşliğin yaşandığı bir dünya diliyoruz.

SELİM SÖNMEZ

Sayın Selim Sönmez Dede, siz de okuyucularımıza kendinizi tanıtır mısınız?

Ben T.C. vatandaşlarından Mehmet oğlu Selim Sönmez. 1926 yılında Antakya'ya bağlı Camusayna Köyünde doğdum. Babam tanınmış bir aileye mensup hocalardan. Babam köyün çocuklarına Arapça dersi verirken ben de okuma yazmayı öğrendim ve küçük yaşında kitaplara merak sardım. Özellikle derlemeye hevesim vardı. Her okuduğum kitapta ilgimi çeken bir hadis veya ünlü bir konuya rastladığım zaman bir kağıda not ediyor bunlardan birbirine uyan mevzuları yanyana getiriyordum...

Arapça olarak bir, iki kitapçık yazdıktan sonra Türkçe olarak *Gadir Bayramı ve Hz.Ali* adında bir kitap yazdım. 1975 ve 1976 yıllarında basıldı. Arapça *El-Mu'cizet-ül Halide ve Hz.Ali* ismini koyduğum, Hz.Ali'nin hayatını, şahsiyetini anlatan başka bir kitap yazmaktayım. Kitapta ayrıca Hz.Muhammed'den ve İslam tarihinden bahsedilmektedir. 6 cildi tamamlandı ve daha bir o kadar cilt ise müsvedde halindedir.

Hatay Alevilerinin durumu nedir, anlatır mısınız?

Hatay Alevileri iyi kalpli ve çalışkan insanlardır. Özellikle Hatay'ın ekonomisi onların elindedir. İmanları kuvvetli, devletine bağlı, hayır ve yardım sever, cömert ve misafirperverdirler. Kurban Bayramından başka herkes yılda bir-iki defa kurban kesip fakir fukaraya dağıtır, yemek yedirerek yardımda bulunur. Bu dini bir gelenektir.

Arap Alevilerinin soyu, kökeni neredendir?

Hatay Alevilerinin kökü Arabistan'dır. Halife Ömer'in Suriye'yi fethetmek üzere gönderdiği ordunun askerlerinden bir kısmı fetihten sonra geri dönmeyip Suriye'de yerleştiler.

Arap Alevileri Türkiye, Suriye ve diğer bütün Müslüman ülkelerinde değişik sayıda mevcuttur.

Alevi düşüncesini nereden öğrendiniz?

Esasen ben Alevi bir aileden olduğum için, Aleviliği babamdan ve hocalarımdan öğrendim. Onların telkinleriyle beraber okumuş olduğum kitaplardan da yararlanmış olduğumu biraz önce anlatmıştım. Yalnız Alevi veya Şii mezhebine ait kitaplardan değil, Ehl-i Sünnet'in en önemli ve muteber kitaplarından da yararlandım. Hatta diyebilirim ki onlar bendeki Alevilik görüşünü daha fazla güçlendirmiş ve bu görüşün doğru olduğuna kanaat getirecek kadar yeterli deliller bulmamı sağlamışlardır.

Alevilikle Sünnilik arasında iki muayyen nokta vardır: Hilafet mevzuu ve imamlık. Alevilere göre hilafet yalnız Ehl-i Beyt'indir ve Peygamberden sonra ilk halife Hz.Ali'nin hakkı ve görevidir. Sünni'lere göre ise hilafet kimseye mahsus değildir. Mezhep imamlığı da Alevilere göre yalnız peygamberin Ehl-i Beyti ve sülalesine aittir. Sünniler imamlığın da başkalarına ait olabileceğini kabul etmiş ve fiilen Ehl-i Beyt'ten

olmayan kişileri mezhep imamları olarak kabul etmişlerdir. Ehl-i Beyt imamları ile de ilgilenmemişlerdir...

Bilindiği gibi Alevilere göre hilafet mevzuunda Hz. Ali'ye öncelik verilmiş ve hilafet onun hakkı ve görevi olarak kabul edilmiştir. Ehl-i Sünnetin bunu kabul etmemesine rağmen Sünni kaynaklarda bunu tespit edecek birçok Hadisi Şerif'e raslanır...

Sizce Alevilik nedir, neye dayanıyor, nasıl ortaya çıktı?

Alevilik gerçek Müslümanlık çerçevesi dahilinde Hz.Ali sevgisi ve gerçek hakkı tanımadır.

Aleviliğin gelişip Müslümanlıkta bir taraf teşkil etmesi, bazı aşamalar sonucunda olmuştur:

1. Hz.Ali ile evladı ile onun sülalesinden gelenler, yani peygamberin Ehl-i Beyt'i (ailesi) Aleviliğin kökenidirler.

2. Peygamberin zamanında: Sahabalarından bir kısmı Hz. Muhammed'in tavsiye ve hadislerine istinaden Hz.Ali'ye her zaman sevgi ve saygı beslemiş ve ona bağlı kalmışlardır. Selmani Farisi, Mikdad, Ebuzer, Ammar İbn-i Yaşar bunlardan bazılarıdır.

3. Peygamberin ölümüyle hilafet sorunu Aleviler: Hz.Muhammed zamanında Ali'yi sevmeyen sahabalar, onun vefatıyla Haşimilerin mübarek cenazeyi kaldırma hazırlıklarından faydalanarak bir halife seçtiler. Bunu daha önce burada zikrettiğimiz hadis ve hadis-i şeriflere rağmen yaptılar. İşte Aleviliğin bir taraf olarak ortaya ilk çıkışı Ali seven ve peygamberi sayanların buna itiraz etmeleridir. Bunlar ilk Alevilerdir.

4. Siffin savaşında Aleviler: Muaviye'ye karşı Ali ile beraber savaşanlara ve Ali taraftarlarına "Alevi" denilmiştir. Bu olayla Aleviliğin sınırları daha da belirginleşti ve Alevilik daha da gelişti.

5. Günümüzde de Hz.Ali ve 12 İmama tabi olanlara Alevi deniliyor.

Sizde Ali anlayışı nedir? Ona sevgi ve bağlılığınız nereden kaynaklanıyor?

Hz.Ali peygamberimiz tarafından yetiştirilmiş olup onun yüksek ahlak ve faziletlerini haizdir. Ayrıca O'nun amcazadesi, varisi, velisi, vasisi, damadı ve manen kardeşidir. Hz.Ali ayrıca peygamberimizin veziri, nasırı, yardımcısı, emanet ve borçlarını ödeyen, vaatlarını yerine getiren, sıkıntılarını gideren bir dostu ve kendisini defalarca temsil eden bir şahsiyettir. Yani peygamberin en yakını ve en sevgilisidir.

Bunlarla beraber Hz.Ali eşsiz bir şahsiyettir ki, ilmi, fasahati, zahitliği, imanı, kahramanlığı, cömertliği, mertliği, doğruluğu, hikmeti, felsefesi, kadılığı, yüksek ahlaki ve sosyal adaleti ile dünyadaki bütün yüksek faziletleri haizdir.

Hz. Peygamber buyuruyor ki: "Denizler mürekkep olsa, ağaçlar kalem olsa, inler ve cinler katip olsalar Ali'nin fazilet ve menkibelerini ihşa edemezler." (Şeyh-ül İslam Kunduzi, *Yenabi-ül Müvedde* s.122)

Ali Sevgisi'nin neye dayandığı ortadadır: Hz.Muhammed'e olan yakınlığı ve Hz.Muhammed'in kendisini çok sevip, sevilmesini emretmesi ile Cenab-ı Allah'ın *Kur'an*'da Ehlibeyt sevgisini emir buyurmasındadır - ki Allah ve Peygamberinin itaati farzdır.

TÜRKİYELİ ARAP ALEVİLERİ

Antakya İl Genel Meclisi üyesi ve *Hatay Hakimiyet* gazetesi yazı işleri müdürü *Cevdet Rende* Türkiyeli Arap Alevilerini tanıtıyor

Hz. Muhammed'in ölümünden sonra (Mekke 570-Medine 632), amcasının oğlu ve damadı Ali bin Ebi Talib'i (Mekke 598-Kufe 661) halife yapmak isteyenlere "şia" denmiştir.

Şia "yandaş" anlamında olup, "Müslümanlıkta Hz. Ali'ye yandaş olanlar" anlamında kullanılır. "Şii" terimi politik olup, Halife Ömer'in ölümünden sonra sıkça kullanılmıştır. O günlerdeki halifelik çekişmesinde Osman'ı tutanlara "Şia-i Osman", Ali'yi tutanlara da "Şia-i Ali" denmiş, sonra da sadece Ali yandaşları için kullanılmıştır.

Hz. Ali'yi sevenler, o hayattayken bile çeşitli adlarla anılıyordu: Galiye, Sebeie, İmamiye, Zeydiye... *Alevi* sözcüğü, Hz. Ali'ye bağlı, Alevilik mezhebinden olan kimse anlamına gelir. Alevilik sözcüğü de, Ali'yi ilk üç halifeden üstün tutan mezhep ve tarikatlar anlamında kullanılır.

Türkiye Şiiliğinin bir kolu olan Alevilik Orta Asya, Afganistan, Hindistan, Irak, İran, Suriye, Lübnan, ve İsrail'de görülür. Bu geniş alanda yaşayan Alevilere eskiden, yöre ve halklara göre değişik adlar verilmiştir. Anadolu'nun doğusu, İran, Azerbaycan ve Afganistan'da "Kızılbaş", Türkiye, Arnavutluk ve Suriye'de "Bektaşî", İran ve Türkistan'da "Ali-İlahî", İran'daki Kürt Alevilerine "Ehl-i Hak", Irak'takilere "Kakai", Türkiye, Suriye, Fırat boyları, Lübnan ve İsrail'de yaşayan Arap kökenli Alevilere de "Nusayri" denirdi.

Arap Aleviliği dediğimiz Nusayrilik, 9.yüzyılda Bekir bin Vail kabilesinin Abdulkays kolundan gelen Basralı Muhammed bin Nuseyr tarafından

kurulmuştu. Irak'ta Basra, Kûfe ve Vasıt'ta yayılmaya başlayan bu tarikat, o günlerde "Nemiriye" adıyla tanınıyordu. Daha sonra bunlara "Nusayri" denmiştir.

Arap Alevileri, Ali'ci ve 12 İmameci olup kendilerine "El-mu'minin" derlerdi. Ana dili Arapça olan bu Aleviler, Türkiye'de İçel, Adana ve Hatay ile yurdun diğer büyük illerinde (Ankara, İzmir, İstanbul, Antalya) dağınık olarak yaşamaktadırlar. Son seçimde de TBMM'ye 6 milletvekili gönderdiler. (Hatay'dan 3, Adana'dan 2, İçel'den 1).

İmam Ali soyu ve yandaşları, tarih boyunca zorba yönetimlerden çok çekmişlerdir. Emeviler zamanında başlayan baskı ve zulüm, Abbasiler, Büyük Selçuklular, Haçlılar, Memlük ve Osmanlı devletleri zamanında da sürmüş ve günümüze dek gelmiştir.

Irak devleti nüfusunun çoğunluğunu oluşturan Şiiler, kan dökücü Saddam Hüseyin'in askeri araçları tarafından ezilmekte, Arabistan'dakiler de Suudi Ailesi'nin göstermelik "İslam yönetimi" baskısı altında inlemektedirler. Türkiye'de yaşayan Aleviler ise yurtlarındaki durumdan hoşnut değildir. Baştaki yöneticiler "laiklik" diyerek bizden topladıkları paralarla İslam'ın bir mezhebinin örgütünü, çocuklarımızı da bize baka baka Sünnileştirmeye çalışıyor ve gözlerimizin önünde kardeşlerimizi yakıyorlar.

Türkiye'de iflas eden sadece ekonomi değil, politika, hukuk, felsefe, dinsel/mezhepsel moral, düşünceler ve uygulamalardır.

Demokratik, laik ve insan haklarının tam anlamıyla uygulandığı bir Türkiye'de yaşamak dileğiyle...

Hz. Muhammed, sahabalarına Ali'nin sevilmesini daima tavsiye ederdi. Bu konuda birkaç hadis-i şerif sunalım:

"Ali'yi sevmek iman, ondan nefret etmek nifaktır." (Tirmizi, 2-299. Misned-i Ahmet, 6-299, Cahih-i Müslim, 1-61.)

"Ali'yi ancak mümin olan sever, münafık ondan nefret eder." (Er-Riyad-un Nadira, 2-166, Mecma-üz Zevaid, 9,133.)

"Müminin sayfa ünvanı Ali sevgisidir." (Menavi, *Künüz'ül Bekaik*, S.92.)

Bu hadislerden de anlaşıldığı gibi Hz.Ali'yi sevmek imandır, iman da İslam'ın temelidir. Yani Ali'yi sevmek öz Müslümanlığa dayanır...

İslam dini Ali'nin kılıcı, mücahitliği, kahramanlığı ve fedakarlığı ile kalkmıştır. Hz.Muhammed'in fedarcısı, yardımcısı, nasırı idi ve daima O'na karşı vefa ve itaatkarlık göstermiştir. Öyle ki nasıl İslamı kuran Muhammed

ise onu koruyan Ali'dir. Bu yüzden Hz. Ali'ye "Müslümanların Kahramanı", "Peygamberin Kahramanı", "Allahın Arslanı" gibi lakaplar verilmiştir. Hatta Ali'nin İslam dininin direği olduğu bile söylenmiştir. İslam dini uğruna yapılan bütün savaş ve gazvelerde, sahabalar arasında en fazla mücahitlik ve kahramanlık gösteren kişi de Alidir.

Alevilik hangi ilkeler ve dünya görüşüyle gelişmiştir?

Hz. Ali'nin ilkeleri Hak, adalet ve insan sevgisidir. Ünlü Lübnan yazarı Corç Cardak *Savı-ül Adale* (Adaletin Sesi) adlı eserinde, asrının harikası İnsan Hakları Vesikası'nın her maddesini Ali'nin benzer bir cümlesiyle karşılaştırmıştır. Ki bütün insanların hakkını savunan, sosyal adaleti gerçekleştirme çabasında olan, kölelik nizamına son veren, 17 maddelik bu tarihi vesikanın getirdiği devrim, yalnız Fransa'da değil,

bütün dünya çapında etkisini göstermiştir. Ebediyete kadar geçerli hükümler taşıması da ayrı bir özelliğidir.

Şimdi Çardak'ın eserinden bir kaç örnek sunalım:

Vesikanın 1. maddesi diyor ki: "İnsanlar hür doğar ve hür yaşarlar." Hz. Ali de 13 asır önce şöyle buyurmuştur: "Allah seni hür yaratmıştır, başkasına köle olma."

Madde 2: "Her insani toplumun gayesi insan haklarını muhafaza etmektir." Hz. Ali, "Allah, insanlarda birbirinin hakkını mevcut kılmıştır. Kimse kimsenin hakkına tecavüz etmesin." Başka bir sözünde ise: "Zalimlere karşı olunuz, mazlumlara yardım ediniz" demiştir.

Madde 3: "Her hakimiyetin kaynağı Halk'tır." Hz. Ali, "çoğunluğu tutunuz, Allah'ın eli cemaat ile dir" diye buyurmuştur.

İnsan Hakları Beyannamesi'nin maddeleri dışında Hz. Ali'nin sözleri, meşhur Batılı fikir adamlarının sözleriyle de karşılaştırılınca müthiş bir benzerlikle görülmüştür. Örneğin:

"Hükümetler halka bir baba yerindedir." (Safonarola) "Hükümdar babadır, halk da onun çocuklarıdır." (Ali)

"Bütün insanlara sanki bir kişiye bakar gibi bakmalıyız." (Basigal) "İnsan insanın aynasıdır." (Ali)

"Vatan, zulm ile vatan olmaz." (La Brüyler) "Memleketin hayırlısı seni sığandır. (İçinde sana da yer olan)." (Ali)

"Mal adamı (zengin) bütün kalbiyle vatanını sever mi? (Volter) "Zenginler mümkün olduğunca ellerini sıkırlar." (Ali)

"Hayat tabiatıyla iyidir." (Ruso) "Dünya doğrulukla davrananlara, doğrudur." (Ali)

Görüldüğü gibi, çağdaş Batılı filozoflardaki hikmet, marifet, insan sevgisi, hak ve adalet kuralları 13 asır önce Hz. Ali'de vardı.

Hz. Ali'nin ilkelerini benimseyip takip eden Aleviler, tarihten bu yana zulümle karşılaşmış olmalarının verdiği bir iradeyle, hâlâ da haklıdan ve ezilmişten yana olmaya devam etmekte.

Hz. Ali'nin meşhur bir sözü vardır: "İnsan istese de istemese de İnsan'ın kardeşidir." Onun için Aleviler bütün insanları kardeş bilir. Din, ırk, mezhep ayırmadan herkesle ittifak kurmasını benimsemişlerdir.

Arap Alevileri olarak, Arap ya da Alevi olmaktan kaynaklanan sorunlarınız nelerdir?

Arap olmaktan değil, fakat Alevi olmaktan kaynaklanan sorunlarımız daima olmuştur.

Emeviler zamanında: Muaviye hilafet makamına geldiği zaman Ali'nin evlat ve adamlarına, hem intikam hem de başkaldırmamaları maksadıyla, düşmanlık göstererek cefa ve eziyet etmiş, tahammül edilmeyecek zulümde bulunmuştur. Bunlar yetmezmiş gibi Ehl-i Beyt'e cami mimberleri üzerinde aynı icraat için emir vermiştir. Özellikle Ali'yi sevenleri ve samimi olanları ona sövmeye davet eder, bu isteği reddedildiği takdirde onu öldürtürdü. Bu zalim hükmü bilfiil tatbik ettiği birkaç kişinin adını verebiliriz: Hucr Ibn-i Adiy ve arkadaşları, Ömer Ibn-il Hamık, Meysem-ut Timmar, Reşid-ül Hecri, Cuveyriye Ibn-i Müsher, Hadrami ve arkadaşları...

Bu uygulama bir istisna hariç Muaviye ve bütün Emeviler zamanında devam etti, bu istisna rahmetli Ömer Ibn-i Abdülazizdir ki sadece onun zamanında bu çirkin adet kaldırılmıştır.

Abbasiler zamanında: Abbasiler, Alevilerin bu durumlarını düzeltmek vaadiyle desteklerini alıp, Emevileri devirdikleri halde aynı siyaseti takibetmiş, Alevileri ezme ve sindirme politikası gütmüşlerdir. Hakimiyet onlara tatlı gelmiş ve Alevilerin de bir inkılapla onları devirme ihtimalinin korkusuyla yaşamışlardır. Zulümlerinin nedeni de budur.

Mezhep icadı: Abbasiler kendi taraftarlarını Ehl-i Beyt icad ettiler. Halbuki peygamber zamanından o günlere kadar hiçbir değişiklik olmamıştı. O zamanki fıkıhçılara mezhep icad etmeleri emredilince, birçok mezhep ortaya çıktı. Bunların en tanınanları malum dört Sünni mezheptir.

Bu mezheplerden hiçbirine tabii olmayanlar sadece Abbasilerin rakip saydıkları, Ehlibeyt taraftarı Alevilerdir. Abbasilere göre "onlardan hem sakınmalı, hem de mümkün olduğu kadar ezmelidir". Nitekim ellerinden geldiğince kişiyi idam etmiş ve binlercesini zindana atmışlardır. Tarih buna şahittir. İsteyen Ebül Ferec Asbahani'nin *Mukatil-u'l Talibin* adlı eserine müracaat edebilir.

Bunlarca rağmen yeni mezheplerin hiçbirine itibar etmeyen Aleviler eskisi gibi Hz. Muhammed ve İmam Ali ile çocuklarının yolunu takip 12 imama tabii kalmışlardır...

Osmanlı egemenliğinde durumunuz nasıldı? Bugün nasıldır?

Osmanlı egemenliği döneminde de Alevi ve Şiilerin çektiği sıkıntılar tarihçe malumdur. Özellikle Yavuz Sultan Selim zamanında zalim bir fetva neticesinde işkenceyle öldürülen Alevi ve Şiilerin sayısı yüzbinleri bulmaktadır. Ayrıca babalarımızın ve atalarımızın anlattığı kadarıyla o zamanlar hiçbir Alevinin hiçbir camiye girmesine izin verilmezdi. Alevilerden selam alıp verilmez, mahkemelerde şahitlikleri

kabul edilemezdi. Bu ve buna benzer birçok sıkıntılara maruz kalmışlardır.

Demokratik ve Laik Türkiye Cumhuriyeti'nde Aleviler, sosyal ve dini kimliklerini bulma fırsatı bulmuşlardır. Bunun için yüce Ata'yı saygıyla anıyoruz. Diyanet İşleri Başkanlığı'nda Alevilerin de temsil edilmesi ve okullarımızda sağlam kaynaklara dayanan İslam tarihinin okutulması, sanıyorum Türkiye genelinde Sünni-Alevi arasındaki açığı kapatmak bakımından asgari yapılması gerekenlerdir.

Burada bir sorunumuzu daha dile getirmekte yarar var. Okullarda din dersi olarak sadece Sünni mezhebe göre bilgi verilmektedir. Bu da Alevi mezheplerin resmen tanınmadığı anlamına gelse gerek.

Bir gün torunuma Ehl-i Beyt'ten söz ederken bana karşı çıktı. Üstelik Caferi mezhebi diye birşey olmadığını da bana, din dersi kitabını kanıt olarak göstererek ispatlamaya çalıştı. Çocuk aklıyla okulda kendilerine eksik bilgi verilebileceğini düşünememiş olsa gerek.

Bugün örgütlü bir yapınız, bir kurumunuz var mı?

Maalesef yoktur. Nedeni, yukarıda da bahsettiğimiz gibi geçmişte dağınık ve istikrarsız bir hayat sürdürmekten, şimdiye kadar hiçbir kurumumuz olmamıştır.

Anadolu Bektaşiliğine bakışınız nedir? Geçmişte veya günümüzde hiç beraber hareket etmiş olduğunuz bir durum var mıdır?

Ne geçmişte ne de günümüzde ortak bir hareketimizin olduğunu hatırlamıyorum. Fakat şunu belirtmekte yarar vardır. Az önce Alevilerin gerek geçmişteki gerek günümüzdeki durumlarından bahsetmiştim. Aslında Arap olsun, Türk veya Kürt olsun, bütün Aleviler ezilmiş ve horlanmışlardır. Günümüzde de yine az önce bahsettiğim durumları kendilerinin de yaşadıklarını düşünüyorum.

Bektaşilerle en büyük ortak özelliğimiz Hz. Ali ve Ehlibeyt sevgisidir. Fakat aramızda farklar da vardır.

Onlar Aleviliği bir mezhep olarak mı yoksa bir hayat felsefesi ve yaşayış biçimi olarak mı algılıyorlar bilmiyorum da, biz, anadilimizin Arapça olmasından kaynaklansa gerek, daha fazla dinin içindeyiz ve Aleviliğimiz dini temele dayanmaktadır.

Sizin görüşünüzde toplumda kadının yeri nedir?

Kadınlarımız bir anne ve eş olarak değerlerini İslamla beraber kazanmışlardır. Bu konuda kadın haklarını ilk arayan ve sağlayan kişi Hz. Muhammed'dir. Kadının düşünün ve üreten bir İNSAN olarak önemi en başta gelir. Nitekim kadınlarımız günümüzde bu aşamaya gelmişlerdir.

Değinmek istediğiniz başka bir konu var mı?

Alevilere muhalif gözle bakan Emevi ve Abbasiler, onları kötü ve çirkin tanıtmışlardır. Özellikle ücretli tarihçiler, iftira ve çirkin ithamlarla Alevilere kötü lekeler tescil ettirmişler ve onların asırlar boyu yanlış tanınmasını sağlamışlardır.

Artık bu demokrasi devrinde herkes gerçeği görüp Alevileri tanımalı ve onları dinde hak ettikleri yere oturtmalıdır. Alevilerin öz Müslüman oldukları gerçeği kabul edilip en doğru mezhebe bağlandıkları da bilinmelidir. Sünnilerle aralarında Hilafet meselesi ve peygamberin tavsiye ettiği Ehlibeyt'e bağlılıkta başka bir fark yoktur.

Aleviler arasında da her mezhep ya da dinde olduğu gibi gerekeni yerine getirmeyenler vardır. Fakat bu dediğimiz gibi Alevilikten kaynaklanan bir özellik değil, kişinin kendi şahsi tasarufundan doğan bir özelliktir.

Her Alevi Allah'ın birliğine, Hz. Muhammed'in peygamberliğine inanır, İslamın ve İmanın bütün şartlarını olduğu gibi kabul eder. Kitapları *Kur'an-ı Kerim*'dir. Mezhepleri Alevi veya Caferidir. İmamları Ehlibeyt'in 12 İmamıdır.

İslamın ve İmanın şartlarıyla beraber Alevilikte Hz. Ali'nin imamlığına inanmak demek olan "İmamet Şartı" da

vardır.

Ayrıca ezanda "Hayya alel feleh" cümlesinden sonra "Hayya ala hayr- il amel" cümlesi ilave edilir.

İmamımız Cafer-üs Sadık, peygamberin torunu, faziletli, alim ve tanınmış yüksek bir şahsiyettir. Bununla birlikte gerek İmam Malik, gerek Ebu Hanife onun yanında bir ara talebelik yapmışlar ve onun ilminden yararlanmışlardır.

Dine bu kadar bağlıysen, neden camiye gitmediğini anlatır mısın?

Abbâsiler zamanında Alevilerin bir kısmı öldürüldü veya zindanlara atıldı, bazıları sürgün edildi. Bu zulümden kaçanlar da oldu. Yani yaşamlarını sürdürenler de sağa sola dağılarak mülksüz ve istikrarsız bir hayat sürdürdüler. Osmanlı zamanında da ağalara ve zengin adamları iltica edip, onların bahçelerinde hizmet etmekle ekmeklerini kazandılar. Kendilerine ev bile yapabilmeyen zor olduğu bu koşullarda cami yapmak da zordu.

Ayrıca yine önceden bahsettiğimiz gibi Emeviler camide Ali'ye sövmüş, Abbâsiler Ali taraftarlarını öldürmüş. Ve en nihayet Osmanlılar zamanında mutaasıplar onları camide istemezdi.

Görüldüğü gibi asırlar boyu cami, Alevilerle Sünnilerin arasındaki somut fark olagelmıştır. Herhalde bu uzun asırlar sonunda Alevilerin camilerden uzaklaşmaları kaçınılmaz bir sosyal olaydır.

Fakat şimdi adil hür ve demokrat Türkiye Cumhuriyeti'ni sayesinde eski istibdatlar kalkmış ve herkes gibi Aleviler de mal mülk sahibi olmuşlardır. Artık köy ve mahallelerinde cami ve mescit yapılmaktadır. Antakya, İskenderun ve Arsuz'da birkaç cami inşa edilmiştir.

Son olarak ne diyeceksiniz?

Şimdi Atom Çağı olan bu çağda, herkes okumuş kültürleşmiş ve bilinçlenmişken, Ortaçağ karanlığında kalan, cehalet ve kara taassubu bir yana bırakarak Müslümanlar ile bütün milletlerin düşmanı olan sömürgecilere karşı olmalıdır. Özellikle hangi mezhepten olursa olsun bütün Müslümanlar ve hatta bütün insanlar, bu kadar birlik, beraberlik ve bağlılığa ihtiyaç duyarken, birbirimizden uzak ve ayrı durmak düşüncesini terk ederek, Allah'ın Kur'an'da emrettiği gibi, "Müslümanlar birbirine bağlı olmalı, Allah'ın ipinden tutmalı ve hiç ayrılmamalıdır."

Caferi mezhebine İslam mezhepleri arasında yer verilmeli ve diğer mezhepler gibi makbul olduğu itiraf edilmelidir. Camiilerimizde, mezhebimize göre ezan okuyabilmeli ve namaz kılabilirmeliyiz.

Ayrıca biz nasıl bütün Müslümanları din kardeşi kabul ediyorsak, onlar da bizi öyle kabul etsinler istiyoruz bütün kalbimizle.

Aleviler taassuptan uzak, demokratik ve laik insanlardır. Dinin de Allah ile insan arasındaki özel bir ilişki olduğunu düşünürler. Zaten başka türlü, diğer mezhep ve dinlere anlayışla bakmak ve onların mensuplarıyla kardeşçesine yaşamak, imkansızdır. Yani, "laik olunmadan demokrat olunmaz" diyenler yanılmamışlar.

Bu özelliklerinden dolayıdır ki, Türkiye'de Atatürk'e, Laiklik ve Demokrasi'ye en fazla sahip çıkan kesim yine Aleviler olmuştur. Gerek Arap, gerek Kürt, gerekse Türk Aleviler... ●

AZİZ TRİKO

Aziz Aydınoglu
Koton Fason - Dokuma

İbrahimağa Cd. Hacıömer Hulusi Bağcı
İşhanı No: 6/28 Topkapı-Maltepe/İstanbul
Tel: (0212) 565 44 96

APSEN

ZÜCCACİYE ve HEDİYELİK EŞYA

Mahmut Şevket Paşa Mahallesi
Mithat Paşa Caddesi No: 12
Okmeydanı - İstanbul
Tel: (0212) 235 82 01

Müzik Evimizde Sipariş Üzerine
Her çeşit enstrüman imal edilir ve
Müzik eğitimi verilir.

- Bağlama
- Gitar
- Ud
- Solfej ve Şan Dersleri verilir.

Mareşal Çakmak Cad. 4 Sk. No:9 Şirinevler -İSTANBUL
Tel: (0212) 551 50 41 - 551 49 46

SARIKAYA EMLAK

Nihat SARIKAYA

EMLAK ALIM SATIM VE BEYANNAME
DİLEKÇE - TAPU MUAMELESİ
VERASET VE İNTİKAL İŞLERİ YAPILIR

Bahçelievler Belediyesi Karşısı Erenler İş Hanı: No: 15
Bakırköy - İSTANBUL Tel: (0212) 575 98 84 - 506 52 37

Yeliz Çiçek Evi

Kemal Aydın

Çağlayan Vatan Cad. No: 108/25 (Efes Çarşısı Orta Kat)
Şişli / İstanbul Tel. (0212) 230 56 21 Faks: (0212) 224 23 02

PIRSAN

matbaacılık & serigrafi
hediyelik eşya hizmetleri

- Kalem - Çakmak - Anahtarlık
- Ajanda - Küllük - Takvim vs.
- siparişlerinde hizmetinizde
- Dernek - Sendika ve İşyerlerinde Özel takvim
- siparişi alınır.

Kazım İsmail Gürkan Cad. Taşsavaklar Sok. Karar İşhanı
No: 10/304 Cağaloğlu - İSTANBUL
Tel: (0212) 526 72 69

DEVSAN - DEVRAN SUNAR

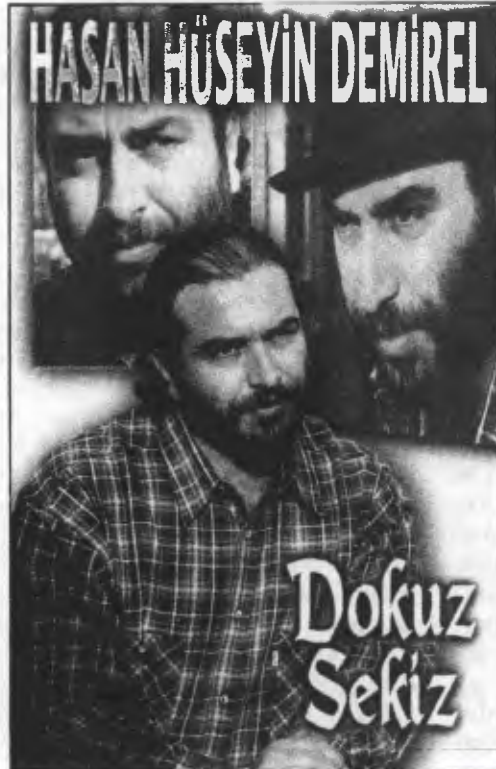
Bütün Kasetçilerde

H.Hüseyin Demirel

Dokuz Sekiz

Akkayalar

Koş Ufkulara

DEVSAN KASETÇİLİK
İMÇ 6.BLOK 6609 UNKAPANI - İSTANBUL
TEL : 0212 513 76 55 - FAX : 0212 522 18 67
AVRUPA DAĞITIM: DEVRAN VIDEO MÜZİK
MALLINCK ROTSTR 199 - 147 - 44147 DORTMUNDT 1
TEL: 0231 - 817245 FAX: 0231 - 728134

Örgütlü topluma kimsenin gücü yetmez

Şeriatçı tırmanışa karşı tüm laikler, demokratlar, cumhuriyetçiler, Aleviler kenetlenmelidir. Dernek, vakıf vb. örgütlerin bu kavgada önemli rolleri olacaktır.

H.B.V. ANADOLU KÜLTÜR VAKFI

Hacı Bektaş Veli Kültür Vakfı başlatmış olduğu çalışmaları kısa bir sürede ikmal etmiş, 11 Mart 1994 günü yaptığımız başvuru Ankara 4.Asliye Hukuk Mahkemesi'nce uygun bulunmuş, 1 Nisan 1994 günü karar alınmış ve 24 Nisan 1994 günü *Resmi Gazete*'nin 21914 sayısında yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Derneğimiz Ankara Hacı Bektaş Veli Kültürünü Tanıtma Derneği adına kayıtlı ve aramız vakıf kuruluşunda temel sermaye olarak kullanılmış olup, bu arsa üzerinde inşası düşünülen Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Merkezi proje çalışmalarının son aşamasına gelmiştir. Arsamızın toprak harfiyatı 21 bin m3 olup, bu hafriyat canlarımızca parasız yapılmıştır. Çok yakın bir tarihte inşaatı başlayacağımızı siz kıymetli canlarımıza müjdeliyoruz...

İnşası gerçekleşecek olan kültür merkezimizin kullanma alanı 7560 m2 olup, eğitim, araştırma, hukuk, sağlık, plastik sanatlar, konferans ve tiyatro salonu, yemekhaneler, radyo/TV stüdyoları, cemevi ve daha birçok hizmet verecek alanlar bulunmaktadır. Bu kültür merkezi hepimizin yardım ve desteği ile hayat bulacaktır...

Banka hesap no: 1- Ziraat Bankası Dikmen Şb. Ankara, Hesap No- 30440/300478-2, 2- Vakıfbank Dikmen Şb. Hesap No: 2023356

Dernek adresi: Sokullu Mehmet Paşa Cad. No:224, PTT karşı, 06450 Dikmen Ankara (Tel: 0312-479 04 69, Fax: 0312-480 89 59)

Ali Doğan, genel başkan, Ahmet Şahin, genel sekreter

BAGCILAR H.B.V. KDD

Bağcılar Hacı Bektaş Veli Kültür ve Dayanışma Derneği, ilk yemekli gecesini 3 Eylül'de 2 binin üzerinde canın katılımıyla gerçekleştirdi. Dernek yöneticilerini takdir ediyoruz. Güzel çalışmalarının, güzel örgütlenmelerinin ana kaynağı, sanıyoruz her hafta cem bağlamalarıdır.

Gece dernek başkanı Murtaza canın kısa konuşmasıyla başladı. Hacı Bektaş Derneği genel merkezinden Av.Kemal Şeker de kısa bir konuşma yaptıktan sonra, sanatçı arkadaşlar sahneye çıktılar. Gülcihan Koç, Sadık Gürbüz, Metin Karataş ve Aslıgül, canları kendilerinden geçirdiler. (İlgilenmek isteyen dostlar için derneğin telefonu: 550 19 36'dir.)

Eyüp Barışık

TOKAT ULUTEPELİLER KYD

31 Temmuz'da İstanbul Ümraniye Kazım Karabekir mahallesinde Tokat İli Ulutepeliler Kültür ve Yardımlaşma Derneği'nde bir sohbet toplantısı düzenlendi. Sohbetten önce derneğin başlattığı şiir yarışmasının sonuçları açıklandı. Yılmaz Özdoğan (18) birinci, Nihat Büke (19) ikinci, Oktay Ege (18) üçüncü olurken, Gül Aksoy (13) ve Ali Adil (26) dördüncülüğü paylaştılar. Yarışmada dereceye girenlere Rıza Yürükoğlu'nun *Okunacak En Büyük Kitap İnsandır* ve Asım Bezirci'nin *Pir Sultan Abdal* adlı kitapları hediye edildi.

Sohbette, Lütfi Kaleli Alevi toplumunun örgütlenmesinde gelinecek noktayı, Türkiye ve Avrupa düzeyin-

de değerlendirdi. Gelen sorular daha çok Alevi toplumunun nasıl örgütleneceği ve Dedelik kurumu konularında idi. Program dernek korosunun okuduğu güzel türkülerimizle sona erdi.

Kervan-Kartal

HAMZA BABA ŞENLİĞİ

Yedinci Hamzababa Şenliği yapıldı. 10 bine yakın insanın katıldığı şenliğin bir özelliği de, Hacı Bektaş Veli KD, Pir Sultan KD, ABF genel merkezlerinin ortaklaşa flamlarla ve konuşmacılarla (Selahattin Özel, Murtaza Demir, Turgut Öker) şenliğe katılmış oluşuydu.

Şenliğe Musa Eroğlu, Sebahat Akkiraz, Berrin Sulari, Ozan Yolcu, Murat Sincer, Suavi, Güven Aksu, Ozan Esrari gibi sanatçılar katıldı. Program saat 13.00'de başladı. Ozan ve sanatçılarımız birbirinden güzel deyişlerle canları coşturdular.

Bu arada nasılsa Ahmet Kaya denilen adam sahneye çıktı. Çağrılmamış olmasına rağmen orada olan Ahmet Kaya gelince, Musa Eroğlu ne hikmetse sazını kesip mikrofonu, bir zamanlar Pir Sultan'a "ajan" yakıştırmalarıyla tanınan özgün-arabeskçi Ahmet Kaya'ya verdi. Seyirci 3 parça okuyan Ahmet Kaya'yı, protesto etti. Altyapısı da üstü yapısı da Aleviliğe, devrimciliğe yabancı olan bu adam sahnedeki inerken, çevreden "defol buradan, hangi yüzle buraya geldin" sözleri yükseliyordu.

Bu olay dışında Hamzababa şenliği her bakımdan güzel ve coşkulu geçti. Şenliğe emeği geçen tüm canları kutlarız.

Kervan- İzmir

AHI MAHMUT VELİ (KEÇECİ) ŞENLİKLERİ

Dört Eylül günü, Tokat'ın Erbaa ilçesine bağlı Keçeci köyünde Keçeci Baba Kültür Şenlikleri yapıldı. Çevre il, ilçe ve köylerden binlerce Alevi-Sünni yurttaş şenliklere katıldı... Dostluk ve kardeşlik duygularıyla dolu Alevi-Sünni canlar, dağ başındaki Keçeci köyünü cıvılcıvıl insan kaynağına bir birlik cemine çevirdiler. Kimi canlar adak kurbanı kesiyor, kimileri kesilen kurbanları pişiriyor, kimileri ağaçlar altında muhabbet ediyorlardı.

Kasım Pehlivan gösteri alanında, saat 10'da, sunucu Hüseyin Akçay'ın konuşmasıyla açılan programda önce ozanlar tanıtıldı. Turhallı Aşık Semai Baba ve Halil Yalçın'er'den sonra Turhal eski belediye başkanı Muh-sin Pehlivan bir konuşma yaptı.

Konuşmasında şeriat, laiklik, demokrasi ve insan hakları sorununa değinen, şeriatçı tırmanışa karşı tüm laiklerin, demokratların, cumhuriyetçilerin, Alevilerin kenetlenmesi gerektiğini vurgulayan Pehlivan, örgütlenmenin önemine dikkat çekti. Pehlivan konuşmasını, "şeriatçı geçit vermeyeceğiz" sözleriyle bitirdi.

Ardından Turhal Semah Ekibi rengarenk giysileriyle sahnede birbirinden güzel semahlar yürüdü. Aşık Ali Kızıltuğ deyişleriyle izleyicileri coşturdu. Kızıltuğ'dan sonra Turhal-Çaylı Semah Ekibi'nin semah gösterilerini izledik.

Erbaa kaymakamı Uğur Boran'ın konuşmasından sonra Gülşen Altun sahneye geldi, birbirinden güzel halk türkülerini ve Alevi deyişlerini seslendirdi.

Lütfi Kaleli'nin yönettiği "Alevilik-İnsan ve İnsancılık" paneline Ali Balkız, Adil Ali Atalay, Doç.Dr. Atilla Erdem, Hasan Şahan Dede konuşmacı olarak katıldılar. Panel ilgiyle izlendi.

Daha sonra yapılan güreş yarışmaları yapıldı. Şenlikler akşam Atatürk Kültür Salonu'ndaki tiyatro gösterisiyle son buldu.

Sabri Yücel

HAK-DER

Hollanda, Hak-Der Federasyonu'muz 4 yaşına basmıştır, 2. Olağan Genel Kurulu Haziran ayı sonunda bağlı 17 derneğin nezdinde, yoğun bir ilgiyle yapılmıştır. Aдат ödeyen 6 bin aktif üyesi ile federasyonumuz

Hollanda'daki tüm Türkiyeli kuruluşların en büyüğü konumundadır.

2.Olağan Genel Kurulumuz yoğun geçmiş, İmam Ali ilkelerinde, Hacı Bektaş Veli dünya görüşünde kızıl güller yumruk olmuş, gönüllerden dünya barışına ak güvercinler uçurulmuştur. Alevi-Bektaşî tarihindeki tüm katliamlar şiddetle kınanmış, Muharrem ayının anlamlı günlerinde canlarımızın duygusalılığı yeri göğü inletmiştir. Sivas katliamı bir kez daha kınanmıştır.

Bu genel kurulumuzda, hizmeti hak bilen, canlarımızın dileklerine hizmet yarışıyla kendilerini bir kez daha kanıtlayan bazı eski yönetim kurulu üyeleri yeni yönetimde de göreve getirilmişlerdir.

HAK-DER yeni Yönetim Kurulu şu isimlerden oluşuyor:

M.Fuat Doğan (başkan), Meftuni Topçu, Cengiz Topla (bşk.yrd.ları), Turap Tercan (gnl.sekr.), Adnan Yılmaz (gnl.sekr.yrd.), Veysel Özdemir (muhasip), Bülent Duran (muhasip yrd.), Hüseyin Kayatüran (Halkla ilişkiler), Erdoğan Er-can, Nurettin Altındağ, Ekrem Yüzer, İbrahim Yıldırım, Hüseyin Yıldız, Muzaffer Doğan, Baki Arslan, Müslüm Arslan.

M.Fuat Doğan

HÖBEK KÖYÜ

Divriği Höbek Köyü Yardımlaşma Derneği 1. olağan kongresini 25 Eylül'de yaptı. Kongre, dernek başkanı Ozan Celal Yılmaz'ın, Anadolu'dan kente göç nedenleri, 1000 yıllık Anadolu kültürünün yavaş yavaş yok edilmesi gibi konulara değinen konuşmasıyla başladı.

Höbek köyü, paylaşımın, eşit hakların ve demokrasinin tam anlamıyla istendiği bir köy. Köy Dedesi İbrahim canın güzel konuşması da gösterdi ki, Alevi-Bektaşî Dedeleri yüzyıllardır sürdürdükleri "toplumlarını uyarıcı, aydınlatıcı" konumu bugün de koruyorlar.

Seçimlerde, çıkartılan tek liste oylandı ve kabul edildi. Sonra, Celal can ve öteki canlar beni kürsüye çağırıp konuşmamı isteyince, Türkiye'de İslamcı Siyasal Hareket'in insanlığa ve demokrasiye zararını dile getirmeye; örgütlü olan bir topluma kimsenin gücünün yetemeyeceğini anlatmaya çalıştım.

İnsanların 1000 yıllık Anadolu geleneğinden kopup İstanbul gibi bir kentin içinde kaybolmaması için örgütlenmeleri güzel bir çabadır. Höbek köyü derneği bu açıdan bir yıl içinde uzun bir yol almış durumda. Dernek yönetimine üstün başarı dilerim.

Kazım Açıkgöz, Esenyurt

İşçilerle dayanışmaya

Mehmet Gazioğlu
Alüminyum
Sanayii'ndeki
arkadaşlarımızı
ziyaret ettik

Mehmet Gazioğlu Alüminyum Sanayii işçileri şu sıralar eylem yapmaktalar. Bunun sebebi, 24 Ağustos'ta iki işçinin sebep gösterme-

den yaka paça, küfürlerle işten atılmalarıdır. İşçiler işverenin bu haksızlığına karşı çıktılar. İşveren buna 85 kişiyi daha gerekçesiz işten atma küstahlığıyla yanıt verdi. Zaten bir süre önce de, Türkiye'deki krizi gerekçe göstererek, işçilerin geçmiş mesai ücretlerini, SSK primlerini ödememişti.

İşveren "fabrikayı tamamen kapatacağını" söylüyor. Aslında, işçileri tazminatsız işten atmak, yerlerine düşük ücretli yeni işçi almak istiyor. Fedailerine, bekçi ve mühendislere verdiği talimat, "en ufak bir olay çıkartanı işten çıkarın"dır. İşverenden, işten çıkartılan hiçbir işçiyi fabrikaya sokmama emrini alan fedai ve

bekçi Hasan Kartal, işçilerin karşısına silahla çıkıp "içeriye girmeye çalışanın beynini dağıtıyorum" diye bağırıp çağırılmaktadır. Dahası, haklarını arayan işçiler "sizi icraya veriniz" diye korkutlmaya çalışılmaktadır. Fedailer, çekim yapmaya gelen basına saldırmakta, küfürler etmektedirler.

Haksızlığa karşı beşerli guruplar halinde notere giden işçiler, avukat aracılığıyla mahkemeye başvurmuşlar. Bölge Çalışma Müdürlüğü'nden müfettiş istemişler. Bekle ki gelsinler.

Arkadaşlarımızı tekrar ziyaret edeceğiz, tüm gençleri bu konuda duyarlı olmaya çağırıyoruz.

Ümit Kuru-Ece Pınar, Kartal

Alevi gençler toparlanıyor

Şah Kulu
Derneği'nin
gençlerini
destekleyelim

Karacaahmet Sultan Dergahı'nda, aşevinin genişletilmesi için yapılan inşaatın RP'li İstanbul belediyesi tarafından yıkılmasından sonra gittiğimiz Dergah'da Şah Kulu Derneği'nden gelen arkadaşlarla tanıştık. Bu arkadaşlar bize bir gençlik örgütlenmesi çalışması içinde olduklarını söylediler. Buna gerek duymalarının nedenini de, Alevi gençliğinin kendi kültürünü bilmemesi ve dağınkılığı olarak açıkladılar. "Biz önce kendi kültürümüzü tanıyalım, kendi kimliğimizi kazanalım, bu süre içinde mutlaka siyasi kimliğimiz de şekillenecektir" dediler.

Bu arkadaşların 18 Eylül günü düzenledikleri gençlik toplantısında biz de davetliydik. Bir can toplantının açılış konuşmasını yaptı. Sonra, gençlerin Alevi olarak yaşadıkları sorunlar, Alevi gençlik örgütlenmesinin nasıl olacağı görüldü. Çalışmaların ekim ayında daha yoğunlaştırılması kararlaştırıldı.

Toplantının ardından, hep birlikte Şahkulu Dergahı bünyesindeki canların semah çalışmalarını izledik. Sonra hep birlikte sohbet ettik. Alevi gençlerdeki canlılık bizleri çok sevindiriyor. Her yerde, her zaman birlik olma amacını yürekten destekliyoruz.

Murat Yılmaz, Kartal

Bir soru

"Bu ne çelişki,
ne biçim devlet
yönetimi?"

Yasalara göre Türkiye laik bir ülkedir. Yine, ne ilginçtir ki devlet, insanları doğar doğmaz "Müslüman", mezheplerini "Hanefi" olarak damgalar. Nüfus kağıtları, pasaportlar otomatikman

böyle doldurulmaktadır.

Bu ülkenin geleceği biz gençlerin ellerinde olduğuna göre, soruyorum, bu ne biçim çelişki, ne biçim devlet yönetimidir?

İnsan haklarının hiçe sayılması, sorgusuz/yargısız infazlar, işten atılmalar, parası olanlara eğitim... Bunlar gibi, daha yaşamın ne alanları çelişkilerle doludur.

Genç arkadaşlar, kapitalizmin insanlara verdiği değer işte bu kadardır. Demokrasi mücadelesinde bütün bunlara karşı örgütlü mücadele vermeyelim de ne yapalım?

Öznur Kafkaslı, Kartal

Zorunlu din dersi kaldırılmalı!

Tüm öğrencilerin
ve velilerin bu
konuda desteğini
bekliyoruz

Bugün din dersleri zorunludur. Zorunlu din dersleri kaldırılmalıdır. 1982 Anayasa'sında laiklik anayasadan çıkarılması ya da değiştirilmesi teklif bile edilemez olan ilkeler arasında yer alıyor. Ama yine aynı anayasa, "din kültürü ve ahlak öğretimi" ilköğretim ve orta öğretim için "zorunlu" hale getiriyor. Bu, laiklik, din ve vicdan özgürlüğü ilkesini çiğnemekte, önemli sorunlar yaratmaktadır.

Bir ülkede laiklik varsa, din dersi -en azından- isteğe bağlı olmalıdır. Müzik, resim gibi dersler seçmeli oluyor da, din dersi neden zorunlu oluyor?

İsteyen, laik ülkelerde olduğu gibi kendi olanaklarıyla özel dinsel örgütlenmelerini kurup, din eğitimini burada tamamlayabilir. Dinsel inançlarını devletten bağımsız örgütlenmelerle yerine getirebilir. Devlet, kendi anayasasının "üzerinde tartışılmasının ve değiştirilmesinin teklifi bile yasak" olan laiklik maddesini çiğnemektedir. Devlet suçludur!

Yeni başlayan öğretim yılında bu konuda tüm öğrenci arkadaşların, onların velilerinin desteklerini bekliyoruz. Hep birlikte cesaretle sorunun üzerine gidelim.

Ümit Kuru, Kartal

LAİK VELİLERİN DİKKATİNE ÖNEMLİ DİLEKÇE ÖRNEĞİ

Çocuğuna zorunlu din dersi verilmesini istemeyen veliler
aşağıda yayınladığımız dilekçeyi örnek alarak okul
müdürlüğüne, Milli Eğitim Bakanlığı'na, TBMM'ye
tercihan topluca başvurarak, bulundukları yerde laiklik
mücadelesini yükseltebilirler

TBMM Başkanlığı'na, Milli Eğitim Bakanlığı'na, ... Okulu Müdürlüğüne, 1982 Anayasası ile yürürlüğe konulan zorunlu "Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi" dersleri uygulaması, temel insan haklarına ve özgürlüklerine aykırıdır. İnsanların bir dini, bir inancı, bir mezhebi seçme/seçmeme, benimseme/benimsememe hakları ve özgürlükleri vardır.

Konuyla ilgili ders kitaplarında, özellikle de uygulamada, zorunlu din dersleri uygulaması, İslam'ın Sünni-Şeriatçı yorumunun telkini, dayatmasına, eğitime dönüşmüştür. Bir veli, bir yurttaş olarak, bu durumdan huzursuzluk duymakta, ren-

teyim.

Çağımızda devletin insanlara din, mezhep empoze etme, dayatma gibi bir görevi, bir işlevi olamaz. Devlet, bir dinin, bir mezhebin, bir dinsel yorumun destekçisi, dayatıcısı olma hakkına sahip değildir. Böyle bir durumda devlet, farklı inançlara sahip yurttaşları nezdinde meşruluğunu kaybeder.

Dinini, mezhebini, inancını seçme ve bunların gereğini yapıp yapmama keyfiyeti, kişilerin özgür iradelerine bırakılmalıdır.

Bugün, bir vatandaş olarak benden kesilen vergilerle, hiç benimsemediğim, şiddetle karşı olduğum Diyanet İşleri, İmam-Hatip Okulları, Kuran kursları ve

çağdaş-laik değerlere saldırıya geçmiş şariatçı gelişmeler finanse edilmektedir. Bu durum, kişi olarak gördüğüm maddi ve manevi zararları artırmaktadır.

Diyanet İşleri Başkanlığı, İmam Hatip okulları, Kuran kursları kaldırılmalı, dinsel gereksinimlerin karşılanması her kişinin, din grubunun, cemaatinin kendisine bırakılmalıdır.

Öncelikle ve ivedilikle de zorunlu din dersleri uygulamasına son verilmelidir. Bu uygulama yasal olarak kaldırılıncaya kadar da, okulunuzda okuyan çocuğumun bu dersten sorumlu tutulmamasını önemle arz ederim.

Ad, Soyad, Adres
...../...../19.., İmza

DİSİPLİN VE DEMOKRASİ BİRLİĞİN ÇİMENTOSU KUMUDUR

Safları zayıflatmayın

Türk-İş İstanbul Şube Başkanları Toplantısı

Türkiye işçi sınıfı tarihinin en sıkıntılı günlerini yaşamaktadır. Bunda sermaye hükümetlerinin, IMF, Dünya Bankası gibi dış finans kaynakları emriyle uyguladıkları acımasız politikalar yanında, Türk-İş yöneticilerinin sorumsuzluğu en önemli etken olmuştur.

Sınıfsal bütünlüğe en çok ihtiyaç duyulan ortamda Disk, Hak-İş gibi kuruluşlarla köprüler atılarak taban daraltılmıştır. Bu hareket hükümetin ekmeğine yağ sürmektedir.

Memur zamları, emekli maaşları, lojman kiralari, SKK sorunları, vergi adaletsizliği, iş güvencesi ve özelleştirme gibi sınıfsal nitelikli konularda mücadele bırakılarak, yalnızca ücret politikasını ön plana iterek ve Türk-İş Başkanlar Kurulu'nda alınan bir takım kararlara rağmen, gidip hükümet ile 4.dilim zam hususunda işçinin iradesini dışlayarak hukuki haklardan taviz vermek, sermaye ile uzlaşmaktır.

Toplu iş sözleşmesi Türk-İş yönetimi ve hükümet ortaklığıyla ihlal edilmiştir. Bu gelecekte tüm demokratik haklarımızın ihlal olacağı anlamındadır. Ancak biz şube başkanları işçinin "alınan hak geri verilmez" görüşüne katılıyoruz.

Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun 25. 8. 1994 ve 6-7-9.1994 tarihli toplantılarında aldığı karar "mücadele etmek" idi. Alınan kararlara uymalıyız.

15.9.1994 günü yapılan İstanbul Şube Başkanları toplantısında:

- Periyodik olarak şube başkanları toplantısının devamlılığı,
- Demokrasi platformu çalışmalarının devamlılığı,
- Daha önce alınan "İstanbul'da işçi kurultayı" kararının hayata geçirilmesi kararı alınmıştır.

- 1993 yılında bağitlanan ve her işçinin bireysel iradesi dışında kimse-nin üzerinde pazarlık yapamayacağı toplu iş sözleşmesinin 4.dilim zammı üzerinde niçin ve neyin karşılığında taviz verilmiştir? Tavizin asıl sebebi açıklanmalıdır. Kazanılmış haklardan hukuken de olsa kimse taviz veremez.

Toplantıya katılanlar olarak Türk-İş'i her türlü hukuki ve eylemsel mücadeleye çağırıyor ve iç-dış sermaye odaklarının sendikasılaşırma ve köleleştirme uygulamalarına hayır diyoruz.

Tes-İş 1, 2, 3, 5 nolu şubeleri, Yol-İş 1 nolu şb., Tekgıda-İş 1, 3, 5, 7 nolu şubeleri, Deri-İş Tuzla, Beyoğlu şubeleri, Petrol-İş İstanbul, Anadolu, Boğaziçi, Rumeli şubeleri, Belediye-İş 1, 2 nolu ve Beyoğlu, Mezbahalar, İETT şb., Haber-İş İst. şb., Selüloz-İş İstanbul şb., Harb-İş İst. şb., Tarım-İş İst. şb., Orman-İş İst. şb., Liman-İş İst. şb., Ağaç-İş İst. şb., Tezkoop-İş 2 nolu şb., Basın-İş İst. şb., Tümtis İst. şb., Kristal-İş Topkapı şb., Sağlık-İş Anadolu, İst. şubeleri, Dokgemi-İş Camialtı şb., Denizciler Sen. Şehir Hatları, Deniz Nakliyat ve Liman şubeleri

İstanbul Şubeler Platformu

İstanbul Şubeler Platformu'nun faal

Kimi değerlendirmelerine, yer yer diline ve üslubuna katılmadığımız aşağıdaki iki belgeyi ve bunlara cevap mektubunu yayınlarken, sendika şube ve genel merkezleriyle konfederasyon yöneticilerini serinkanlı, sağduyulu, yapıcı tutum almaya çağırıyoruz. Disk bölücülüğünün azdırıldığı şu ortamda Türk-İş'in disipline, sendika-içi demokrasiye ve birliğini güçlendirmeye her zamankinden çok gereksinimi var.

üyeleri arasında yer alan Yol-İş İstanbul 2 nolu şube yöneticisi 8 arkadaşı-mız, bu faaliyetleri nedeniyle Yol-İş genel merkezi tarafından Disiplin Kurulu'na verilmiş, ayrıca bu şubenin telefon ve faksı da kestirilmiştir.

Aralarında İstanbul Şubeler Platformu dönem sözcüsü Ercan Atmaca'nın da bulunduğu bu 8 arkadaşımızın Disiplin Kurulu'na verilmesi, platformumuzun çalışmalarından Yol-İş genel merkezinin ve aynı zamanda Türk-İş yönetiminin duyduğu rahatsızlıktandır.

20 Temmuz genel eyleminde platformumuzca alınan "alanlara çıkma" kararı da bu rahatsızlığın önemli nedenleri arasındadır.

Türk-İş'in siyasi iktidar ve işverenlerle teslimiyet derecesine vardırı-mış olduğu uzlaşmacı tavırlarının tabanda gördüğü tepkiler, Türk-İş ve Yol-İş yönetimlerini hırçınlaştırmakta, Yol-İş yukarıda belirtilen uygulamalara giderken, Türk-İş'in tavrı, son dönemlerin en önemli kazanımları arasında yer alan Demokrasi Platformu'nu dağıtmaya, işlevsizleştirmeye kadar uzanmaktadır.

İşçi sınıfı adına işçi sınıfının birlik ve dayanışmasını sekteye uğratan, eylem potansiyelini kıran, gücünü yitirmesine yol açan bu tür davranışlar amacına ulaşamayacak, sorumlular mutlaka hesap verme zorunda kalacaklardır.

Ne İstanbul Şubeler Platformu'nu ne de Demokrasi Platformu'nu dağıtmaya kimsenin gücü yetmeyecektir.

İstanbul Şubeler Platformu dönem sözcüsü, Petrol-İş İstanbul şb.bşk. Fikri Sarıkaya

Yol-İş Genel Merkezi

İstanbul Şubeler Platformu adına Petrol-İş İstanbul şube başkanı Fikri Sarıkaya tarafından, dönem sözcüsü sıfatıyla, 20 Eylül 1994 tarihinde basına dağıtılmak üzere yayınlanan bildiride, Türkiye Yol-İş Sendikası'na ilişkin dayanaksız ve asılsız suçlamalarda bulunulmuştur.

Yol-İş, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi içinde daima onurlu bir yere sahip olmuştur. 12 Eylül 1980 darbesinin ardından, Yol-İş Federasyonu'na bağlı Mersin, İzmir, Ankara ve Diyarbakır Yol-İş sendikalarının faali-yetleri Sıkıyönetim Komutanlıklarınca

bu nedenle durdurulmuştur.

1982 yılında Anayasa oylaması öncesinde birçok kuruluş sesini çıkaramazken, Yol-İş Ankara'da düzenlediği bir toplantıda Anayasa taslağını eleştir-me cesaretini göstermiştir. 1988 yılında hükümetin önerdiği ek zam birçok sendika tarafından kabul edilirken, Yol-İş bu zammı, "sadakaya hayır" diyerek reddeden bir kuruluştur. Yol-İş, 1989 bahar eylemlerinde, 3 Ocak 1991 genel eyleminde, 1991 yaz eylemlerinde, 1993 eylemlerinde ve son olarak da 20 Temmuz 1994 genel eyleminde, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin en ön safında yer alma cesaret ve onuruna sahip yönetici ve üyelerden oluşmaktadır. Yol-İş sendikası her önemli işçi eyleminde, dayanışma görevini de fazlasıyla yerine getirmiştir.

Bunları, ve Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin yararına olan her hareketin içinde ve ön safında yer alan T.Yol-İş sendikasının benzeri katkılarını gözardı ederek, Yol-İş yönetimine yönelik bir iftira kampanyası başlatmak, ancak sermayeye ve onun çizgisindeki güçlere yarar sağlayacaktır.

Yol-İş, demokratik örgüt yapısı içinde, her türlü eleştiriye hoşgörüyle karşılamaktadır. Ancak, bu demokratik yapının seçtiği Yol-İş yönetimine yönelik her türlü hakaret, bu yönetimin temsil ettiği 200 bine yakın kitleye yapılmış demektir. Yol-İş'in hiçbir yöneticisi, temsil ettiği 200 bine yakın üyeye yapılan bir hakareti sessizlikle karşılayamaz.

6 Eylül 1994 tarihinde İstanbul 1 nolu şubemizin yöneticileri ve bazı üyeleri Ankara'ya gelmişler, disiplinsiz davranışlar ve Yol-İş yönetimine ve temsil ettiği büyük kitleye büyük saygısızlık yapmışlardır. Bu saygısızlık, Yol-İş'in demokratik yapısı içinde seçilen Disiplin Kurulu'muz tarafından değerlendirilecektir.

Yol-İş, demokratik yapısı içinde ve Türk-İş'in kararları doğrultusunda, alınan eylem kararlarına uymaktadır. Sınıf mücadelesinde bireyci çıkışların mücadelenin bütünlüğüne verdiği zararlar bilinmektedir. Hiçbir kişi veya kuruluş, demokratik işleyişleri kenara iterek ve kendi tavrının herkes tarafından benim-

senmesi gerektiğini ileri sürerek, bireyci tavır alamaz ve onun bu anti-demokratik tavrını eleştirenlere hakaret edemez.

20 Temmuz 1994 günü için Türk-İş'in ve Demokrasi Platformu'nun aldığı karar, "alanlara çıkmak" değil, işyerlerinde üretimi durdurma. Asıl disiplinsizlik ve işçi sınıfı hareketine zarar vermek, bu karara uymayarak bireyci çıkışlarda bulunmayı, Fikri Sarıkaya'nın açıklamasında olduğu gibi, bir başarıymış gibi göstermeye çalışmaktır. Örgütlerde demokratik yapı ve işleyişleri küçük çıkarlar uğruna ayaklar altına almaktır.

Yol-İş genel merkezi ile İstanbul 1 nolu şubesi arasındaki ilişki, tüzel kişiliği bile olmayan ve anti-demokratik bir biçimde oluşturulan bir platformu ve bir başka sendikanın şubesini ilgilendirmez. *Sendika-içi demokrasi ile sendikal disiplin birbirini tamamlayan olgulardır.* Sendika-içi demokrasi, ancak yetkili genel kurulda demokratik bir biçimde kabul edilmiş Sendika Tüzüğü'ne uygun davranılarak hayata geçirilebilir. Bu tüzük hükümlerini ayaklar altına alan keyfi davranışlar, disiplinsizlik olduğu kadar, genel kurul kararlarını hiçe sayan anti-demokratik davranışlardır. Türkiye Yol-İş Sendikası'nın tüzüğü ve genel merkez yönetiminin bugüne kadarki uygulamaları demokratiktir. Yol-İş Tüzüğü, ülkemizdeki sendikalar içinde en demokratik tüzükler arasında yer almaktadır.

İç düzenlemeye yönelik bir kurallar bütünü olan sendika tüzüğüne aykırı davranışlarla disiplini bozan sendika şube yöneticilerinin veya üyelerinin yine tüzük hükümlerine göre kovuştur-maya tabi tutulmasını anti-demokratik olarak niteleme olanağı yoktur. Her sendikanın tüzüğünde yer alan benzer hükümler nedeniyle, aykırı davranışların aynı biçimde yaptırma tabi tutulmaları, ülkemizdeki sendikacılık hareketi içerisinde her zaman meydana gelmiş olaylardır.

Yol-İş, Türk-İş'in bölge ve il temsilcilerinin demokratik ve katılımcı bir biçimde işletilmesini ve çeşitli illerde oluşturulan ve "kerameti kendilerinden menkul" anti-demokratik yapıların gereksiz kılınmasını istemektedir.

Yol-İş, demokratik bir yapısı ve işleyişi olmayan ve bölgede yaşayan işçileri temsil etmeyen İstanbul Şubeler Platformu gibi yapılanmaların sona erdirilmesini ve Türk-İş'in kendi örgüt yapısı içinde, bölgedeki tüm şubelerin demokratik olarak oluşturacakları yapıların kurulmasını talep etmektedir.

Türkiye Yol-İş, demokratik yapısı ve işleyişi içinde, temsil ettiği kitlenin kararlarını hiçe saymaya yönelik keyfi ve anti-demokratik disiplinsizliklere karşı tavır alırken, mücadelenin en önsafında yer almaya devam edecektir.

Teyfik Özçelik, Yol-İş genel sekreteri, Turgut Ayçiçek, genel mali sekreter

20.9.1994

Orman-İş Türk-İş'e katıldı

Hak-İş'ten ayrılarak "Türk-İş'te birlik" diyen
Orman-İş'i kutluyoruz

Bağımsız Orman-İş Sendikası'nın, 6 Mayıs'ta Ankara'da toplanan 8.Olağan Genel Kurulu'nda, 208 delegenin oybirliğiyle Türk-İş'e katılma kararı alındı. Böylece Türk-İş'e üye sendika sayısı 33'e yükseldi.

Türk-İş genel başkanı Bayram Meral, genel kurulda yaptığı konuşmada, Disk, Türk-İş ve Hak-İş üyesi işçilerin sorunlarının ortak olduğunu kaydederek, "mevcut sorunları en aza indirmenin yolu birlikten geçer" dedi.

Sendikaların birbirleri ile uğraşmasının işçiye zarar vereceğini belirten Türk-İş genel başkanı Meral, Orman-İş sendikasının üyeliğinin, aidatların artırılması olarak görülmemesi gerektiğini bildirdi.

İki gün devam eden genel kurulun son günü yapılan seçimde genel başkanlığa Selahattin Güngör, genel sekre-

terliğe Mehmet Kafes, genel mali sekreterliğe Mehmet Temel, genel teşkilatlanma sekreterliğine Mustafa İli ve genel eğitim sekreterliğine Hasan Gücem seçildi.

Orman-İş Sendikası Yönetim Kurulu, 9 Mayıs'ta Türk-İş'i ziyaret ederek Türk-İş genel başkanı Bayram Meral ve yönetim kurulu üyeleri ile görüştü. Genel kurulda alınan Türk-İş'e katılma kararının, tüm üyeler tarafından büyük bir sevinçle karşılandığını belirten Orman-İş yöneticileri, birlik ve beraberlik içinde orman işçilerinin sorunlarını çözmede daha başarılı olacaklarını ve bu konuda Türk-İş'in önderliğinin büyük önem taşıdığını belirttiler.

(Bu haberi Türk-İş dergisinden aldık, kısaltarak yayınlıyoruz)

BELGE NO 1

İhbarcılar

Çünkü Genel-İş yöneticileri küçük çıkarıcıdır

Genel-İş İstanbul 2 nolu bölge şubesi
21.8.1994

Kısım: Sekreterlik

Sayı: 1994 /916

Konu: İşyeri Sendika Temsilcisi Hk. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Acil Yardım Cankurtaran Müdürlüğü'ne 2821 sayılı Sendikalar Yasası'nın "İşyeri sendika temsilcinin tayini ve nitelikleri" başlıklı 34.maddesine göre, TİS'e taraf olan sendika, işyerinde çalışan üyeleri arasından işyeri sendika temsilcisini tayin eder. Yine aynı yasanın "İşyeri sendika temsilcisinin görevleri" başlıklı 36. maddesinde ise "Temsilcilerin görevi, sendikanın yetkisi süresince devam eder" hükmü yer almaktadır.

Bu yasal normlar karşısında, işyeri sendika temsilcisinin, TİS'e taraf olan işçi sendikası tarafından tayini ve bu temsilcinin sendikanın yetkili olduğu sürece görevini sürdüreceği açıkça

görülmektedir. Oysa Büyükşehir Belediyesi ve bağlı işyerlerinde, Belediye-İş Sendikası'nın taraf bulunduğu TİS'in süresi 28.2.1994 tarihinde sona ermiştir. Belediye-İş ve Genel-İş Sendikaları Çalışma Bakanlığı'na çoğunluk tespiti için başvurmuşlar, bakanlığın B-13.0.0GM.0.13.00.0160081 sayılı yazısıyla yetki tespiti Genel-İş Sendikasına gelmiştir. Söz konusu yetki tespiti 2822 sayılı yasanın 13.maddesi gereğince tarafımıza tebliğ edilmiştir. Genel-İş Sendikası olarak, yetki tespitine Belediye-İş Sendikası tarafından itiraz edildiği için, temsilci seçimlerini iş barışı nedeni ile belli bir süre erteledik. Yasal olarak görev süresi sona ermiş olan Belediye-İş Sendikası işyeri temsilcilerinin görev ve yetkilerini kullanmalarına engel olunarak, eski görevlerine iade edilmelerini rica ederiz.

Yakup Yılmaz, Bölge şube sekreteri,
Hüseyin Ayık, Bölge şube başkanı

BELGE NO 2

Bölücülüğe hayır

İşçiler küçük çıkarıcı,
rekabetçi ve bölücü
tutuma karşı çıkıyor

Bizler Matsan Matbaacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş. işyeri çalışanları olarak 27.12.1993 Tarihinde Basın-İş sendikasına (Türk-İş) üye olmuştuk. Aradan 8 aylık bir süre geçmesine rağmen sendikal prosedürün işlememesi, biz çalışanları işyerinde mağdur duruma sokmuştur.

Tüm olumsuzluklara sebep olan, işkolumuzdaki karşı sendika Disk Basın-İş sendikasının işkolu yetki barajına itiraz etmesidir. Sorunu mahkemelerde oyalarken kendi koltuklarında biraz daha kalabilme hesabına girmişlerdir.

"İlke-sınıf-kitle" derken ve sadece kendi menfaatlerini düşünürlerken, tabandaki işçinin, hem de yeni örgütlenmiş kitlemizin önüne set olanları KINIYORUZ.

Sendikal mücadeledeki yerimizi almamız için mücadele verirken sermayenin baskısı yetmiyormuş gibi karşı sendikanın böylesine olumsuz tutumunu kınıyor ve bu tarihi hatayı bir an önce düzeltmelerini talep ediyoruz.

Ali Bayram, Mehmet Duvar, Şahin Özcan, Bayram Batur, Memet Canga, Kemer Canga, Fevzi Çoşar, Ali Ekber Karabulut, Baset Bahadır, Rifat Özer, Ercan Batur, Erdoğan Kutlu, Sadık Balcı, Rifat Sancak, Mürsel Yalan, Nazife Yılmaz, Hüri Adalı, Murat Çoşar, Bayram Sorgun, İsmail Varil.

BELGE NO 3

Rekabet işçinin düşmanıdır

"Yeni" Disk
işverenlerin oyuncağıdır

Basın-İş İstanbul Şube Başkanlığı'na
30.7.1994

Biz DERS KİTAPLARI'nın aşağıda imzası bulunan 21 çalışanı olarak Mayıs 1994 tarihinde Basın-İş (Türk-İş) sendikasına üye olmuş, bu tarihten itibaren sendikal prosedürün işletilmesini istemiştik.

Disk Basın-İş'in sendikamızın yetkisine itiraz etmesiyle bizim işyerimiz adına sendikal prosedürün işlemesinin ve sendikal mücadelemizin önünün tıkandığı, ve konuyla ilgili her türlü açıklama, sendika şube başkanı Kenan Kaya tarafından tüm işçiye tek tek anlatılmıştır. Tüm bu olumsuzluklara rağmen, işyerimizde iş konumumuzun çok sıkışık olması nedeni ile, yetki için mahkemede duruşma olan 22 Eylül'den sonra işlerin tamamen biteceği ve bizim işverene karşı yapabileceğimiz hiçbir etkinliğimizin kalmayacağı inancındayız.

Bu nedenlerden ötürü, süreçte her türlü riski göze aldığımızı ve sendikamızın sendikal prosedürü işletmesini, çoğunluk tespitini ve sendika işyeri yetkisinin ilgili bakanlıktan istenmesini talep ediyoruz.

Mustafa Özdemir, İlhami Gözel, Mustafa Avren, Erol Şimşek, Mehmet Türkmen, Cuma Aktaş, Ahmet Tunç, Reyhani İsbir, Mehmet Uzun, Hüseyin Zorlu, Fikri Çaydere, Naci Çırak, Nevzat Çırak, Ünal Akgül, Rıza Verim, Kazım Kural, Fazilet Tunç, Sultan Selli, Bediha Alkan, Cemalettin Çokal, Sevgi Baydemir.

Şeriat bilime düşmandır

SABRİ YÜCEL

"Fanatikliğin iblisi fazla uyumaz ve eli her zaman kılıcındadır."

Pervez Hoodbhoy

Son on yılda ülkemizde ve bütün İslam dünyasında toplumsal ve siyasal gündemin ilk maddesini İslamın "yeniden canlanması"nın oluşturduğu- na tanık olmaktayız.

İslam ülkelerindeki söz konusu canlanma, "uyanış" neyin nesidir? Özü, içeriği, boyutları, iç ve dış dinamikleri nelerdir? İslam'daki bu yeni hareket İslam ülkelerini zulmün, sömürünün, geriliğin, karanlığın ve yoksulluğun pençesinden kurtaracak nitelikte midir? Yoksa perde arkasında başka gerçekler mi var?

İslam'da ve İslam ülkelerinde çağdaş, ilerici ve bilimsel anlamda bir canlanma ve uyanıştan söz etmek mümkün değildir. Aksine, İslam'daki bu yeni atılım *gerici, çağdışı ve bilim karşısı* bir olgudur. (...)

Uluslararası emperyalist-kapitalist sistem, ajanları, ideologları, bilim adamları, ekonomik kurumları ve işbirlikçi uşaklarıyla İslam ülkelerinde tam bir egemenlik kurmuş, sömürü mekanizmasını tıkır tıkır işletmektedir. Bu sömürünün odak noktasını Ortadoğu petrolleri oluşturmaktadır.

Emperyalistler azgın sömürülerini sürdürmede - üzülererek belirteyim ki - İslamiyeti hayasızca kullanmaktadırlar. İslami kurallarla (şeriatla) yönetildiği söylenen ülkelere bakınız, yönetim aygıtının başında ya bir kral, bir emir ya da bir diktatör oturmaktadır. Emperyalistlerin bu zorbalarla hemen hemen hiçbir sorunları yoktur. Ülkelerin zenginliklerini bu bir avuç yerli azınlıkla kardeş kardeş(!) paylaşmaktadırlar...

İddia ediyorum, İslam ülkelerin-

deki "dinsel uyanış" pis bir emperyalist oyunudur. Bu nasıl bir "uyanma"dır ki, İslam devletleri hâlâ dünyanın en geri ve en yoksul devletleri arasındadır. Bilimde, teknolojide, sanatta, kültürde esamileri okunmaz.

Size Pervez Hoodbhoy'un *İslam ve Bilim* adlı kitabından bazı istatistikler vermek istiyorum:

Bilimsel çalışma yapan yazarların sayısı: Bütün dünyada 352 bin, 3.Dünyada 19 bin, Müslüman ülkelerde 3 300, İsrail'de 6 100'dür.

Fizik, matematik ve kimyada 1989 yılı itibarıyla bilimsel yazar sayısı: Matematik 5 050, fizik 4168, kimya 5 375'dir. Bunlar arasında tüm Müslüman ülkelerden gelenlerin sayısı ise şöyle: Matematik 53, fizik 46, kimya 128.

İşte, İslam ülkelerinin bilime verdiği değer budur. Bu nasıl bir "uyanış" ki nüfusu 1 milyarı geçen İslam ülkelerinin bilimsel yazar sayısı, birkaç milyonluk İsrail'in bilimsel yazar sayısının yarısı kadardır.

İslamın bilime ve özgür düşünceye düşmanlığına birçok trajik örnek gösterilebilir. Biz, şimdilik, İslam dünyasında çeşitli yüzyıllarda yetişmiş, bilime ve felsefe tarihine yaptıkları katkılar tüm dünyaca kabul edilmiş beş büyük İslam düşünür ve bilimcisinin başlarına gelenlere bakalım:

El Kindi (801-873). Ulemanın Halife Mutevekkil'i kışkırtması sonucu bu bilgin büyük bir kalabalığın önünde beş kez kamçılandı. Gözlemciler, kalabalığın her vuruşta hareketi onaylayan tezahüratta bulunduğunu belirtmişlerdir.

El Razi (865-925). Buhara emiri, Razi'nin başına ona ait bir kitapla, kitap veya başı kırılıncaya değin,

SENDE

Bana ahkam kesme dinden, imandan, Riya sende, yalan sende, al sende. Hey yobaz dem vurma ilm-i Kur'an'dan, Kem sende, zem sende, kıyl ü kal sende.

Haktan, hakikatten yanayım dersin, Utanmadan yoksul hakkını yersin, Hangi yüzle halk içinde gezersin, Kara sende, leke sende, kel sende.

Çıkar için olmadık halt işlersin, İcabında Hac'da şeytan taşlarsın, Doları allahtan fazla düşlersin, Servet sende, para sende, mal sende.

"Ar-haya kalmadı ahlak bozuldu, "Kız erkek karıştı tanınmaz oldu" Dersin ki "tüm bunlar gavurdan geldi", Velakin "gavur"dan beter hal sende.

İstismar ederek mezhebi dini, Toplum arasına saçarsın kini, Kapkara duygular sarmış kalbini, Halkı bölüp düşman kılan el sende.

Kızılgül'üm dokun tele mızrabın, Senin Kabe'n insan, sevgi kitabın, Yobazdan sakınma asla cevabın, Bilim sende, yürek sende, dil sende.

Ozan Kızılgül

vurulmasını emretti. Bilgin bu olaydan sonra gözlerini kaybetti.

İbni Sina (890-1037). Katı Müslümanlar İbn-i Sina'yı Hamadan emirine şikayet edip idamını istediler. Askerler bilginin evini basıp talan ettiler. Evinden kaçan Sina, Ebu Said Dafdak'ın evinde saklanarak canını zor kurtardı.

İbni Rüşî (1126-1198). Halifenin emriyle Kordoba'dan uzaklaştırıldı ve öğrencileriyle birlikte apar topar küçük bir taşra kasabasına sürüldü ve kitaplarının çoğu yakıldı.

İbni Haldun (1332-1406). Yüzyıllar sonra Irak Eğitim Genel Müdürü,

1933'de Bağdat'taki bir konuşmasında Haldun'un mezarının açılması çağrısında bulunarak kitaplarının tüm Arap dünyasında yakılmasını va'zetmişti. (P.Hoodbhoy, *İslam ve Bilim*, 1993)

Bu liste daha da uzatılabilir, fakat gereksiz. İslam aleminin bilimadamlarına ve filozoflarına verdiği ödül budur. Bu nasıl bir "uyanış"tır ki yüzyıllar boyunca çağlarının en seçkin bilgin ve düşünürlerine işkence, zulüm ve ölümler sunup durmuş...

Bugün durum farklı mı? Hayır. İranlı mollalar yazarlar hakkında ölüm fetvaları çıkarırlar... Bangladeş'li softalar bir kadın yazarın "kellesini uçurmak için" sokaklara dökülürler... Türkiye'li yobazlar tek-bir getirerek otel odalarında aydınları topluca yakarlar... Mısırlı fanatikler Uluslararası Nüfus Kongresi'ni "kafirlik" diye protesto ederler... Ceazayir'de aydınların gırtlaklarını keserler... Saymakla bitecek gibi değil. Hemen her İslam ülkesinde laik yazarlar, bilim adamları faili meçhul cinayetlerde, "allah için" katledilirler...

O kanıdayım ki, İslam ülkelerindeki emperyalist destekli "canlanış", hayra alamet değil, kapkara bir hortlayıştır! Mansur'ları dâra çeken, Nesimi'lerin derisini yüzen, Pir Sultan'ları asan fanatik İslam'ın mezarlıktan hurucuyla karşı karşıyayız...

Keşke gerçek bir uyanış, canlanış olsa... Keşke İslam ülkelerinin üzerine dinsel gericiliğin örttüğü yüzyılların karanlık perdesi sıyrılıp atılsa... Bir milyarlık İslam alemi, gerçek bağımsızlığına kavuşup modern bir toplum olabilse...

Şeriatla kalkınmış bir ülke gösterin, önünüzde eğileyim... ●